

Ειδική έκθεση

Επιβολή του δικαίου της ΕΕ

Η Επιτροπή βελτίωσε τη διαχείριση των υποθέσεων παράβασης, αλλά οι χρόνοι περάτωσης τους παραμένουν μεγάλοι

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-X
Εισαγωγή	01-17
Διαδικασίες για τον εντοπισμό πιθανής μη συμμόρφωσης με το ενωσιακό δίκαιο	05-11
Χειρισμός των υποθέσεων παραβάσεων, παρακολούθηση και αναφορά σχετικών στοιχείων από την Επιτροπή	12-17
Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου	18-21
Παρατηρήσεις	22-75
Η Επιτροπή βελτίωσε τη διαχείρισή της σε ό,τι αφορά τον εντοπισμό πιθανών παραβάσεων, όμως η τήρηση των προθεσμιών εξακολουθεί να συνιστά πρόκληση	22-47
Η καλύτερη προτεραιοποίηση μετά το 2017 συνέβαλε στη μείωση της διάρκειας των ελέγχων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και των ελέγχων συμμόρφωσης, ωστόσο οι μισοί από αυτούς υπερβαίνουν και πάλι τους χρόνους αναφοράς	23-28
Παρά τις προσπάθειες της Επιτροπής, η αξιολόγηση των καταγγελιών διαρκεί περισσότερο από ένα έτος και οι καταγγέλλοντες δεν ενημερώνονται πάντοτε σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται	29-40
Οι διαδικασίες EU Pilot έγιναν περισσότερο στοχευμένες, όμως δεν καθορίζονται κριτήρια για την παράταση των υποθέσεων	41-47
Οι περισσότερες υποθέσεις παραβάσεων επιλύονται πριν από την υπόδειξη κυρώσεων, αλλά η περάτωσή τους καθυστερεί πολύ	48-64
Σε αύξηση το ποσοστό των υποθέσεων παραβάσεων που δεν επιλύονται εντός των προθεσμιών αναφοράς	48-58
Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη δεν έχουν αποκαταστήσει την εκάστοτε παραβίαση του δικαίου της ΕΕ παρότι υπόκεινται σε κυρώσεις επί χρόνια	59-64

Η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά την επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας και αναφέρει σχετικά στοιχεία, ωστόσο τα στοιχεία αυτά δεν καλύπτουν τη συμμόρφωση με τους χρόνους αναφοράς 65-75

Η Επιτροπή προβαίνει σε τακτικές επανεξετάσεις των μέτρων επιβολής της νομοθεσίας, αλλά οι συστάσεις της δεν εστιάζουν στην καλύτερη τήρηση των χρόνων αναφοράς 66-67

Το σύστημα Themis έχει βελτιώσει τη διαχείριση των υποθέσεων, ωστόσο δεν προσφέρει ορισμένες λειτουργικές δυνατότητες 68-69

Η Επιτροπή δημοσιεύει σχετικές μεν όχι όμως πλήρεις πληροφορίες σχετικά με την επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ 70-75

Συμπεράσματα και συστάσεις 76-83

Παραρτήματα

Παράρτημα I – Διακυβέρνηση κατά την εφαρμογή και την επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ

Παράρτημα II – Χρόνοι αναφοράς που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για σκοπούς παρακολούθησης

Παράρτημα III – Σύντομη περιγραφή της μεθοδολογίας μας για τη διαχείριση δεδομένων

Παράρτημα IV – Περιπτωσιολογικές μελέτες (καταγγελίες)

Παράρτημα V – Επισκόπηση 31 περιπτωσιολογικών μελετών παραβάσεων

Παράρτημα VI – Χρηματικές κυρώσεις

Συντομογραφίες

Γλωσσάριο

Απαντήσεις της Επιτροπής

Χρονογραμμή

Κλιμάκιο ελέγχου

Σύνοψη

I Η Επιτροπή, ως ο «θεματοφύλακας των Συνθηκών», είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη της εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ από τα κράτη μέλη και τη λήψη κατάλληλων μέτρων για την επιβολή της συμμόρφωσης με αυτή. Οι κανονισμοί της ΕΕ εφαρμόζονται αυτόματα, ενώ για τις οδηγίες απαιτείται πλήρης «μεταφορά» (ενσωμάτωση) στο εθνικό δίκαιο. Ωστόσο, και στις δύο περιπτώσεις, τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή τους. Εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής να κινεί επίσημες διαδικασίες επί παραβάσει σε περίπτωση εντοπισμού παραβιάσεων. Στην ανακοίνωσή της του 2017, με τίτλο «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα», η Επιτροπή επικαιροποίησε τις στρατηγικές της για την επιβολή και τους χρόνους αναφοράς για τους σκοπούς της παρακολούθησης, ώστε να επικεντρωθεί στις σοβαρές παραβιάσεις. Από τον Δεκέμβριο του 2020, έχει επίσης θέσει σε λειτουργία ένα νέο σύστημα διαχείρισης υποθέσεων στο πλαίσιο των διαδικασιών επιβολής της νομοθεσίας της ΕΕ, το λεγόμενο Themis.

II Με τον εν προκειμένω έλεγχο, στόχος μας ήταν να αξιολογήσουμε την από μέρους της Επιτροπής διαχείριση και, συγκεκριμένα, κατά πόσον μεριμνούσε για τον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν παραβιάσεων, για το αν δινόταν συνέχεια σε αυτές, καθώς και για το αν οι υποθέσεις παραβάσεων κατά κρατών μελών τύγχαναν κατάλληλης παρακολούθησης και αν αναφέρονταν τα απαραίτητα στοιχεία. Εξετάσαμε αν οι διαδικασίες που εφαρμόζε η Επιτροπή για την προώθηση της αποτελεσματικής εφαρμογής διευκόλυναν την παρακολούθηση της προόδου και την αποτροπή περιπτώσεων μη συμμόρφωσης, με τον απώτερο σκοπό μας να είναι η ενίσχυση του πλαισίου της για την επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας.

III Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, αν και η Επιτροπή βελτίωσε την από μέρους της διαχείριση ώστε να μπορεί να εντοπίζει και να διορθώνει παραβάσεις του δικαίου της ΕΕ, η περάτωση των σχετικών υποθέσεων εξακολουθεί να καθυστερεί πολύ. Η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά την επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας και αναφέρει σχετικά στοιχεία, ωστόσο σε ό,τι αφορά την τήρηση των χρόνων αναφοράς δεν έχει σημειωθεί κάποια βελτίωση ούτε αναφέρονται σχετικά στοιχεία.

IV Διαπιστώσαμε ότι ο χρόνος που αφιερώνει η Επιτροπή προκειμένου να ολοκληρώσει τους ελέγχους μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και τους ελέγχους συμμόρφωσης έχει μειωθεί από το 2017. Ωστόσο, οι μισοί από τους ελέγχους αυτούς διήρκεσαν και πάλι περισσότερο από τους αντίστοιχους χρόνους αναφοράς. Η εξωτερική ανάθεση των ελέγχων παρέτεινε ακόμη περισσότερο τους χρόνους ολοκλήρωσης, καταδεικνύοντας την ανάγκη για κατάλληλο σχεδιασμό.

V Η Επιτροπή καταχωρίζει καταγγελίες που υποβάλλει το κοινό σχετικά με πιθανές παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ. Έθεσε ως προθεσμία αναφοράς για την αποστολή προειδοποιητικής επιστολής ή την περάτωση της υπόθεσης το ένα έτος από την καταχώριση της καταγγελίας, όμως η εν λόγω προθεσμία δεν τηρήθηκε στο 38 % των υποθέσεων μεταξύ του 2012 και του 2023, ενώ οι χρόνοι χειρισμού έχουν αυξηθεί από το 2021. Η Επιτροπή καθόρισε κριτήρια για την προτεραιοποίηση των καταγγελιών, αλλά ορισμένα από αυτά επιδέχονται διαφορετικές ερμηνείες από τις διάφορες υπηρεσίες. Επίσης, λαμβάνει αναφορές από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Εάν, μετά από προκαταρκτική αξιολόγηση, αποφασίσει ότι θα διερευνηθούν, τότε τις εξετάζει αυτεπαγγέλτως. Ωστόσο, δεδομένου ότι επί του παρόντος δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ της εσωτερικής βάσης δεδομένων για τις αναφορές της Επιτροπής και του συστήματος διαχείρισης υποθέσεων Themis, η Επιτροπή δεν διαθέτει στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των αναφορών στις οποίες δίνεται συνέχεια.

VI Στην [ανακοίνωσή της του 2017](#), η Επιτροπή πρότεινε να ενισχυθεί η αποδοτικότητα του χειρισμού των παραβάσεων με τον περιορισμό της χρήσης του άτυπου διαλόγου «EU Pilot» μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών ως ενδιάμεσου σταδίου πριν από την κίνηση επίσημης διαδικασίας επί παραβάσει. Κατά την περίοδο 2012-2023, στο 74 % των υποθέσεων που περατώθηκαν μέσω του άτυπου διαλόγου, το εμπλεκόμενο κάθε φορά κράτος μέλος είχε συμμορφωθεί με το δίκαιο της ΕΕ χωρίς να κινηθεί επίσημη διαδικασία επί παραβάσει. Ωστόσο, ο μέσος χρόνος χειρισμού παρέμεινε μεγάλος (28,4 μήνες το 2023).

VII Διαπιστώσαμε ότι, για ολοένα και μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων παραβάσεων, ο χρόνος που απαιτείται για την επίλυσή τους υπερβαίνει τους χρόνους αναφοράς. Το 2023, για την επίλυση του 72 % των υποθέσεων στις οποίες τα κράτη μέλη δεν κοινοποίησαν μέτρα μεταφοράς οδηγίας στο εθνικό δίκαιο ή κοινοποίησαν μερική μεταφορά χρειάστηκε περισσότερος χρόνος από την προθεσμία αναφοράς του ενός έτους. Κατά μέσο όρο, η 3ετής προθεσμία αναφοράς για υποθέσεις πλημμελούς εφαρμογής και μη συμμόρφωσης τηρήθηκε την περίοδο 2012-2022, αλλά όχι το 2023.

VIII Οι περισσότερες υποθέσεις επιλύονται προτού η Επιτροπή υποδείξει χρηματικές κυρώσεις. Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι ορισμένα κράτη μέλη πληρώνουν επί χρόνια χωρίς να αποκαθιστούν τις παραβιάσεις του ενωσιακού δικαίου.

IX Η Επιτροπή επανεξετάζει τα μέτρα επιβολής που λαμβάνει στο πλαίσιο τακτικών εκθέσεων συνοχής, οι οποίες όμως δεν περιλαμβάνουν ειδικές ούτε εφαρμόσιμες συστάσεις με σκοπό να βελτιωθεί η τήρηση των χρόνων αναφοράς. Με το σύστημα Themis εξορθολογίστηκε η διαχείριση των υποθέσεων, ωστόσο εξακολουθεί να μην προσφέρει ορισμένες χρήσιμες λειτουργικές δυνατότητες, γεγονός που παρεμποδίζει την αποτελεσματική παρακολούθηση. Η Επιτροπή δημοσιεύει σχετικές αλλά όχι πλήρεις πληροφορίες σχετικά με την επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας, οι οποίες διακρίνονται από ακρίβεια στο σύνολό τους, αν και τα δεδομένα σχετικά με την τήρηση των χρόνων αναφοράς είναι ελλιπή.

X Συνιστούμε στην Επιτροπή:

- να βελτιώσει τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση των ελέγχων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και των ελέγχων συμμόρφωσης·
- να βελτιώσει τον χειρισμό των καταγγελιών, των αναφορών και των άτυπων διαλόγων·
- να ενισχύσει τη διαχείριση των υποθέσεων παραβάσεων και να επικαιροποιήσει, κατά περίπτωση, τη μεθοδολογία βάσει της οποίας υποδεικνύει κυρώσεις· και
- να βελτιώσει την παρακολούθηση και την αναφορά στοιχείων σχετικά με τις δραστηριότητες επιβολής.

Εισαγωγή

01 Η κύρια αρμοδιότητα που αναθέτουν οι ιδρυτικές συνθήκες στην ΕΕ είναι η εξουσία θέσπισης νόμων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη¹. Με την αποτελεσματική επιβολή της νομοθεσίας, η Επιτροπή διασφαλίζει ότι οι πολίτες και οι επιχειρήσεις στην ΕΕ απολαμβάνουν τα οφέλη των από κοινού συμφωνημένων κανόνων το συντομότερο δυνατόν και ότι μπορούν να έχουν την ασφάλεια ότι ο σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους είναι κατοχυρωμένος οπουδήποτε και αν ζουν ή εργάζονται στην ΕΕ².

02 Τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα νομικά μέτρα που είναι αναγκαία σε εθνικό επίπεδο για την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας. Η Επιτροπή, ως ο «θεματοφύλακας των Συνθηκών»³, είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη της εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ από τα κράτη μέλη και για τη λήψη κατάλληλων μέτρων επιβολής. Ο αριθμός και η εμβέλεια των μέτρων που πρέπει να λαμβάνονται εξαρτάται από το αντικείμενο, το πεδίο εφαρμογής και την πολυπλοκότητα της νομοθεσίας, καθώς και το είδος της νομοθετικής πράξης (βλέπε [γράφημα 1](#)).

¹ Άρθρο 1 ΣΕΕ· άρθρο 1, άρθρο 4, παράγραφος 3, και άρθρο 5 ΣΛΕΕ.

² Επιτροπή, [Επιβολή του δικαίου της ΕΕ για μια Ευρώπη που παράγει αποτελέσματα \[COM\(2022\) 518 final\]](#), σ. 2.

³ Άρθρο 17, παράγραφος 1, ΣΕΕ.

Γράφημα 1 – Εφαρμοσιμότητα των νομοθετικών πράξεων της ΕΕ

Αποφάσεις

Αφορούν μόνο τον αποδέκτη και ο τρόπος εφαρμογής τους εξαρτάται από το αντικείμενο (λόγου χάριν, εάν η Επιτροπή εκδώσει απόφαση κατά κράτους μέλους που παραβιάζει το δίκαιο της ΕΕ, η απόφαση αυτή ισχύει άμεσα για τον αποδέκτη).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της Επιτροπής.

03 Συνήθως, η εκάστοτε γενική διεύθυνση (ΓΔ) της Επιτροπής που καταρτίζει σχέδια νομοθετικών πράξεων, είναι αρμόδια και για την εποπτεία τους. Η εποπτεία μπορεί επίσης να ασκείται από κοινού με οργανισμούς και άλλους φορείς (π.χ. την Ευρωπαϊκή Εποπτική Αρχή στο πλαίσιο των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών). Η Επιτροπή συντονίζει όλες τις δραστηριότητες εποπτείας μέσω της Γενικής Γραμματείας και ενός εσωτερικού δικτύου ανταποκριτών από κάθε γενική διεύθυνση για τις υποθέσεις παραβάσεων, οι οποίοι ενεργούν ως σημεία επαφής.

04 Η Επιτροπή χρησιμοποιεί διάφορα εργαλεία και διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο και εφαρμόζουν ορθά τη νομοθεσία της ΕΕ, καθώς και για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση πιθανών παραβιάσεων. Όταν τα εργαλεία πρόληψης δεν αποδίδουν και υπάρχει υπόνοια παραβίασης, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει διαδικασία επί παραβάσει και να παραπέμψει την υπόθεση στο Δικαστήριο της ΕΕ. Η ευθύνη για τη διόρθωση τυχόν παραβιάσεων εναπόκειται αποκλειστικά στα κράτη μέλη. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε [παράρτημα Ι](#).

Διαδικασίες για τον εντοπισμό πιθανής μη συμμόρφωσης με το ενωσιακό δίκαιο

05 Οι κανονισμοί της ΕΕ εφαρμόζονται άμεσα σε όλα τα κράτη μέλη. Όσον αφορά δε τυχόν νέες ή αναθεωρημένες οδηγίες της ΕΕ, αυτά οφείλουν να κοινοποιούν στην Επιτροπή τη μεταφορά τους στο εθνικό τους δίκαιο. Η κοινοποίηση πρέπει να πραγματοποιείται εντός καθορισμένης προθεσμίας (η προθεσμία για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο συνήθως ορίζεται στα 2 χρόνια μετά την έγκριση της οδηγίας), και πρέπει να παρέχονται επεξηγηματικά έγγραφα. Μετά την παραλαβή των εν λόγω κοινοποιήσεων, η Επιτροπή διενεργεί:

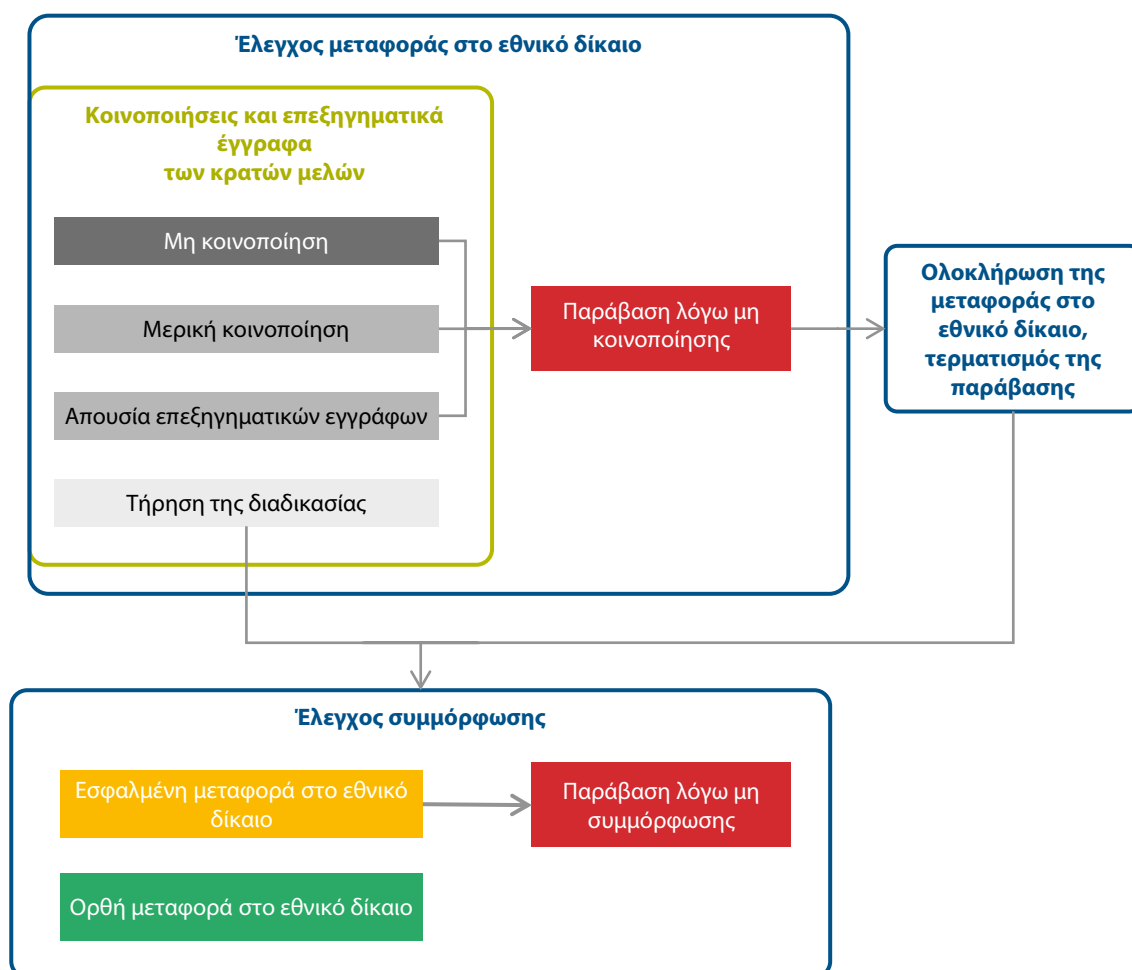
- ελέγχους μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, προκειμένου να διασφαλίζει ότι τα εθνικά μέτρα μεταφοράς που θεσπίζουν τα κράτη μέλη καλύπτουν όλες τις υποχρεώσεις που προβλέπει κάθε άρθρο της εκάστοτε οδηγίας⁴ και
- ελέγχους συμμόρφωσης, για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των εθνικών μέτρων εφαρμογής με τις διατάξεις της οδηγίας⁵.

⁴ Εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας, εργαλείο #39.

⁵ Αυτόθι.

06 Σε περίπτωση μη κοινοποίησης μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο ή μερικής μόνο μεταφοράς (παραδείγματος χάριν όταν τα κοινοποιηθέντα μέτρα μεταφοράς δεν καλύπτουν ολόκληρη την επικράτεια του κράτους μέλους ή η κοινοποίηση είναι ελλιπής), η Επιτροπή μπορεί να κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει για μη κοινοποίηση (non-communication, NCM). Όταν κράτος μέλος δεν μεταφέρει ορθά στο εθνικό δίκαιο τις διατάξεις οδηγίας, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει διαδικασίες επί παραβάσει για μη συμμόρφωση (non-conformity, NCF) (βλέπε [γράφημα 2](#)). Δυνάμει της απόφασης του Δικαστηρίου του Ιουλίου του 2019 στην υπόθεση [C-543/17](#)⁶, τα κράτη μέλη οφείλουν να παρέχουν επεξηγηματικά έγγραφα για κάθε οδηγία και η Επιτροπή θεωρεί την παροχή ανεπαρκών εξηγήσεων ως απουσία μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

Γράφημα 2 – Έλεγχοι μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και συμμόρφωσης που διενεργεί η Επιτροπή

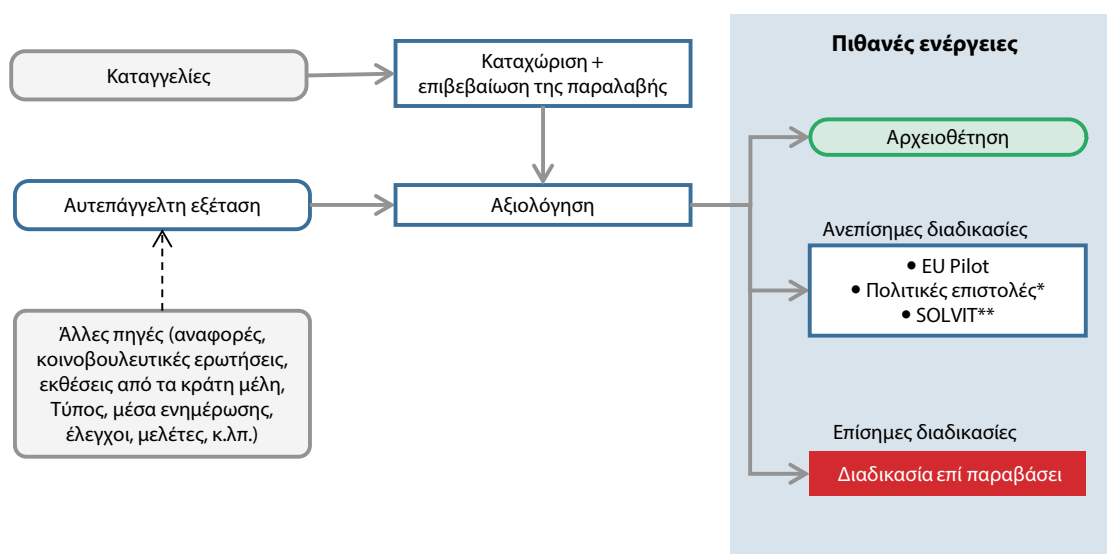

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της Επιτροπής.

⁶ Υπόθεση [C-543/17](#), Επιτροπή κατά Βελγίου, 8 Ιουλίου 2019.

07 Η Επιτροπή εντοπίζει επίσης περιπτώσεις πιθανής πλημμελούς εφαρμογής των οδηγιών από τα κράτη μέλη (γνωστές ως υποθέσεις «BAD»), καθώς και των Συνθηκών, των κανονισμών και των αποφάσεων της ΕΕ (γνωστές ως υποθέσεις «REG») είτε κατόπιν καταγγελίας είτε στο πλαίσιο έρευνας που κινεί αυτεπάγγελτα. Οι περιπτώσεις αυτές εντοπίζονται κυρίως στο πλαίσιο εσωτερικών αξιολογήσεων και εκθέσεων εφαρμογής ή ανακύπτουν από άλλες πηγές, παραδείγματος χάριν, αναφορές, ερωτήματα που εγείρονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή πληροφορίες από τον Τύπο και τα μέσα ενημέρωσης (βλέπε [γράφημα 3](#)). Ως πλημμελής εφαρμογή νοείται, παραδείγματος χάριν, μια κατάσταση στην οποία μολονότι, βάσει εθνικής νομοθεσίας που ενσωματώνει ουσιαστικά οδηγία της ΕΕ, απαιτείται η έκδοση άδειας για την έναρξη μιας δραστηριότητας, η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους επιτρέπει σε πολίτη ή επιχείρηση να εκκινήσει τη δραστηριότητα χωρίς την εν λόγω άδεια.

Γράφημα 3 – Ροή εργασιών της Επιτροπής για τον εντοπισμό περιπτώσεων πιθανής μη συμμόρφωσης

Σημ.:

* Αλληλογραφία σε πολιτικό επίπεδο με την υπογραφή Επιτρόπου.

** Δίκτυο εθνικών φορέων που βοηθά τις επιχειρήσεις και τους πολίτες σε περιπτώσεις εικαζόμενων παραβιάσεων του δικαίου της ΕΕ στον τομέα της ενιαίας αγοράς.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της Επιτροπής.

08 Το 2008, η Επιτροπή καθιέρωσε διαδικασίες διαλόγου με την ονομασία «EU Pilot», προκειμένου να συζητούνται με τα κράτη μέλη πιθανές παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ, πριν από την κίνηση διαδικασιών επί παραβάσει⁷. Σκοπός ήταν η άμεση επίλυση πιθανών παραβιάσεων σε αρχικό στάδιο⁸. Η διαδικασία κινείται όταν η Επιτροπή έχει την υπόνοια ότι ένα κράτος μέλος ενδέχεται να παραβιάζει το ενωσιακό δίκαιο. Αυτό που ξεκίνησε αρχικά ως πιλοτικό έργο στο οποίο συμμετείχαν μόνο ορισμένα κράτη μέλη, κατέληξε να χρησιμοποιείται συστηματικά μέχρι το 2017. Έκτοτε, οι διάλογοι EU Pilot πρέπει να διεξάγονται μόνο όταν η Επιτροπή κρίνει την προσφυγή σε αυτούς χρήσιμη⁹.

09 Η κίνηση επίσημης διαδικασίας επί παραβάσει εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής. Όταν κάποια γενική διεύθυνση διαπιστώσει ότι υπάρχουν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία για την εικαζόμενη παράβαση, καταρτίζει απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας από την Επιτροπή. Σύμφωνα με το [άρθρο 258 ΣΛΕΕ](#), η Επιτροπή μπορεί να παραπέμψει κράτος μέλος στο Δικαστήριο σχετικά με εικαζόμενη παράβαση. Το [άρθρο 260 ΣΛΕΕ](#) προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να υποδεικνύει χρηματικές κυρώσεις σε περίπτωση μη κοινοποίησης μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο ή όταν παραπέμψει για δεύτερη φορά ένα κράτος μέλος στο Δικαστήριο λόγω της μη συμμόρφωσής του με την πρώτη απόφαση του Δικαστηρίου επί της οικείας υπόθεσης. Οι υποθέσεις μπορούν να περατωθούν ανά πάσα στιγμή και η Επιτροπή δύναται επίσης να αποφασίσει να περατώσει μια υπόθεση, ακόμη και αν το κράτος μέλος δεν αποκαταστήσει την παράβαση ή την αποκαταστήσει εν μέρει.

⁷ Επιτροπή, [Μια Ευρώπη αποτελεσμάτων – εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου \[COM\(2007\) 502\]](#).

⁸ Επιτροπή, [«Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα» \(2017/C 18/02\)](#).

⁹ Αυτόθι.

10 Στην ανακοίνωσή της του 2017, με τίτλο «[Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα](#)», η Επιτροπή ανακοίνωσε την υιοθέτηση μιας περισσότερο στρατηγικής προσέγγισης όσον αφορά την επιβολή της νομοθεσίας και έθεσε ορισμένες προτεραιότητες. Στόχος ήταν η ενίσχυση των αξιολογήσεων όσον αφορά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και τη συμμόρφωση των εθνικών μέτρων εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ, καθώς και η εστίαση των δράσεων επιβολής στις παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ που πλήττουν σοβαρότερα τους πολίτες και τις επιχειρήσεις. Η Επιτροπή αποφάσισε επίσης να ενισχύσει την προσέγγισή της όσον αφορά τις επιβαλλόμενες κυρώσεις σε περίπτωση μη κοινοποίησης μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο από τα κράτη μέλη (υποθέσεις NCM). Στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή ζητά συστηματικά από το Δικαστήριο να επιβάλλει την καταβολή κατ' αποκοπή ποσού, επιπλέον της περιοδικής χρηματικής ποινής.

11 Το 2021, η Επιτροπή επικαιροποίησε τις [κατευθυντήριες γραμμές](#) και την [εργαλειοθήκη](#) της για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Αυτές παρέχουν τα κύρια εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιούν οι γενικές διευθύνσεις για την προώθηση της συμμόρφωσης με το δίκαιο της ΕΕ και της συνεργασίας με τα κράτη μέλη, τα βασικά στάδια της διαδικασίας για τον έλεγχο της πληρότητας και της συμμόρφωσης της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, και καθοδήγηση προς τις εθνικές αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη.

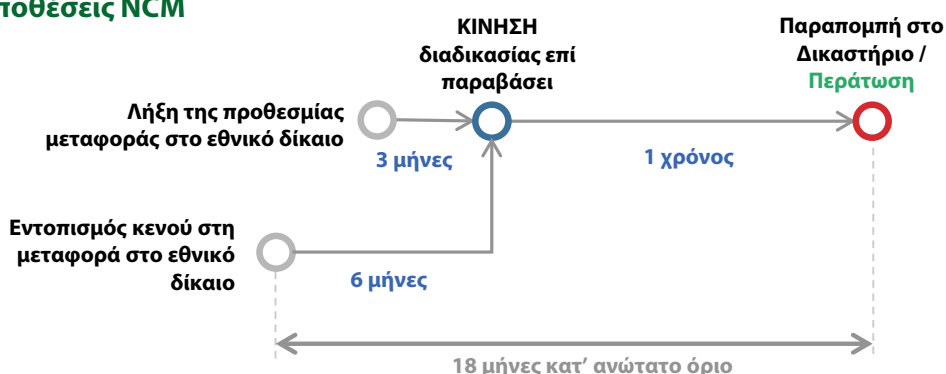
Χειρισμός των υποθέσεων παραβάσεων, παρακολούθηση και αναφορά σχετικών στοιχείων από την Επιτροπή

12 Η Επιτροπή καθόρισε διάφορους δείκτες παρακολούθησης (χρόνοι/προθεσμίες αναφοράς) στην ανακοίνωσή της του 2007 με τίτλο «[Μια Ευρώπη αποτελεσμάτων – εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου](#)», καθώς και στις κατευθυντήριες γραμμές που συνόδευαν την [ανακοίνωση του 2017](#). Οι δείκτες αυτοί αντιπροσωπεύουν ενδεικτικές και νομικά μη δεσμευτικές τιμές-στόχο και σκοπός τους είναι να παρακολουθείται η πρόοδος όσον αφορά τη διαχείριση των καταγγελιών και των υποθέσεων παραβάσεων. Χρόνοι αναφοράς ορίστηκαν επίσης για τους ελέγχους μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, τους ελέγχους συμμόρφωσης και τους διαλόγους EU Pilot. Στο [παράρτημα II](#) παρουσιάζεται μια επισκόπηση αυτών.

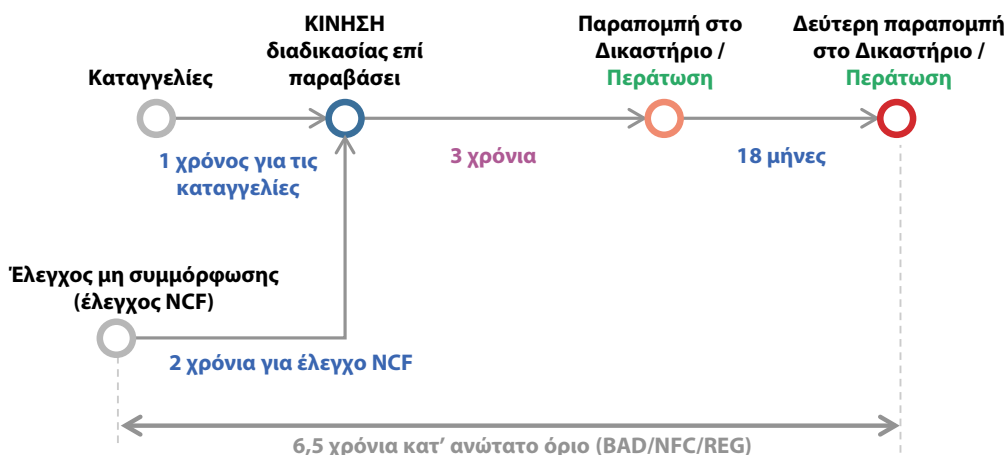
13 Στο *γράφημα 4* παρουσιάζεται το ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα των υποθέσεων παραβάσεων με βάση τις προθεσμίες αναφοράς της ίδιας της Επιτροπής. Από το άθροισμα όλων των πιθανών προθεσμιών αναφοράς που μπορεί να εφαρμοστούν προκύπτει ότι ο χρόνος που χρειάζεται η Επιτροπή για να λάβει απόφαση σχετικά με κάποια παράβαση αγγίζει θεωρητικά, κατ' ανώτατο όριο, τους 18 μήνες σε υποθέσεις μη κοινοποίησης και τα 6,5 έτη σε άλλες υποθέσεις παραβάσεων.

Γράφημα 4 – Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα των υποθέσεων παραβάσεων με βάση τις προθεσμίες αναφοράς της Επιτροπής

Υποθέσεις NCM

Υποθέσεις BAD/REG/NCF (Αυτεπαγγέλτως εξετασθείσες υποθέσεις / Καταγγελίες)

Προθεσμίες

Ορίζονται σε δημοσιευμένες ανακοινώσεις της Επιτροπής
Ορίζονται σε εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής

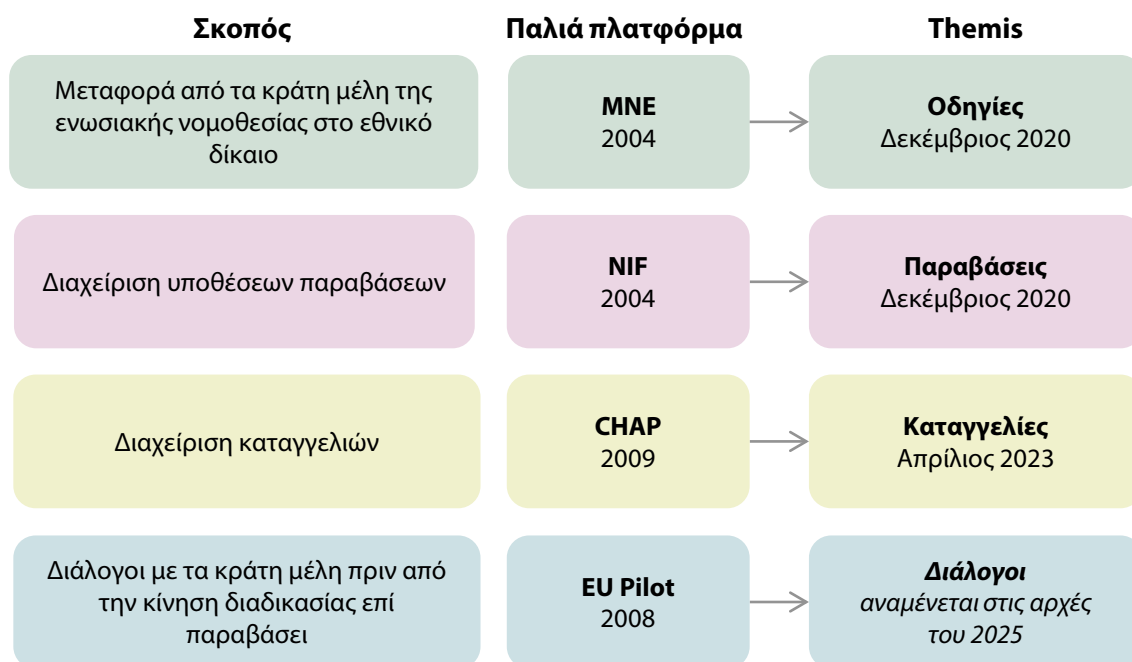
Υποθέσεις

NCM: Μη κοινοποίηση
BAD: Πλημμελής εφαρμογή οδηγιών
REG: Πλημμελής εφαρμογή των Συνθηκών, κανονισμών και αποφάσεων της ΕΕ
NCF: Μη συμμόρφωση

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της Επιτροπής.

14 Πριν από το 2020, χρησιμοποιούνταν τέσσερις χωριστές πλατφόρμες ΤΠ για τη διαχείριση υποθέσεων: η CHAP για τις καταγγελίες, η EU Pilot για τον ομώνυμο διάλογο, η MNE για τη μεταφορά των οδηγιών στο εθνικό δίκαιο και η NIF για τις παραβάσεις. Σε συνέχεια της [πανοραμικής επισκόπησης μας του 2018](#), τον Δεκέμβριο του 2020 η Επιτροπή άρχισε να εφαρμόζει το Themis, το νέο της σύστημα διαχείρισης υποθέσεων για τη διαχείριση, την καταχώριση και την αποθήκευση των δεδομένων που σχετίζονται με τη διαδικασία επιβολής της νομοθεσίας της ΕΕ (βλέπε [γράφημα 5](#)).

Γράφημα 5 – Μετάβαση από τις παλιές πλατφόρμες ΤΠ για την επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας στο Themis

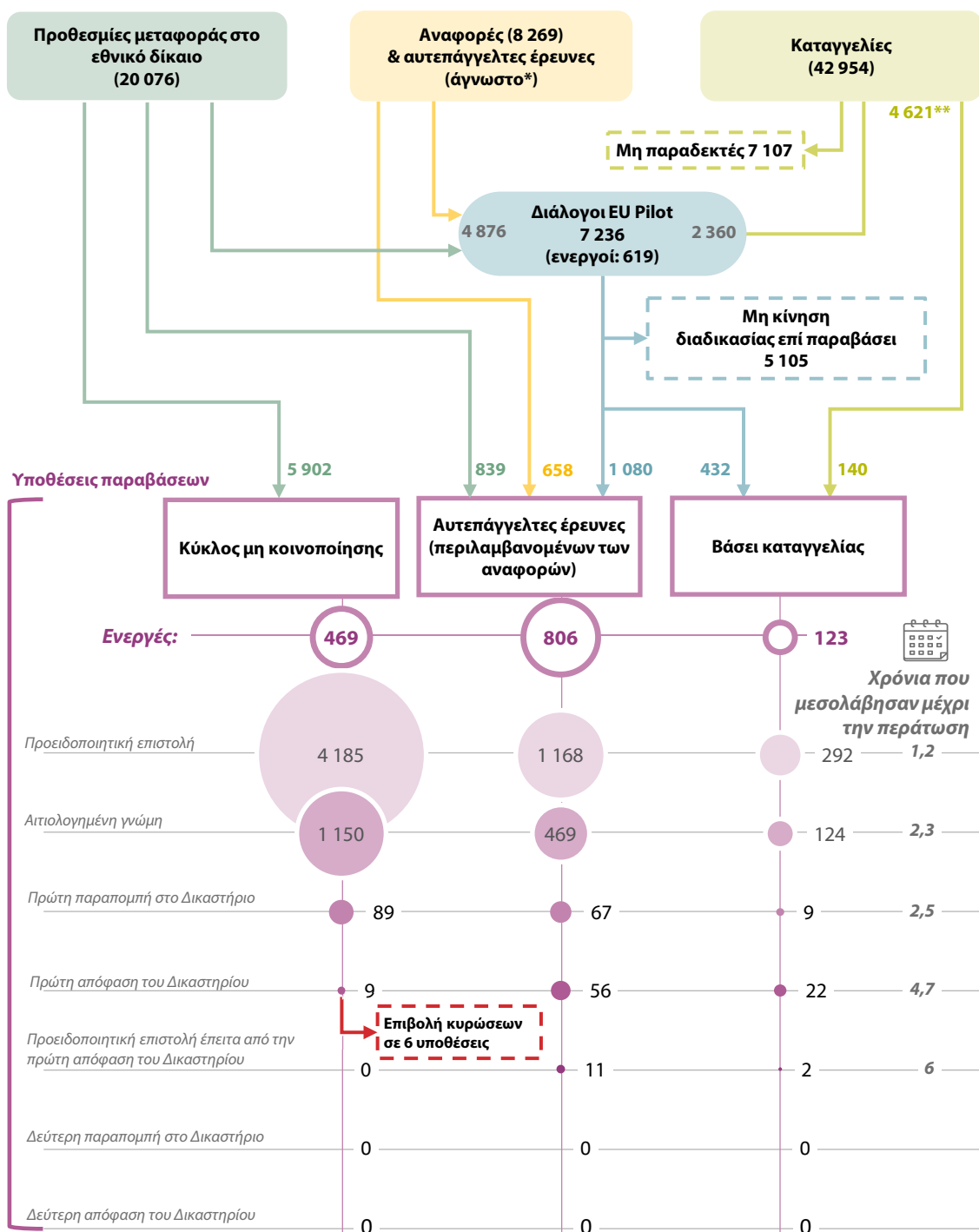
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πληροφοριών προερχόμενων από την Επιτροπή.

15 Μεταξύ του 2012 και του 2023, τέθηκαν 20 076 προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο εντός των οποίων τα κράτη μέλη όφειλαν να κοινοποιήσουν σχετικά μέτρα. Τα κράτη μέλη δεν τήρησαν 5 902 από αυτές. Επιπλέον, για 839 προθεσμίες εντός των οποίων κοινοποιήθηκαν μέτρα, τα μέτρα αυτά ήταν ελλιπή ή δεν συμμορφώνονταν με το δίκαιο της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή άνοιξε φακέλους για 5 902 υποθέσεις παραβάσεων αμέσως μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο (στο πλαίσιο διαδικασίας που φέρει την ονομασία «κύκλος μη κοινοποίησης», μέσω της οποίας η Επιτροπή ανοίγει φακέλους τακτικά και αυτόματα όταν τα κράτη μέλη δεν τηρούν τις προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο) και για 839 υποθέσεις κατόπιν πρωτοβουλίας γενικής διεύθυνσης.

16 Κατά την ίδια περίοδο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπέβαλε στην Επιτροπή 8 269 αναφορές. Σύμφωνα με την ίδια, μικρό μόνο μέρος αυτών αφορούσε εικαζόμενες παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ. Η Επιτροπή καταχώρισε επίσης 42 954 καταγγελίες πολιτών, επιχειρήσεων και ομάδων συμφερόντων. Από αυτές, οι 7 107 κρίθηκαν μη παραδεκτές και εξετάστηκαν οι 4 621, ορισμένες εκ των οποίων στο πλαίσιο ήδη υφιστάμενων υποθέσεων EU Pilot ή υποθέσεων παραβάσεων. Οι υπόλοιπες καταγγελίες είτε αρχειοθετήθηκαν χωρίς να εξεταστούν είτε βρίσκονταν ακόμη υπό διερεύνηση κατά τον χρόνο του ελέγχου μας.

17 Μεταξύ του 2012 και του 2023, η Επιτροπή άνοιξε επίσης 4 876 διαλόγους EU Pilot σχετικά με προβλήματα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και έρευνες που κίνησε αυτεπάγγελτα (μεταξύ άλλων κατόπιν αναφορών), καθώς και 2 360 διαλόγους EU Pilot κατόπιν καταγγελιών. Εκτός του πλαισίου των διαλόγων EU Pilot, η Επιτροπή άνοιξε φακέλους για 658 υποθέσεις παραβάσεων κατόπιν αυτεπάγγελτων ερευνών και για 140 υποθέσεις βάσει καταγγελιών. Από τους 9 051 φακέλους για υποθέσεις παραβάσεων που άνοιξαν μεταξύ του 2012 και του 2023, οι 7 653 είχαν κλείσει έως το τέλος του 2023. Τα τρία τέταρτα του συνόλου των 7 653 φακέλων είχαν κλείσει κατά το πρώτο στάδιο (προειδοποιητική επιστολή) και το 3,5 % έφτασε στο στάδιο της πρώτης παραπομπής στο Δικαστήριο (βλέπε [γράφημα 6](#)).

Γράφημα 6 – Ροή των υποθέσεων της Επιτροπής στον τομέα της επιβολής της ενωσιακής νομοθεσίας, 2012-2023

Σημ.:

* Δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σχετικά με τον συνολικό αριθμό των αυτεπάγγελτων ερευνών που διεξήγαγε η Επιτροπή.

** Το 10,5 % των 4 621 καταγγελιών που εξετάστηκαν μεταξύ 2012 και 2023 υποβλήθηκαν την περίοδο 2008-2011.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων της Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

Εμβέλεια και προσέγγιση του ελέγχου

18 Με τον εν προκειμένω έλεγχο, στόχος μας ήταν να αξιολογήσουμε τη διαχείριση των υποθέσεων παραβάσεων κατά κρατών μελών. Στο πλαίσιο αυτό εξετάσαμε τη διαδικασία εντοπισμού περιπτώσεων πιθανής παραβίασης, καθώς και τον χειρισμό πραγματικών υποθέσεων, την παρακολούθησή τους και τη σχετική αναφορά στοιχείων μετά τις τροποποιήσεις που επέφερε η [ανακοίνωση του 2017 με τίτλο «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα»](#). Επιδίωξή μας με τον έλεγχο αυτό είναι να ενισχυθεί το πλαίσιο της Επιτροπής για την επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας.

19 Αξιολογήσαμε κατά πόσον η Επιτροπή:

- ο εντόπισε εγκαίρως πιθανές παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ, εφαρμόζοντας άρτιες διαδικασίες·
- ο χειρίστηκε τις υποθέσεις παραβάσεων εντός των χρόνων αναφοράς της Επιτροπής· και
- ο παρακολουθούσε και ανέφερε στοιχεία σχετικά με την από μέρους της διαχείριση των υποθέσεων παραβάσεων και την έκβασή τους, με τον ενδεδειγμένο τρόπο.

20 Εξετάσαμε την προσέγγιση που εφάρμοσε η Επιτροπή όσον αφορά την επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ (εντοπισμός, διόρθωση, παρακολούθηση και αναφορά στοιχείων) από το 2012 έως το 2023. Στο πλαίσιο του ελέγχου μας πραγματοποιήσαμε:

- ο εξέταση σχετικών πληροφοριών βάσει εγγράφων (του Κοινοβουλίου, του Διαμεσολαβητή, του Δικαστηρίου) και βασικής τεκμηρίωσης της Επιτροπής·
- ο ανάλυση των δεδομένων στο σύστημα Themis και στην πλατφόρμα EU Pilot·
- ο διεξοδική αξιολόγηση 31 περιπτωσιολογικών μελετών παραβάσεων, που επιλέχθηκαν βάσει υποκειμενικού δείγματος, προκειμένου να σχηματίσουμε συνολική εικόνα των διαφόρων σταδίων μιας υπόθεσης παράβασης·

- ανάλυση των απαντήσεων στο τυποποιημένο ερωτηματολόγιό μας, προκειμένου να συγκεντρώσουμε συγκεκριμένες πληροφορίες, όπως σχετικά με τον φόρτο εργασίας και τη χρήση των πόρων. Στο ερωτηματολόγιο απάντησαν και οι 15 γενικές διευθύνσεις στις οποίες εστάλη και οι οποίες εμπλέκονται στον χειρισμό καταγγελιών και υποθέσεων παραβάσεων·
- ανάλυση της συμμόρφωσης της Επιτροπής με τους χρόνους αναφοράς που η ίδια έχει θέσει για τους ελέγχους μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και τους ελέγχους συμμόρφωσης, με τη χρήση τυχαίου δείγματος 291 προθεσμιών που αφορούσαν οδηγίες για τις οποίες τα κράτη μέλη κοινοποίησαν την πλήρη μεταφορά τους στο εθνικό δίκαιο (139 οδηγίες 4 χρόνια πριν από την έκδοση της [ανακοίνωσης του 2017](#) και 152 οδηγίες 4 χρόνια αργότερα)· και
- συνεντεύξεις με υπαλλήλους της Επιτροπής, δύο επιτροπών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Επιτροπή Αναφορών και Επιτροπή Νομικών Θεμάτων), του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή, μίας οργάνωσης της κοινωνίας των πολιτών που ενεργεί ως καταγγέλλουσα και του ανώτατου οργάνου ελέγχου των Κάτω Χωρών που είχε δημοσιεύσει έκθεση με τίτλο «[EU law in practice](#)» (Το δίκαιο της ΕΕ στην πράξη).

21 Ο εν λόγω έλεγχος δεν κάλυψε τα εργαλεία πρόληψης της Επιτροπής, το άτυπο δίκτυο εθνικών φορέων [SOLVIT](#), τις έρευνες ή τις δράσεις επιβολής που ενεργοποιούν άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ όταν συντρέχουν λόγοι που δεν αφορούν παραβίαση του δικαίου της ΕΕ, ούτε τις δικαστικές προσφυγές ενός κράτους μέλους κατά άλλου ενώπιον του Δικαστηρίου ([άρθρο 259 ΣΛΕΕ](#)).

Παρατηρήσεις

Η Επιτροπή βελτίωσε τη διαχείρισή της σε ό,τι αφορά τον εντοπισμό πιθανών παραβάσεων, όμως η τήρηση των προθεσμιών εξακολουθεί να συνιστά πρόκληση

22 Προκειμένου όλοι οι πολίτες της ΕΕ να αποκομίζουν ισότιμα και το συντομότερο δυνατόν τα οφέλη που απορρέουν από τη νομοθεσία της ΕΕ, η Επιτροπή χρειάζεται ένα σύνολο εργαλείων, διαδικασιών και οργανωτικών ρυθμίσεων για τη διενέργεια ελέγχων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και ελέγχων συμμόρφωσης, τον χειρισμό καταγγελιών και τη διεξαγωγή αυτεπάγγελτων ερευνών εντός εύλογου χρονικού διαστήματος. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή έθεσε [στην ανακοίνωσή της του 2017](#) ενδεικτικούς χρόνους αναφοράς.

Η καλύτερη προτεραιοποίηση μετά το 2017 συνέβαλε στη μείωση της διάρκειας των ελέγχων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και των ελέγχων συμμόρφωσης, ωστόσο οι μισοί από αυτούς υπερβαίνουν και πάλι τους χρόνους αναφοράς

23 Δεδομένου ότι τα κράτη μέλη πρέπει να μεταφέρουν πλήρως τις οδηγίες στο εθνικό δίκαιο, κάθε άρθρο της εκάστοτε οδηγίας πρέπει να καλύπτεται από έλεγχο μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο (βλέπε σημείο **05**). Η [ανακοίνωση της Επιτροπής του 2017](#) προτεραιοποίησε τους ελέγχους αυτούς, αποδίδοντας μεγάλη σημασία στην έγκαιρη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο. Μόλις τα κράτη μέλη κοινοποιήσουν την πλήρη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, ξεκινά ο έλεγχος, ο οποίος πρέπει να ολοκληρωθεί εντός 6 μηνών. Εάν τα κράτη μέλη δεν κοινοποιήσουν μέτρα μεταφοράς ή κοινοποιήσουν μερική μεταφορά, δεν πραγματοποιείται έλεγχος και η Επιτροπή κινεί το συντομότερο δυνατόν διαδικασία επί παραβάσει λόγω μη μεταφοράς της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο¹⁰. Από τη θέση σε λειτουργία του Themis τον Δεκέμβριο του 2020, οι γενικές διευθύνσεις χρειάζεται να καταγράφουν τις ημερομηνίες και τα αποτελέσματα των ελέγχων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

¹⁰ Εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας, εργαλείο #39, σ. 339, και απόφαση στην υπόθεση C-543/17.

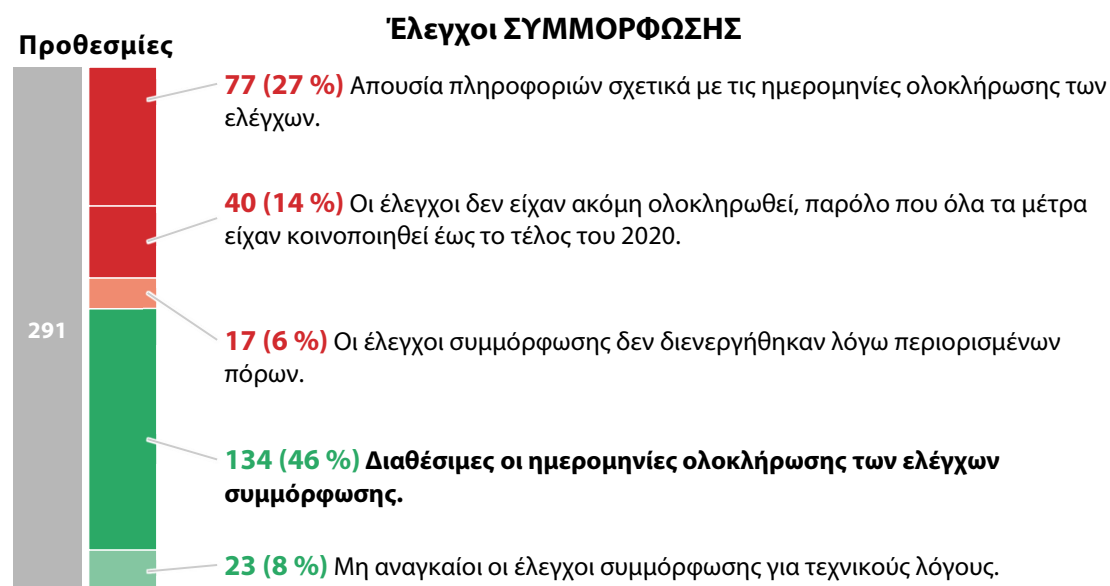
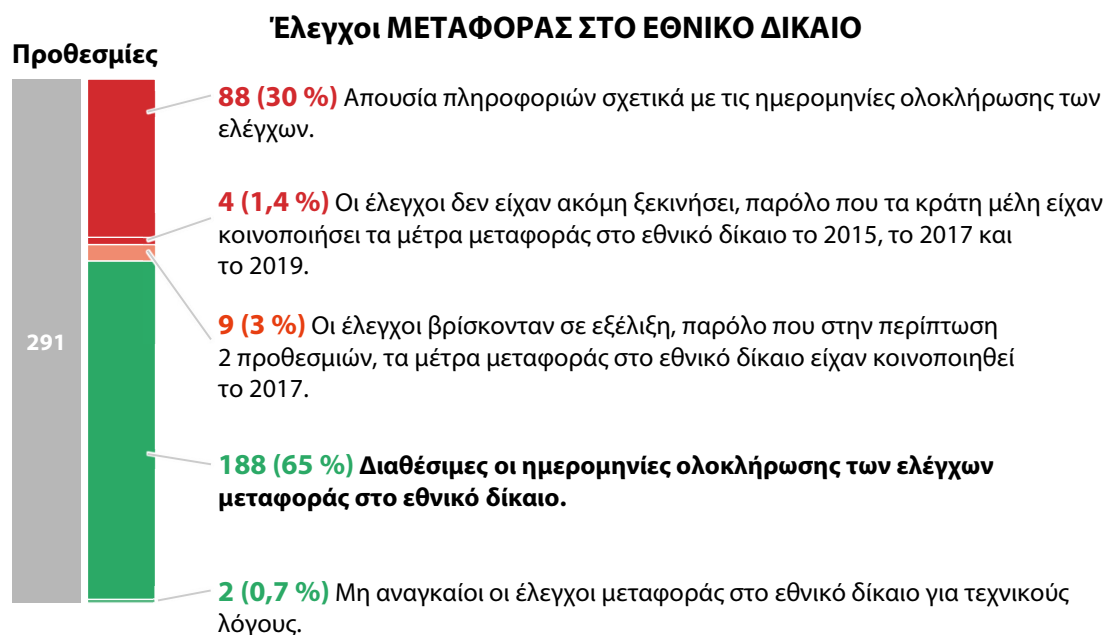
24 Ο έλεγχος συμμόρφωσης ξεκινά συνήθως μετά την ολοκλήρωση του σχετικού ελέγχου μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Ωστόσο, μπορεί να ξεκινήσει παράλληλα με έναν εν εξελίξει έλεγχο μεταφοράς για σαφώς καθορισμένα τμήματα μιας οδηγίας που έχει διαπιστωθεί ότι έχουν ήδη μεταφερθεί πλήρως στο εθνικό δίκαιο¹¹. Στόχος της Επιτροπής είναι να ολοκληρώνει τους ελέγχους συμμόρφωσης εντός 24 μηνών από την παραλαβή των κοινοποιήσεων των εθνικών μέτρων μεταφοράς¹².

25 Ελέγξαμε δείγμα 291 περιπτώσεων με προθεσμίες μεταφοράς οδηγιών στο εθνικό δίκαιο, στο πλαίσιο των οποίων τα κράτη μέλη είχαν κοινοποιήσει μέτρα έως τον Δεκέμβριο του 2020. Διαπιστώσαμε ότι, για το ένα τρίτο περίπου αυτών, η Επιτροπή δεν διέθετε πληροφορίες σχετικά με τις ημερομηνίες ολοκλήρωσης των ελέγχων. Επιπλέον, η Επιτροπή δεν είχε ακόμη ξεκινήσει ή ολοκληρώσει ορισμένους ελέγχους, παρόλο που το εμπλεκόμενο κράτος μέλος είχε ήδη κοινοποιήσει εδώ και χρόνια τα μέτρα που έλαβε. Στο [γράφημα 7](#) παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ελεγκτικών δοκιμασιών που διενεργήσαμε.

¹¹ Εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας, εργαλείο #39, σ. 341.

¹² Αυτόθι.

Γράφημα 7 – Διαθεσιμότητα δεδομένων σχετικά με τις οδηγίες του δείγματος

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης του δείγματος με τις προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

26 Όσον αφορά τις 188 προθεσμίες για τις οποίες ήταν διαθέσιμη η ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και τις 134 προθεσμίες για τις οποίες ήταν διαθέσιμη η ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου συμμόρφωσης, διαπιστώσαμε ότι ο μέσος χρόνος ολοκλήρωσης των ελέγχων μειώθηκε μετά την έκδοση της [ανακοίνωσης του 2017](#). Ωστόσο, περίπου οι μισοί έλεγχοι ολοκληρώνονταν μετά την παρέλευση του αντίστοιχου χρόνου αναφοράς (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [γράφημα 8](#)).

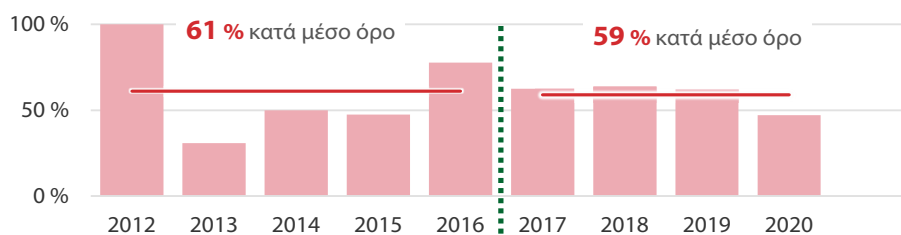
Γράφημα 8 – Μέση διάρκεια των ελέγχων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και των ελέγχων συμμόρφωσης ανά έτος κοινοποίησης και ποσοστό των ελέγχων που υπερέβησαν τους χρόνους αναφοράς

Έλεγχοι ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Ο μέσος χρόνος για την ολοκλήρωση των ελέγχων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο μειώθηκε από την έκδοση της ανακοίνωσης του 2017* από **16,7** μήνες (2012-2016) σε **13,1** μήνες (2017-2020).

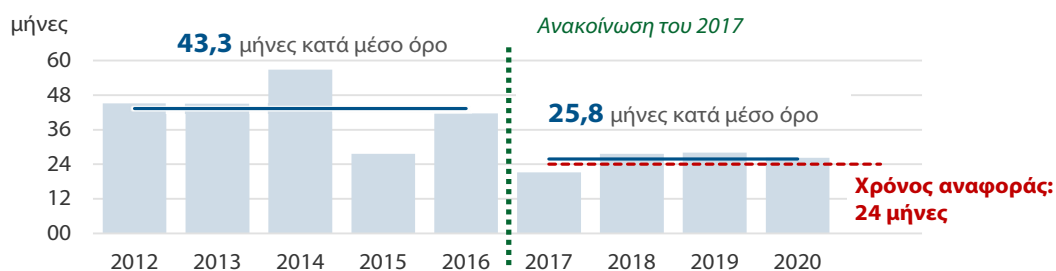

Παρά την αξιοσημείωτη βελτίωση, στο **59 %** των περιπτώσεων οι έλεγχοι μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο διήρκεσαν περισσότερο από τον χρόνο αναφοράς των 6 μηνών την περίοδο 2017-2020.

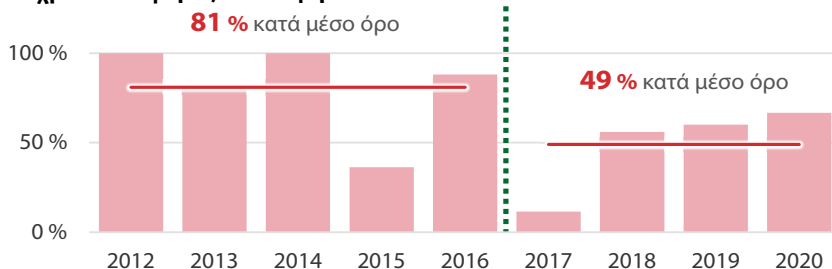

Έλεγχοι ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

Ο μέσος χρόνος για την ολοκλήρωση των ελέγχων συμμόρφωσης μειώθηκε από την έκδοση της ανακοίνωσης του 2017* από **43,3** μήνες (2012-2016) σε **25,8** μήνες (2017-2020).

Παρά τη θετική εξέλιξη, στο **49 %** των περιπτώσεων οι έλεγχοι συμμόρφωσης διήρκεσαν περισσότερο από τον χρόνο αναφοράς των 24 μηνών.

* Ανακοίνωση του 2017.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης του δείγματος με τις προθεσμίες μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλ. [παράρτημα III](#)).

27 Για 99 από τις 291 προθεσμίες του δείγματός μας, οι γενικές διευθύνσεις δεν παρείχαν πληροφορίες σχετικά με το αν οι έλεγχοι συμμόρφωσης είχαν ανατεθεί σε εξωτερικούς συνεργάτες. Οι έλεγχοι συμμόρφωσης διενεργήθηκαν από εξωτερικούς συνεργάτες για 105 από τις υπόλοιπες 192 προθεσμίες. Σύμφωνα με τα όσα μας μετέφερε η Επιτροπή, οι δύο κύριοι λόγοι ανάθεσης σε τρίτους ήταν η έλλειψη των απαραίτητων γνώσεων από τους υπαλλήλους της, συμπεριλαμβανομένων γλωσσικών δεξιοτήτων, και οι ανεπαρκείς πόροι. Οι έλεγχοι που ανατέθηκαν σε εξωτερικούς συνεργάτες διήρκεσαν κατά μέσο όρο πολύ περισσότερο (36,6 μήνες) από ό,τι οι έλεγχοι που διενεργήθηκαν εσωτερικά (23,8 μήνες).

28 Ο ετήσιος φόρτος εργασίας των γενικών διευθύνσεων που αναλογεί σε ελέγχους μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και σε ελέγχους συμμόρφωσης εξαρτάται από τον αριθμό των οδηγιών για τις οποίες λήγει η προθεσμία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, από την πολυπλοκότητα των οδηγιών και τη συνταγματική δομή σε ομοσπονδιακό/περιφερειακό επίπεδο του εκάστοτε κράτους μέλους που είναι επιφορτισμένη με τη μεταφορά τους στο εθνικό τους δίκαιο. Έχοντας τις πληροφορίες αυτές στη διάθεσή της, η Επιτροπή θα πρέπει να είναι σε θέση να προγραμματίζει εκ των προτέρων τον επερχόμενο φόρτο εργασίας και να προβλέπει τις ανάγκες τόσο σε εσωτερικούς πόρους όσο και για εξωτερική ανάθεση. Επιπλέον, μόνο 6 από τις 15 γενικές διευθύνσεις, τις οποίες αφορούσε το ερωτηματολόγιό μας, δήλωσαν ότι κατάρτιζαν συστηματικά πίνακες παρακολούθησης για να ελέγχουν τον αριθμό και την πρόοδο των ελέγχων σε επίπεδο γενικής διεύθυνσης.

Παρά τις προσπάθειες της Επιτροπής, η αξιολόγηση των καταγγελιών διαρκεί περισσότερο από ένα έτος και οι καταγγέλλοντες δεν ενημερώνονται πάντοτε σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται

29 Οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και οι ομάδες συμφερόντων μπορούν να υποβάλουν στην Επιτροπή καταγγελία σχετικά με οποιοδήποτε μέτρο της ΕΕ (νομοθετική, κανονιστική ή διοικητική πράξη), σχετικά με την απουσία μέτρου ή με πρακτική κράτους μέλους που θεωρούν ότι παραβιάζει την ενωσιακή νομοθεσία¹³. Γενικά, η Επιτροπή πρέπει να αποφασίζει, εντός ενός έτους από την καταχώριση της καταγγελίας, αν θα κινήσει επίσημη διαδικασία επί παραβάσει αποστέλλοντας προειδοποιητική επιστολή ή αν θα αρχειοθετήσει την καταγγελία (βλέπε [γράφημα 4](#)).

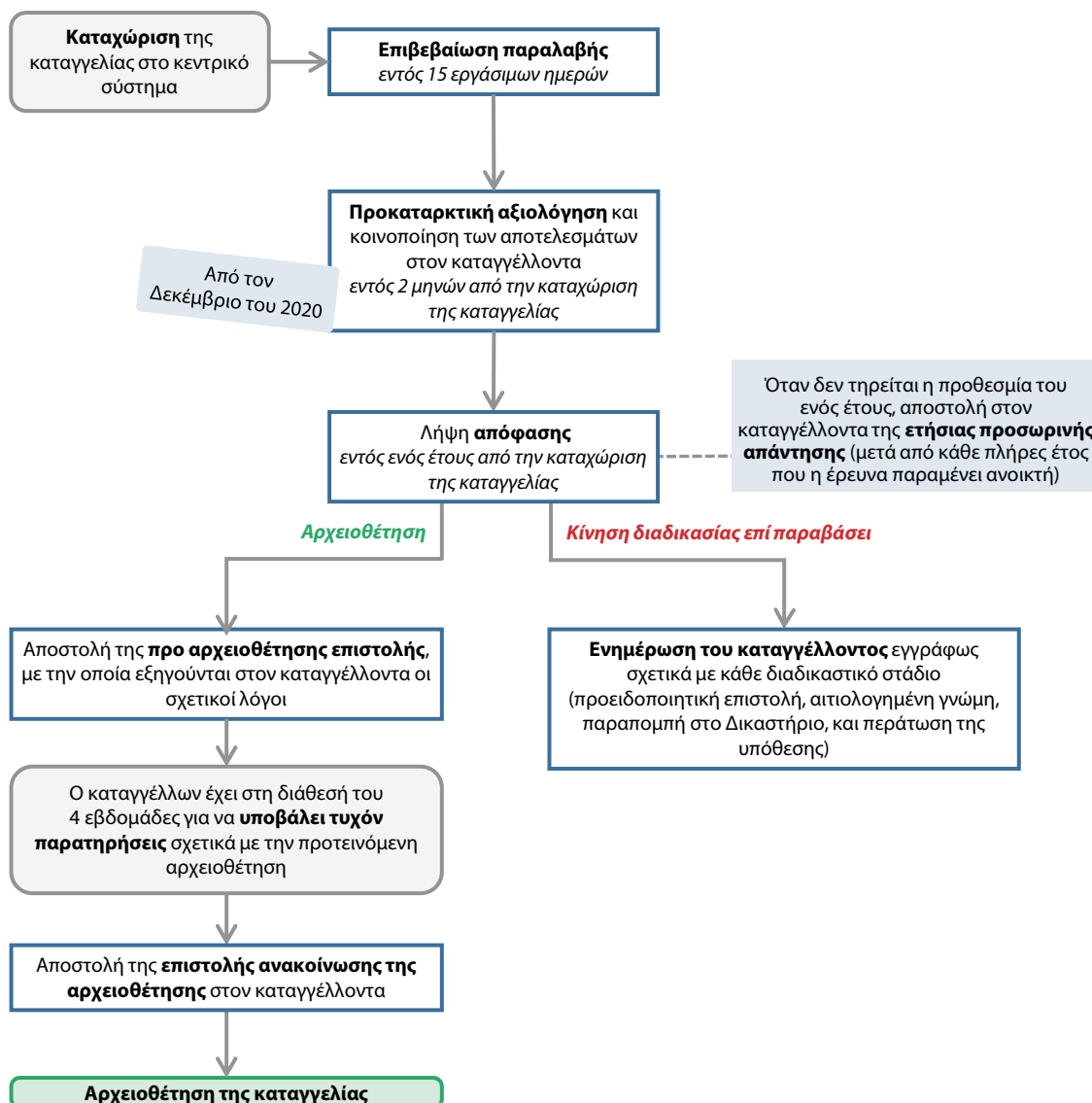
¹³ Επιτροπή, [Πώς να υποβάλετε καταγγελία σε επίπεδο ΕΕ](#).

30 Η Επιτροπή εξετάζει τις καταγγελίες που της υποβάλλονται. Για να είναι μια καταγγελία παραδεκτή και, ως εκ τούτου, να διερευνάται, πρέπει να πληροί ορισμένα ελάχιστα κριτήρια που ορίζονται στην [ανακοίνωση του 2017](#), όπως να αναφέρονται τα στοιχεία επικοινωνίας του αποστολέα και να διατυπώνεται αιτίαση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου. Σημαντικός αριθμός καταγγελιών είναι απαράδεκτες.

31 Μεταξύ του 2012 και του 2023, το 16,5 % των καταγγελιών ήταν απαράδεκτες. Το 2017, η Επιτροπή εισήγαγε ένα τυποποιημένο [έντυπο καταγγελίας](#) ούτως ώστε να βελτιωθεί η αποδοτικότητα της όλης διαδικασίας μέσω της υποβολής καλύτερα τεκμηριωμένων καταγγελιών. Καθιέρωσε επίσης μια τυποποιημένη προσέγγιση με διαδικαστικά στάδια και χρόνους αναφοράς για τη διεκπεραίωση των καταγγελιών¹⁴ (βλέπε [γράφημα 9](#)). Το 2023, οι περισσότερες καταγγελίες (95,8 %) που έλαβαν οι γενικές διευθύνσεις υποβλήθηκαν με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου καταγγελίας και οι υπόλοιπες μέσω ηλεκτρονικών μηνυμάτων ή επιστολών.

¹⁴ Ανακοίνωση με τίτλο «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα» (2017/C 18/02), παράρτημα.

Γράφημα 9 – Τυποποιημένη προσέγγιση της Επιτροπής για τον χειρισμό των καταγγελιών

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της Επιτροπής.

32 Στην **ανακοίνωση της Επιτροπής του 2017** καθορίστηκαν κριτήρια για την προτεραιοποίηση καταγγελιών και υποθέσεων παραβάσεων, ώστε οι γενικές διευθύνσεις να μπορούν να επικεντρώνουν τους πόρους τους στη διερεύνηση των εικαζόμενων παραβάσεων του δικαίου της ΕΕ με τη μεγαλύτερη βαρύτητα. Βάσει της προσέγγισης προτεραιοποίησης, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίνεται σε διαρθρωτικά προβλήματα ή συστηματικές πρακτικές πλημμελούς εφαρμογής στα κράτη μέλη (βλέπε **γράφημα 10**). Οι εσωτερικές κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής διευκρίνιζαν περαιτέρω ποιες κατηγορίες καταγγελιών δεν θεωρούνταν προτεραιότητα, καθώς και τις καταγγελίες εκείνες στις οποίες έπρεπε να δίνεται προτεραιότητα. Ωστόσο, απουσίαζαν κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο ερμηνείας ορισμένων κριτηρίων, όπως «σοβαρή ζημία εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ», «γενικότερα ζητήματα αρχής» ή «συστηματική μη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ». Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σε διάφορες εκθέσεις, έχει καλέσει την Επιτροπή να παράσχει νομικές διευκρινίσεις σχετικά με τις έννοιες «γενικότερο ζήτημα αρχής» και «συστηματική αδυναμία επιβολής του δικαίου της ΕΕ»¹⁵.

Γράφημα 10 – Παραδείγματα κριτηρίων προτεραιοποίησης που εφαρμόζει η Επιτροπή σχετικά με τις καταγγελίες

Η Επιτροπή συνήθως εξετάζει τις καταγγελίες στις εξής περιπτώσεις

- μη κοινοποίηση μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο
- εσφαλμένη μεταφορά οδηγιών στο εθνικό δίκαιο
- μη συμμόρφωση με απόφαση του Δικαστηρίου
- πρόκληση σοβαρής ζημίας στα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ
- παραβίαση των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων της ΕΕ
- συστηματική πλημμελής εφαρμογή (τυποποιημένη διαδικασία χειρισμού)

Η Επιτροπή συνήθως δεν εξετάζει τις καταγγελίες στις εξής περιπτώσεις

- μη χρησιμοποίηση του εντύπου καταγγελίας
- καταγγελίες για μεμονωμένες περιπτώσεις εσφαλμένης εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας, χωρίς να παρέχονται επαρκείς ενδείξεις περί γενικευμένης πρακτικής ή συστηματικής μη συμμόρφωσης με την εν λόγω νομοθεσία
- σε εκκρεμότητα η έκδοση προδικαστικής απόφασης επί του ίδιου ζητήματος
- καταγγελίες που αφορούν γενικά αδυναμίες των κρατών μελών σχετικά με τη μεταφορά οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, χωρίς να γίνεται αναφορά σε συγκεκριμένες πτυχές που θίγουν τον καταγγέλλοντα

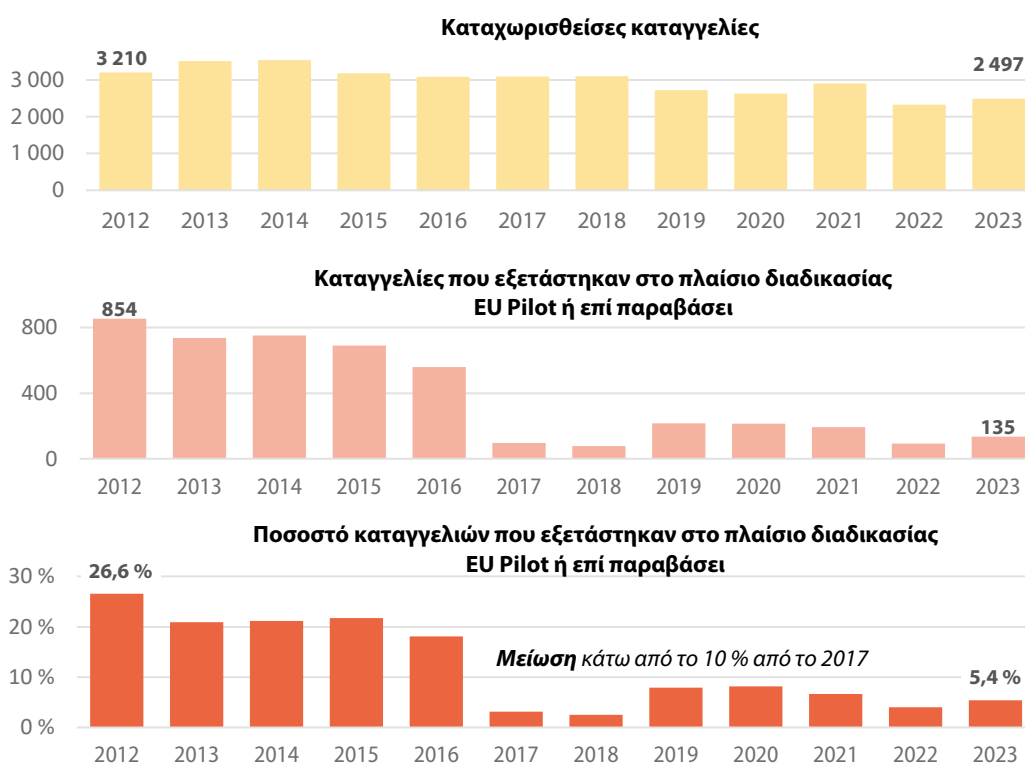
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της Επιτροπής.

¹⁵ Επιτροπή Αναφορών, έκθεση 2023/2047(INI), και Επιτροπή Νομικών Θεμάτων, Έκθεση σχετικά με την παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2020, το 2021 και το 2022.

33 Στην πλειονότητά τους, οι καταχωρισμένες καταγγελίες αρχειοθετούνται, επειδή είτε δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί παραβίαση του δικαίου της ΕΕ είτε οι παρεχόμενες πληροφορίες δεν επαρκούν για την κίνηση διαλόγου EU Pilot ή την αποστολή προειδοποιητικής επιστολής. Ο αριθμός των καταγγελιών που εξετάζονται βαίνει μειούμενος, από 854 το 2012 σε 120 το 2023 (βλέπε [γράφημα 11](#)).

Γράφημα 11 – Παραδεκτές καταγγελίες που καταχωρίστηκαν και εξετάστηκαν

Μείωση του αριθμού και του ποσοστού των καταγγελιών που εξετάστηκαν στο πλαίσιο διαδικασίας EU Pilot ή επί παραβάσει

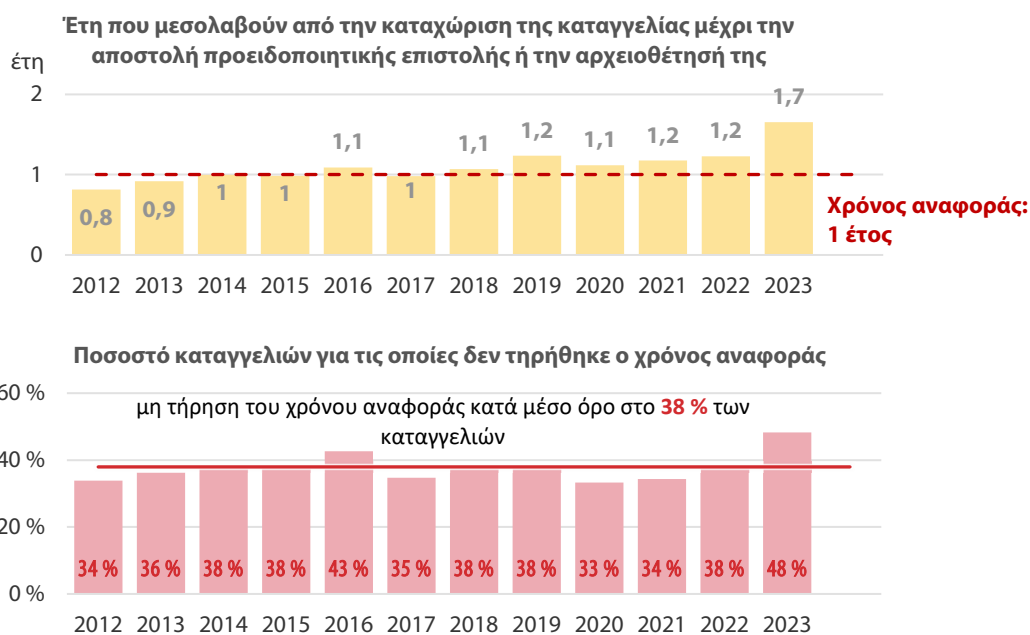

Σημ.: Καταγγελίες που υποβλήθηκαν σε προγενέστερα χρόνια μπορούν να εξεταστούν εντός των επόμενων ετών.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων του συστήματος Themis (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

34 Το 2012, η Επιτροπή ανακοίνωσε προθεσμία αναφοράς ενός έτους από την καταχώριση της καταγγελίας για την αποστολή προειδοποιητικής επιστολής ή την αρχειοθέτηση της καταγγελίας¹⁶. Από το 2012 έως το 2023, η Επιτροπή δεν τήρησε τον χρόνο αναφοράς, κατά μέσο όρο, για το 38 % των καταχωρισθεισών καταγγελιών. Μολονότι ο αριθμός των καταγγελιών το 2022 και το 2023 δεν επανήλθε στα επίπεδα του 2021, οι χρόνοι χειρισμού αυξήθηκαν σε σύγκριση με το εν λόγω έτος και, το 2023, σχεδόν οι μισές καταγγελίες δεν είχαν διεκπεραιωθεί εντός της προθεσμίας του ενός έτους (βλέπε [γράφημα 12](#)). Για το 2023, η αύξηση οφείλεται σε εκκαθάριση παλαιότερων υποθέσεων καταγγελιών που αρχειοθετήθηκαν, γεγονός που οδήγησε σε αύξηση του μέσου όρου για το συγκεκριμένο έτος κατά 0,5 έτη.

Γράφημα 12 – Επιδόσεις της Επιτροπής σε σχέση με την προθεσμία αναφοράς του ενός έτους όσον αφορά τον χειρισμό καταγγελιών

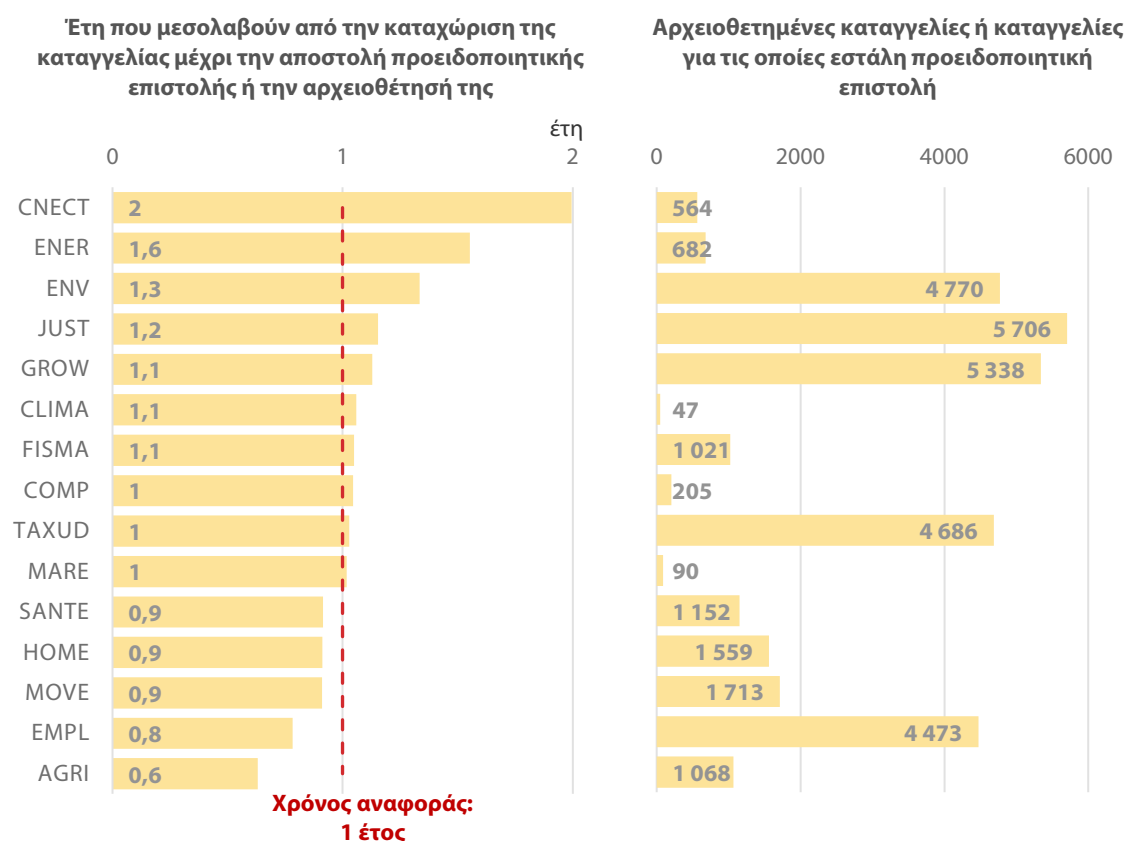

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων του συστήματος Themis (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

¹⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής, Επικαιροποίηση του χειρισμού των σχέσεων με τους καταγγέλλοντες όσον αφορά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, COM(2012) 154, σ. 7.

35 Διαπιστώσαμε σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των διαφορετικών γενικών διευθύνσεων όσον αφορά τον μέσο χρόνο χειρισμού, από την καταχώριση της καταγγελίας έως την αποστολή προειδοποιητικής επιστολής ή την αρχειοθέτηση της υπόθεσης. Μεταξύ του 2012 και του 2023, παρά τον σχετικά μικρό αριθμό των υποθέσεων, η διεκπεραίωσή τους από τη ΓΔ CNECT (564 υποθέσεις) και τη ΓΔ ENER (682 υποθέσεις) διήρκεσε περισσότερο, κατά μέσο όρο πάνω από 1,5 έτη. Η ΓΔ JUST χειρίστηκε μακράν τον μεγαλύτερο αριθμό καταγγελιών (5 706), με τη διαδικασία να διαρκεί κατά μέσο όρο 1,2 έτη (βλέπε [γράφημα 13](#)).

Γράφημα 13 – Επιδόσεις των ΓΔ σε σχέση με την προθεσμία αναφοράς του ενός έτους όσον αφορά τον χειρισμό καταγγελιών, 2012-2023

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων του συστήματος Themis (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

36 Σύμφωνα με την έκθεση συνοχής του 2021, όλες οι γενικές διευθύνσεις προέβησαν σε εσωτερική επανεξέταση και εντόπισαν διάφορους λόγους για τους οποίους ήταν δύσκολο να τηρηθεί η προθεσμία αναφοράς του ενός έτους. Κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η ποιότητα των καταγγελιών δεν είχε βελτιωθεί παρά την υποχρεωτική χρήση του νέου **εντύπου καταγγελίας** (βλέπε σημείο **30**). Κατά την άποψή τους, η επεξεργασία των προδήλως αβάσιμων καταγγελιών ήταν μια χρονοβόρα διαδικασία που παρακωλούσε την ορθή διαχείριση άλλων καταγγελιών και παραβάσεων. Επίσης, θεωρούσαν ότι η προθεσμία αναφοράς του ενός έτους δεν ήταν ρεαλιστική. Ορισμένες καταγγελίες (6 %) απαιτούσαν τη διενέργεια διεξοδικότερης έρευνας μέσω της διαδικασίας EU Pilot, για την οποία προβλεπόταν χωριστός χρόνος αναφοράς 9 μηνών.

37 Αναλύσαμε τα στοιχεία στο σύστημα Themis και διαπιστώσαμε ότι για το 84 % των καταγγελιών που προχώρησαν στη διαδικασία EU Pilot δεν είχε τηρηθεί η προθεσμία αναφοράς του ενός έτους. Όσον αφορά τις καταγγελίες που δεν υποβλήθηκαν στη διαδικασία αυτή, ήταν πολύ λιγότερες (30 %) αυτές για τις οποίες δεν τηρήθηκε η εν λόγω προθεσμία αναφοράς. Η καθιέρωση του εντύπου καταγγελίας δεν έχει επιτύχει πλήρως τον στόχο του εντοπισμού και της αρχειοθέτησης σε πρώιμο στάδιο των καταγγελιών εκείνων που στηρίζονται σε αβάσιμα στοιχεία ή δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ενωσιακού δικαίου. Είναι έτσι πιθανόν καταγγελίες αυτού του είδους να υποβάλλονται σε περαιτέρω αξιολόγηση στο πλαίσιο διαλόγου EU Pilot με τα κράτη μέλη, με επακόλουθο να αυξάνεται ο χρόνος χειρισμού τους. Στο **πλαίσιο 1** παρουσιάζονται παραδείγματα χειρισμού καταγγελιών σε διαφορετικούς ρυθμούς (τόσο αργά όσο και γρήγορα).

Πλαίσιο 1

10 χρόνια για τη διευθέτηση μίας καταγγελίας

Τον Δεκέμβριο του 2012, υποβλήθηκε στη ΓΔ JUST καταγγελία σχετικά με παραβίαση από τη Γαλλία της οδηγίας [2004/38/EK](#) σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών.

Η Επιτροπή άνοιξε διάλογο EU Pilot 5 μήνες μετά την καταχώριση της καταγγελίας, ο οποίος διήρκεσε 1,6 χρόνια και περατώθηκε τον Ιανουάριο του 2015, χωρίς η Γαλλία να διορθώσει την κατάσταση. Μετά την ανεπιτυχή έκβαση του διαλόγου EU Pilot, η Επιτροπή κίνησε διαδικασία επί παραβάσει τον Ιούλιο του 2019, ήτοι 6,5 χρόνια μετά την καταχώριση της καταγγελίας.

Η υπόθεση επιλύθηκε τελικά όταν οι σχετικές εθνικές διατάξεις τροποποιήθηκαν τον Μάιο του 2021 και η εξέταση της καταγγελίας περατώθηκε 10 χρόνια μετά την καταχώρισή της.

Διευθέτηση μιας άλλης σε 2 χρόνια

Τον Μάρτιο του 2013, καταχωρίστηκαν καταγγελίες σύμφωνα με τις οποίες στην Κύπρο δεν ήταν δυνατή η ταξινόμηση οχημάτων τύπου λιμουζίνας (επιμηκυμένων) προς δημόσια χρήση. Οι καταγγελίες εξετάστηκαν τον Μάιο του 2013, με την Επιτροπή να αποφασίζει να ανοίξει διάλογο EU Pilot με την Κύπρο προκειμένου να συγκεντρώσει περισσότερες πληροφορίες. Ο διάλογος ολοκληρώθηκε μετά από 5 μήνες. Τον Φεβρουάριο του 2014, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει επίσημη διαδικασία επί παραβάσει απευθύνοντας προειδοποιητική επιστολή (σε λιγότερο από ένα έτος μετά την καταχώριση της καταγγελίας).

Η υπόθεση επιλύθηκε τον Μάρτιο του 2015, καθώς οι κυπριακές αρχές ενημέρωσαν την Επιτροπή για τη θέσπιση σχετικού νόμου τον Φεβρουάριο του ίδιου έτους, και η εξέταση της καταγγελίας περατώθηκε 2 χρόνια μετά την καταχώρισή της.

38 Μεταξύ της καταχώρισης καταγγελίας και της κίνησης διαδικασίας επί παραβάσει ή της αρχειοθέτησης της καταγγελίας, η Επιτροπή πρέπει να αποστέλλει ετησίως προσωρινή απάντηση. Μετά την κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει, οφείλει να ενημερώνει τους καταγγέλλοντες για κάθε διαδικαστικό στάδιο (έκδοση αιτιολογημένης γνώμης, παραπομπή στο Δικαστήριο κ.λπ.). Ο σκοπός είναι να διασφαλίζεται για τους καταγγέλλοντες η διαφάνεια στον χειρισμό των υποθέσεων. Παρατηρήσαμε ότι:

- ο μόνο σε δύο από τις 13 περιπτώσιολογικές μελέτες που εξετάσαμε ο εκάστοτε καταγγέλλον είχε λάβει γνώση όλων των διαδικαστικών σταδίων·
- σε μία περίπτωση, η εμπλεκόμενη γενική διεύθυνση δεν ήταν σε θέση να παράσχει κανένα έγγραφο που να τεκμηριώνει την επικοινωνία με τον καταγγέλλοντα πέραν της επιβεβαίωσης παραλαβής της καταγγελίας·
- στις υπόλοιπες 10 περιπτώσεις, οι καταγγέλλοντες είχαν λάβει μερικές μόνο πληροφορίες (δεν είχαν λάβει γνώση τουλάχιστον ενός διαδικαστικού σταδίου)· και
- μόνο σε δύο περιπτώσεις υπήρχαν στοιχεία που αποδείκνυαν την αποστολή της ετήσιας προσωρινής απάντησης. Βλέπε [παράρτημα IV](#).

39 Από την έναρξη ισχύος της [Συνθήκης του Μάαστριχτ](#)¹⁷, οι πολίτες της ΕΕ και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διαμένει ή είναι εγκατεστημένο στην ΕΕ έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέμα που εμπίπτει στους τομείς δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τους αφορά άμεσα. Οι αναφορές εξετάζονται από την Επιτροπή Αναφορών του Κοινοβουλίου, η οποία αποφαινεται σχετικά με το παραδεκτό τους και είναι αρμόδια για τον χειρισμό τους.

¹⁷ Άρθρο 138Δ ΣΕΕ.

40 Σύμφωνα με τα αριθμητικά στοιχεία που έχει στην κατοχή της, η Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου υπέβαλλε, κατά μέσο όρο, 700 αναφορές ετησίως στην Επιτροπή μεταξύ του 2012 και του 2023, ορισμένες εκ των οποίων αφορούσαν παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ. Η διερεύνηση από την Επιτροπή αναφορών οι οποίες, κατά την άποψή της, στοιχειοθετούν παραβίαση του ενωσιακού δικαίου, παίρνει τη μορφή αυτεπάγγελτης εξέτασης υποθέσεων. Ωστόσο, επί του παρόντος η εσωτερική βάση δεδομένων για τις αναφορές της Επιτροπής δεν συνδέεται με την πλατφόρμα Themis (η οποία περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με άλλες καταγγελίες). Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν διαθέτει στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των αναφορών που εξέτασε στη συνέχεια αυτεπάγγελτα στο πλαίσιο διαλόγου EU Pilot ή διαδικασίας επί παραβάσει, ή σχετικά με το αν έχει λάβει καταγγελίες επί του ίδιου θέματος.

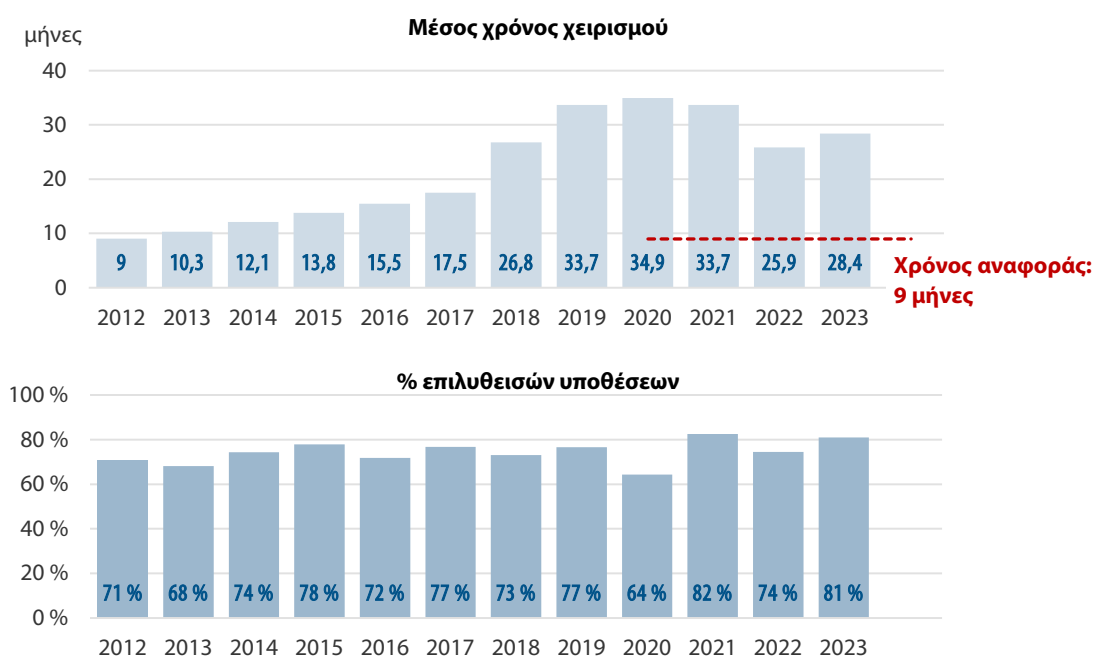
Οι διαδικασίες EU Pilot έγιναν περισσότερο στοχευμένες, όμως δεν καθορίζονται κριτήρια για την παράταση των υποθέσεων

41 Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής, ο διάλογος EU Pilot αποσκοπεί στη συλλογή πρόσθετων πληροφοριών σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά μιας υπόθεσης, με στόχο να αξιολογηθεί η έκταση της εικαζόμενης παραβίασης του δικαίου της ΕΕ. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για την άτυπη επίλυση ενός ζητήματος χωρίς να χρειαστεί να κινηθεί επίσημη διαδικασία επί παραβάσει. Τον Ιανουάριο του 2017, η Επιτροπή αποφάσισε να σταματήσει τη συστηματική χρήση των διαλόγων EU Pilot πριν από την κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει και, αντ' αυτού, να τους χρησιμοποιεί μόνο όταν η προσφυγή σε αυτούς κρίνεται χρήσιμη. Μπορεί επίσης να αποφασίσει να κινήσει επίσημη διαδικασία επί παραβάσει σε περίπτωση που ο διάλογος EU Pilot διαρκεί υπερβολικά πολύ ή σε περίπτωση πολλαπλών ανταλλαγών χωρίς σαφή πρόοδο ή εάν το εμπλεκόμενο κράτος μέλος δεν συνεργάζεται.

42 Από τον Αύγουστο του 2020, οι νέες κατευθυντήριες γραμμές EU Pilot εισήγαγαν προθεσμία αναφοράς εννέα μηνών για τον χειρισμό μιας υπόθεσης (με σημείο εκκίνησης την κοινοποίηση της υπόθεσης στο κράτος μέλος), μετά την οποία η Επιτροπή πρέπει να επαναξιολογήσει τον διάλογο EU Pilot και να αποφασίσει ποια είναι η κατάλληλη δράση που πρέπει να αναληφθεί (κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει, περάτωση της υπόθεσης χωρίς ανάληψη περαιτέρω δράσης ή παράταση του διαλόγου EU Pilot για «περιορισμένο χρονικό διάστημα»). Διαπιστώσαμε ότι στις κατευθυντήριες γραμμές δεν καθορίζονταν κριτήρια βάσει των οποίων να αποφασίζεται τυχόν παράταση του διαλόγου EU Pilot πέραν των εννέα μηνών ούτε η διάρκειά της.

43 Από την ανάλυσή μας 896 υποθέσεων EU Pilot που κοινοποιήθηκαν μετά την καθιέρωση της συγκεκριμένης προθεσμίας αναφοράς, προκύπτει ότι για 585 υποθέσεις (65 %) ο διάλογος παρατάθηκε πέραν της προθεσμίας αναφοράς, με τη μέση παράταση να ανέρχεται σε 10,9 μήνες. Κατά μέσο όρο, το 74 % των υποθέσεων EU Pilot μεταξύ του 2012 και του 2023 είχαν επιτυχή έκβαση. Ο μέσος χρόνος χειρισμού κορυφώθηκε το 2020 φτάνοντας σχεδόν τους 35 μήνες (σύμφωνα με την Επιτροπή, αυτό θα μπορούσε να αποδοθεί στα περιοριστικά μέτρα λόγω της πανδημίας COVID-19). Ο αριθμός αυτός βελτιώθηκε μεν μετά το 2020, παρέμενε όμως υψηλός, ανερχόμενος σε 28,4 μήνες το 2023 (βλέπε [γράφημα 14](#)). Αυτό εξηγείται μεταξύ άλλων από το γεγονός ότι, κατά τη διάρκεια του 2023, περατώθηκαν πολλές υποθέσεις που εκκρεμούσαν επί μακρόν.

Γράφημα 14 – Μέσος χρόνος χειρισμού (σε μήνες) των υποθέσεων EU Pilot

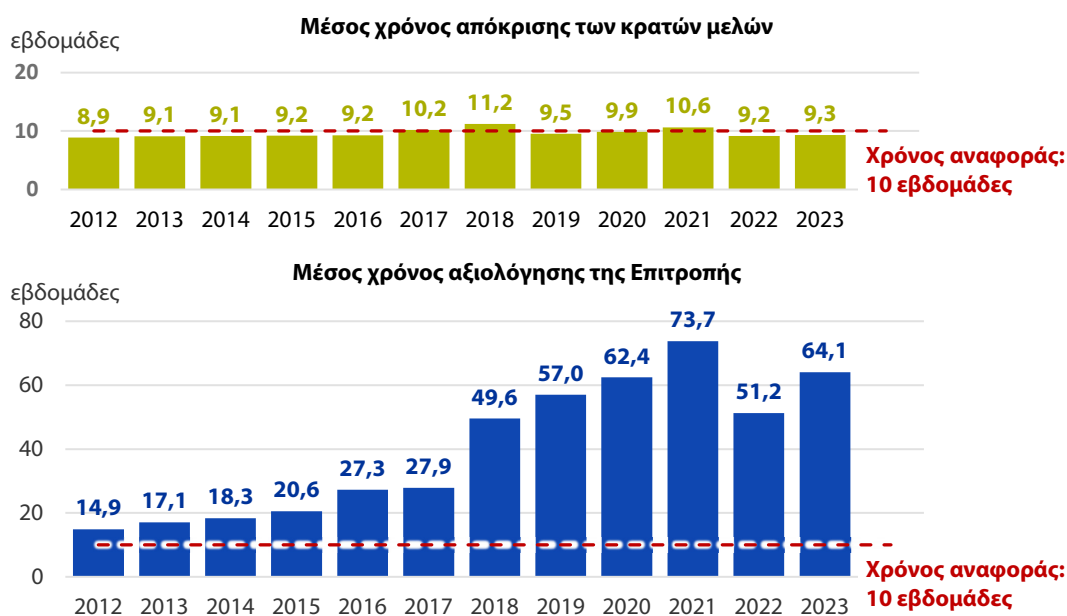

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων του συστήματος Themis (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

44 Όταν κινείται διαδικασία EU Pilot, τα κράτη μέλη έχουν στη διάθεσή τους 10 εβδομάδες για να απαντήσουν στο αίτημα της Επιτροπής για εκκίνηση διαλόγου. Οι γενικές διευθύνσεις διαθέτουν τον ίδιο χρόνο προκειμένου να αξιολογήσουν τις απαντήσεις των αρχών των κρατών μελών.

45 Διαπιστώσαμε ότι, ενώ τα κράτη μέλη τήρησαν σε γενικές γραμμές την προθεσμία απόκρισης των 10 εβδομάδων, ο μέσος χρόνος που χρειάστηκε η Επιτροπή για να αξιολογήσει τις απαντήσεις αυξήθηκε σημαντικά από το 2018 και είναι περίπου εξαπλάσιος της εν λόγω προθεσμίας (βλέπε [γράφημα 15](#)). Παρατηρήσαμε επίσης ελαφρά άνοδο του αριθμού των ανταλλαγών μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών μεταξύ του 2012 και του 2023 (1,9 ανταλλαγές κατά μέσο όρο πριν από το 2017 και 2,5 στη συνέχεια).

Γράφημα 15 – Μέσος χρόνος για την παροχή απαντήσεων από τα κράτη μέλη και την αξιολόγησή τους από την Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας EU Pilot

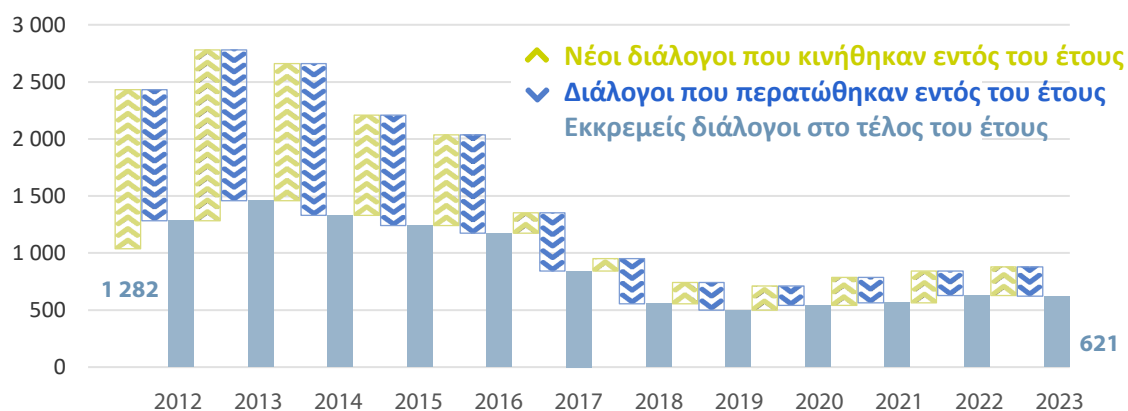

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης των στοιχείων της Επιτροπής σχετικά με τον διάλογο EU Pilot (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

46 Οι χρόνοι χειρισμού και αξιολόγησης από την Επιτροπή στο πλαίσιο των διαλόγων EU Pilot αυξήθηκαν, παρά το γεγονός ότι οι διάλογοι αυτοί μειώθηκαν σημαντικά σε αριθμό από τη στιγμή που έπαψαν να χρησιμοποιούνται συστηματικά¹⁸. Αν και το άνοιγμα λιγότερων νέων διαλόγων συνέβαλε αρχικά στη μείωση των συσσωρευμένων εκκρεμών σχετικών διαδικασιών, διαπιστώσαμε ότι ο αριθμός των διαλόγων που εκκρεμούσαν στο τέλος του έτους από το 2020 και έπειτα αυξάνεται (βλέπε [γράφημα 16](#)).

¹⁸ Επιτροπή, «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα».

Γράφημα 16 – Διάλογοι EU Pilot: νέοι, περατωθέντες ή εκκρεμείς στο τέλος του έτους

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων της Επιτροπής (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

47 Διαπιστώσαμε επίσης ότι, μεταξύ του 2012 και του 2023, οι χρόνοι χειρισμού των υποθέσεων EU Pilot διέφεραν σημαντικά μεταξύ των γενικών διευθύνσεων. Ο μέσος χρόνος που χρειαζόταν η ΓΔ CLIMA για τον χειρισμό μιας υπόθεσης ήταν 8,7 μήνες, ενώ η ΓΔ MOVE 10,7 μήνες. Οι μεγαλύτεροι χρόνοι χειρισμού, που υπερέβαιναν τους 20 μήνες, αναλογούσαν στις ΓΔ CNECT, ΓΔ ENV και ΓΔ JUST. Δεν εντοπίσαμε συσχέτιση μεταξύ του φόρτου εργασίας (αριθμός υποθέσεων EU Pilot) και του χρόνου χειρισμού (βλέπε [γράφημα 17](#)). Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι χρόνοι αυτοί διέφεραν μεταξύ των γενικών διευθύνσεων για ποικίλους λόγους, όπως η διερεύνηση ζητημάτων που απαιτούσαν σημαντικές επενδύσεις ή μεταρρυθμίσεις από τα κράτη μέλη, εσωτερικές διαδικασίες επικύρωσης ή η μετάφραση και εξέταση ογκωδών παραρτημάτων.

Γράφημα 17 – Σύνολο υποθέσεων EU Pilot που αποτέλεσαν αντικείμενο χειρισμού και μέσος χρόνος χειρισμού ανά ΓΔ, 2012-2023

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης των στοιχείων της Επιτροπής σχετικά με τον διάλογο EU Pilot (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

Οι περισσότερες υποθέσεις παραβάσεων επιλύονται πριν από την υπόδειξη κυρώσεων, αλλά η περάτωσή τους καθυστερεί πολύ

Σε αύξηση το ποσοστό των υποθέσεων παραβάσεων που δεν επιλύονται εντός των προθεσμιών αναφοράς

48 Εάν ένας διάλογος EU Pilot δεν έχει επιτυχή έκβαση, ή απουσία τέτοιου διαλόγου σε περίπτωση που δεν κρίνεται αναγκαίος, η Επιτροπή μπορεί να κινήσει αυτεπάγγελτα διαδικασία επί παραβάσει βάσει καταγγελίας ή η διαδικασία αυτή κινείται αυτόματα σε κάθε περίπτωση μη κοινοποίησης (ήτοι όταν ένα κράτος μέλος δεν ενημερώνει την Επιτροπή για τα εθνικά μέτρα μεταφοράς μιας νέας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο). Η Επιτροπή διαθέτει σχεδόν απόλυτη ουσιαστική και διαδικαστική διακριτική ευχέρεια να αποφασίζει αν θα κινήσει διαδικασία επί παραβάσει, όπως επιβεβαιώνει το Δικαστήριο¹⁹.

¹⁹ Várnay, «Discretion in the Articles 258 and 260 (2) TFEU Procedures»· ΔΕΕ, υπόθεση C-530/11, σκέψεις 33-35· ΔΕΕ, υπόθεση 247/87, σκέψεις 11-12.

49 Η Επιτροπή προσπαθεί να διασφαλίσει, αφενός, τη συμμόρφωση των κρατών μελών με το δίκαιο της ΕΕ το συντομότερο δυνατόν και, αφετέρου, την από μέρους της τήρηση των χρόνων αναφοράς για την παρακολούθηση της επιβολής της ενωσιακής νομοθεσίας (βλέπε σημείο **12**). Με την ανακοίνωση της Επιτροπής του 2007 σχετικά με την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου²⁰ και ένα εσωτερικό σημείωμα της Γενικής Γραμματείας του 2010 σχετικά με τη διαχείριση των υποθέσεων παραβάσεων καθιερώθηκαν χρόνοι αναφοράς (βλέπε [παράρτημα II](#)).

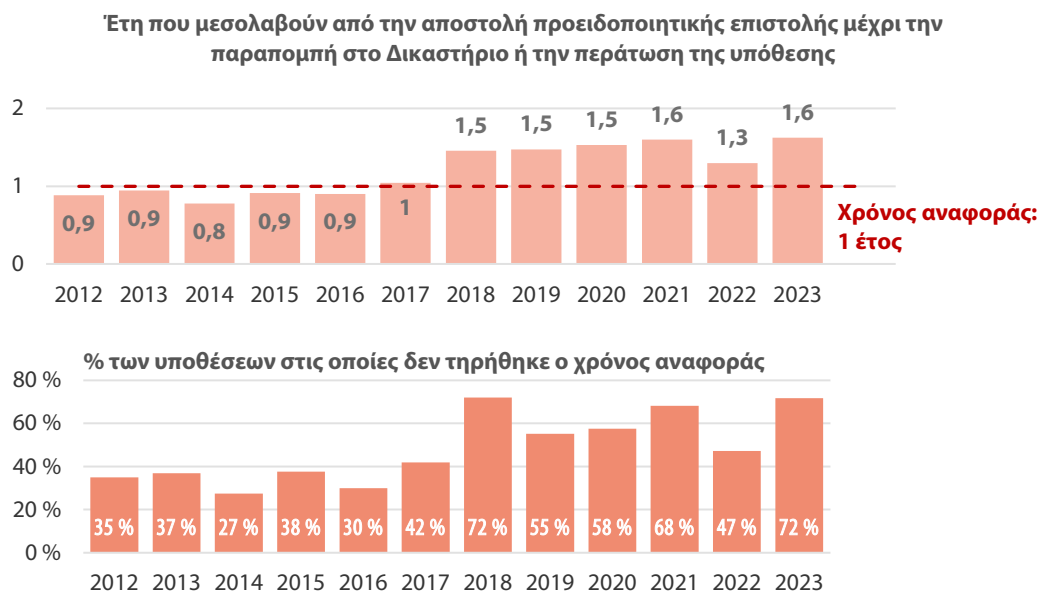
Η προθεσμία αναφοράς του ενός έτους για τις υποθέσεις μη κοινοποίησης τηρείται σε μικρότερο βαθμό από το 2018 και έπειτα

50 Οι υποθέσεις παραβάσεων στις οποίες τα κράτη μέλη δεν έχουν κοινοποιήσει εθνικά μέτρα μεταφοράς (υποθέσεις NCM) αποτελούν προτεραιότητα για την Επιτροπή και πρέπει είτε να περατώνονται είτε να παραπέμπονται στο Δικαστήριο εντός ενός έτους²¹. Διαπιστώσαμε ότι η Επιτροπή μπόρεσε να τηρήσει τη συγκεκριμένη προθεσμία αναφοράς κατά την περίοδο 2012-2017. Ωστόσο, από το 2018, ο μέσος χρόνος χειρισμού ανέρχεται σε περίπου 1,5 έτη και το ποσοστό των υποθέσεων που δεν επιλύονται εντός της προθεσμίας του ενός έτους αυξάνεται (72 % το 2023) (βλέπε [γράφημα 18](#)).

²⁰ Επιτροπή, *Μια Ευρώπη αποτελεσμάτων – εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου* [COM(2007) 502], σ. 9

²¹ Επιτροπή, *Μια Ευρώπη αποτελεσμάτων – εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου* [COM(2007) 502].

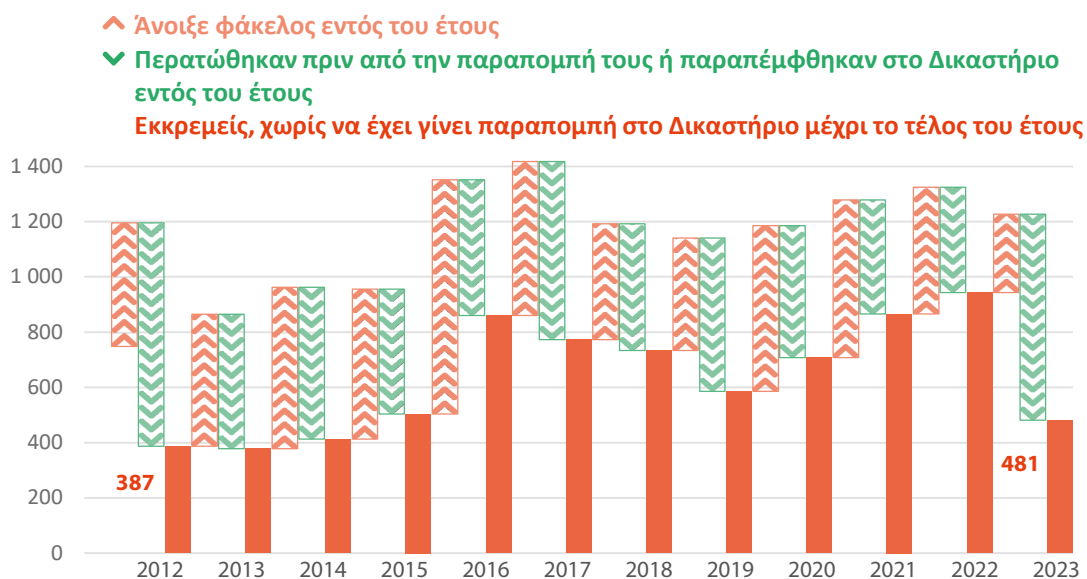
Γράφημα 18 – Μέσος χρόνος για την παραπομπή στο Δικαστήριο ή την περάτωση υποθέσεων NCM

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων του συστήματος Themis (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε παράρτημα III).

51 Το 2016 ο αριθμός των νέων υποθέσεων NCM κορυφώθηκε, κάτι που επηρέασε και τα αριθμητικά στοιχεία τα επόμενα χρόνια. Η Επιτροπή κατόρθωσε να μειώσει σταδιακά τον αριθμό των εκκρεμών υποθέσεων που δεν παραπέμφθηκαν στο Δικαστήριο στο τέλος του έτους μεταξύ του 2016 και του 2019, αλλά το 2020 άρχισαν να συσσωρεύονται εκ νέου εκκρεμείς υποθέσεις, κάτι που, σύμφωνα με την Επιτροπή, οφειλόταν εν μέρει στα περιοριστικά μέτρα που είχαν επιβληθεί λόγω της πανδημίας COVID-19. Το 2023, η Γενική Γραμματεία της Επιτροπής ενθάρρυνε τις γενικές διευθύνσεις να εξετάσουν τα χαρτοφυλάκια υποθέσεών τους και είτε να λάβουν απόφαση για κάθε είδος υπόθεσης στην οποία δεν είχε σημειωθεί πρόοδος για μεγάλο χρονικό διάστημα είτε να προτείνουν την περάτωσή τους. Με την κίνηση αυτή μειώθηκε σημαντικά το πλήθος των συσσωρευμένων εκκρεμών υποθέσεων (βλέπε [γράφημα 19](#)).

Γράφημα 19 – Υποθέσεις NCM για τις οποίες ανοίγει φάκελος ή που παραπέμπονται, περατώνονται ή παραμένουν εκκρεμείς ανά έτος

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων του συστήματος Themis (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε παράρτημα III).

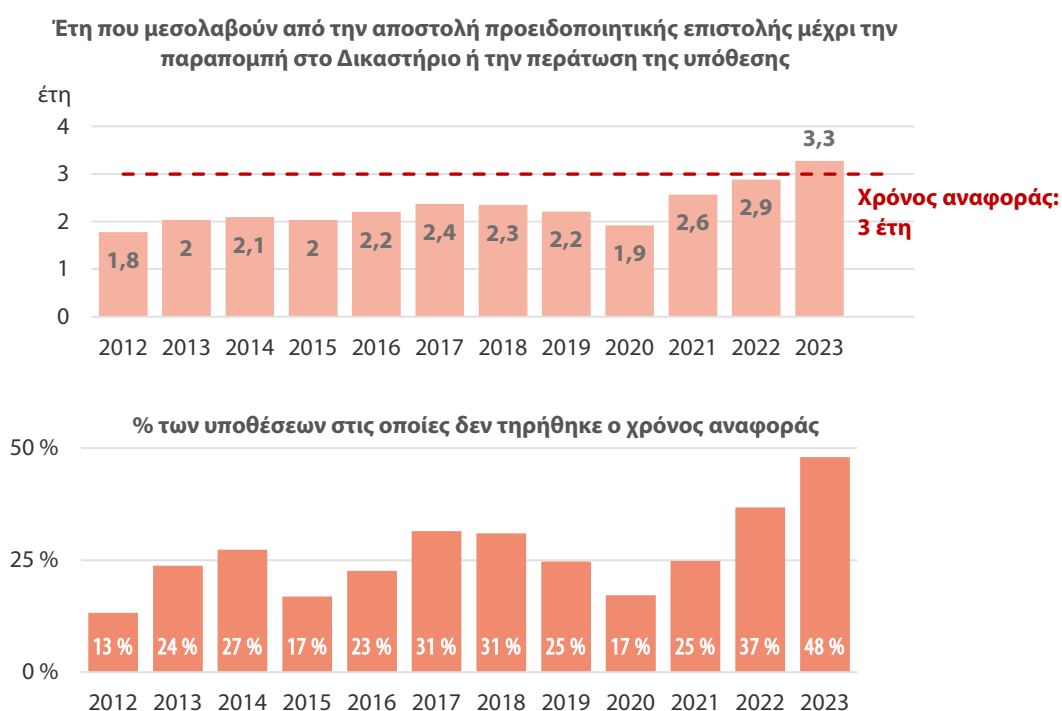
52 Σύμφωνα με την έκθεση συνοχής του 2021 της Επιτροπής, ένας από τους βασικούς παράγοντες που παρέτειναν τη διάρκεια των υποθέσεων NCM ήταν το γεγονός ότι ορισμένες παρέμεναν επί μακρόν στο στάδιο της προειδοποιητικής επιστολής. Από την ανάλυση των υποθέσεων NCM στο Themis, διαπιστώσαμε ότι, μεταξύ 2012 και 2023, η Επιτροπή προχώρησε στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας επί παραβάσει κατά μέσο όρο 9,8 μήνες μετά την αποστολή της προειδοποιητικής επιστολής. Αν και ο χρόνος κατά τον οποίο οι υποθέσεις NCM παρέμειναν στο στάδιο της προειδοποιητικής επιστολής ήταν για την πλειονότητά τους (72,7 %) λιγότερος από τον μέσο όρο, για το 27,3 % εξ αυτών το συγκεκριμένο στάδιο διήρκεσε περισσότερο.

Τηρείται σε γενικές γραμμές η τριετής προθεσμία αναφοράς για τις υποθέσεις πλημμελούς εφαρμογής και μη συμμόρφωσης

53 Όταν τα κράτη μέλη δεν αποκαθιστούν εικαζόμενη παραβίαση του δικαίου της ΕΕ σε περιπτώσεις πλημμελούς εφαρμογής οδηγιών (υποθέσεις BAD) ή των Συνθηκών, κανονισμών και αποφάσεων της ΕΕ (υποθέσεις REG) ή μη συμμόρφωσης της εθνικής νομοθεσίας με τις οδηγίες (υποθέσεις NCF), και κινείται επίσημη διαδικασία επί παραβάσει, η Επιτροπή οφείλει είτε να παραπέμψει τις υποθέσεις στο Δικαστήριο είτε να τις περατώσει εντός 3 ετών από την αποστολή της προειδοποιητικής επιστολής.

54 Κατά μέσο όρο, η Επιτροπή κατόρθωσε να τηρήσει αυτή την προθεσμία αναφοράς μεταξύ του 2012 και του 2022. Ωστόσο, μετά από σταδιακή πτώση αρχής γενομένης από το 2018, το ποσοστό των διαδικασιών επί παραβάσει στο πλαίσιο των οποίων δεν τηρήθηκε η εν λόγω προθεσμία άρχισε και πάλι να αυξάνεται από το 2021. Ο μέσος χρόνος που απαιτείτο κορυφώθηκε το 2023 στα 3,3 χρόνια, με την τριετή προθεσμία αναφοράς για την παραπομπή στο Δικαστήριο ή την περάτωση να μην τηρείται στο 48 % των υποθέσεων (βλέπε [γράφημα 20](#)).

Γράφημα 20 – Μέσος χρόνος για την παραπομπή στο Δικαστήριο ή την περάτωση των υποθέσεων BAD/REG/NCF

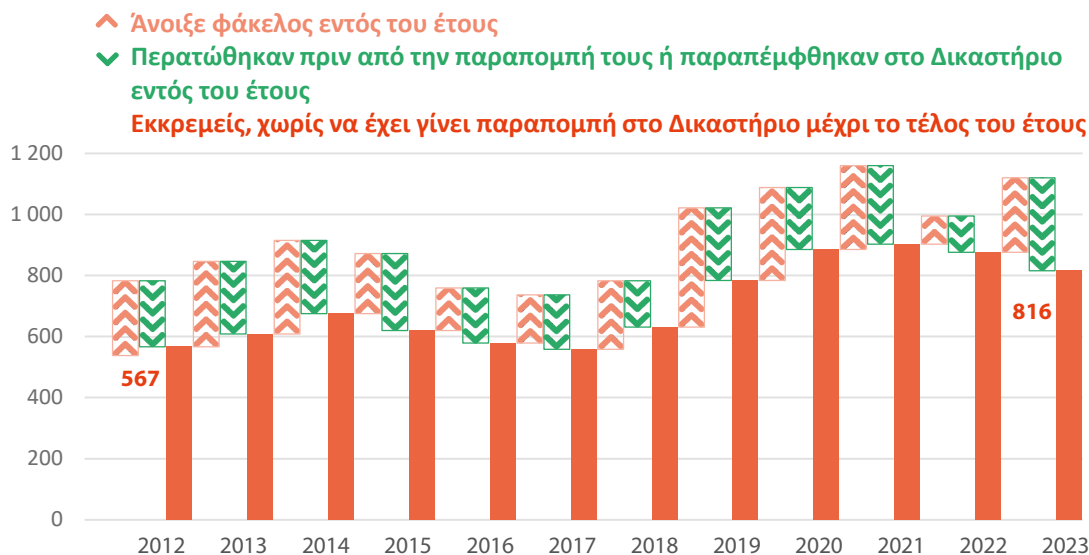

Σημ.:
Είδη παραβάσεων: μη συμμόρφωση (NCF), πλημμελής εφαρμογή (BAD), παραβίαση που αφορά τις Συνθήκες, κανονισμούς ή αποφάσεις της ΕΕ (REG).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων του συστήματος Themis (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

55 Διαπιστώσαμε αύξηση, από το 2018 και έπειτα, του αριθμού των υποθέσεων BAD/REG/NCF που παρέμεναν εκκρεμείς αλλά δεν είχαν παραπεμφθεί στο Δικαστήριο στο τέλος του έτους. Η Επιτροπή προσέφυγε λιγότερο στη διαδικασία EU Pilot μετά το 2017, κάτι που συντέλεσε στην αύξηση τόσο του μέσου χρόνου χειρισμού των υποθέσεων όσο και του ποσοστού των υποθέσεων στις οποίες δεν τηρήθηκε η τριετής προθεσμία αναφοράς (βλέπε [γράφημα 21](#)).

Γράφημα 21 – Υποθέσεις BAD/REG/NCF για τις οποίες ανοίγει φάκελος ή που παραπέμπονται, περατώνονται ή παραμένουν εκκρεμείς ανά έτος

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων του συστήματος Themis (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

56 Στις 31 περιπτώσιολογικές μελέτες που εξετάσαμε, αναλύσαμε συνολικά 23 υποθέσεις παραβάσεων BAD/REG/NCF. Σε πέντε υποθέσεις, η τριετής προθεσμία αναφοράς δεν τηρήθηκε. Διαπιστώσαμε ότι αυτό οφειλόταν συχνά στον υψηλότερο αριθμό ανταλλαγών μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών (που κυμαίνονταν από μία έως πέντε στο δείγμα μας) στα διάφορα στάδια της υπόθεσης. Για δύο υποθέσεις πραγματοποιήθηκε δεύτερος γύρος ανταλλαγών και, μάλιστα, για μια άλλη έλαβαν χώρα πέντε γύροι ανταλλαγών με το κράτος μέλος, κάτι το οποίο, σύμφωνα με την αρμόδια γενική διεύθυνση, ήταν συνέπεια της πολυπλοκότητας των υποθέσεων. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλέπε [πλαίσιο 2](#) και [παράρτημα V](#).

Πλαίσιο 2

Υποθέσεις που παρέμειναν στο στάδιο της προειδοποιητικής επιστολής για περισσότερο από 1,5 έτη

Σε μία υπόθεση, η Επιτροπή απέστειλε την αιτιολογημένη γνώμη στην Αυστρία 1,8 έτη μετά την αποστολή της προειδοποιητικής επιστολής. Εν τω μεταξύ, η Αυστρία δεν είχε προτείνει σε καμία από τις τέσσερις απαντήσεις της στην προειδοποιητική επιστολή οποιοδήποτε μέτρο για τη διόρθωση του προβλήματος.

Σε μίαν άλλη υπόθεση που βασίστηκε σε καταγγελία, η Ιταλία απέστειλε πέντε απαντήσεις μετά την παραλαβή της προειδοποιητικής επιστολής, στο πλαίσιο πέντε γύρων ανταλλαγών μεταξύ του 2015 και του 2019. Η Επιτροπή ουδέποτε εξέδωσε αιτιολογημένη γνώμη. Σύμφωνα με τη ΓΔ MOVE, αυτό οφειλόταν στην πολυπλοκότητα της υπόθεσης και στο γεγονός ότι ο καταγγέλλων είχε εγείρει δύο ζητήματα, από τα οποία το ένα μόνο καλύφθηκε από την προειδοποιητική επιστολή, ενώ για το δεύτερο η Επιτροπή άνοιξε διάλογο EU Pilot.

Πηγή: Περιπτωσιολογικές μελέτες του ΕΕΣ.

Το ποσοστό των υποθέσεων στις οποίες δεν τηρείται η προθεσμία αναφοράς των 18 μηνών για τη δεύτερη παραπομπή στο Δικαστήριο αυξάνεται

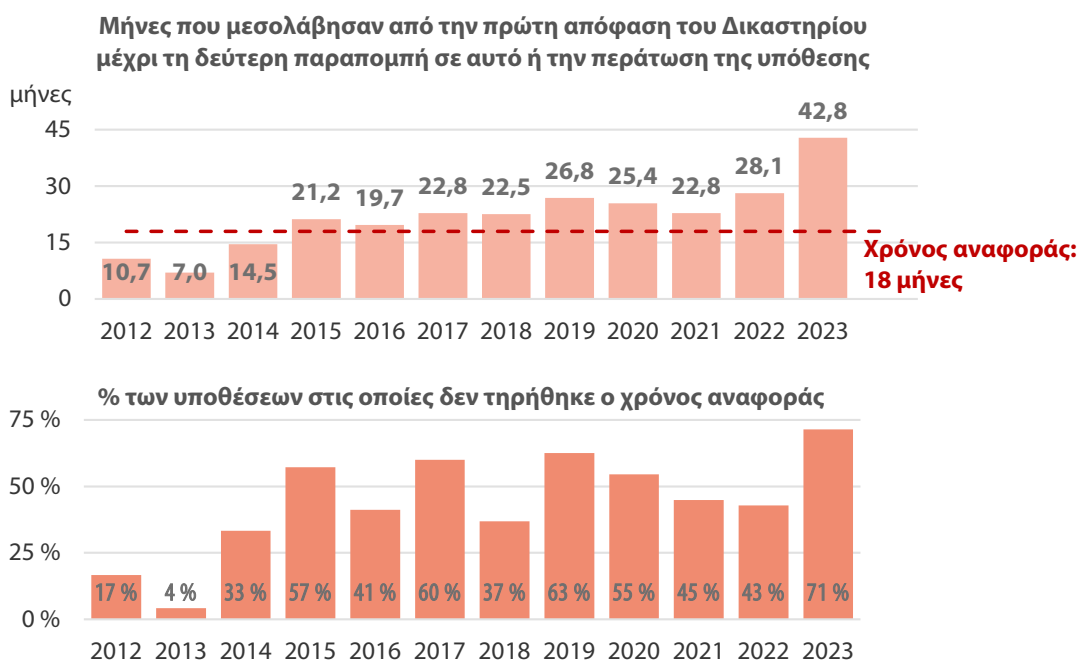
57 Η Επιτροπή οφείλει εντός 18 μηνών²² είτε να περατώσει την υπόθεση είτε, εάν η παράβαση εξακολουθεί παρά την απόφαση που εξέδωσε το Δικαστήριο, να παραπέμψει εκ νέου το κράτος μέλος στο Δικαστήριο (δεύτερη παραπομπή). Ωστόσο, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου²³, η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίζει ότι παρέχεται επαρκής χρόνος στο κράτος μέλος για να συμμορφωθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες περιστάσεις της εκάστοτε υπόθεσης.

²² Επιτροπή, Εφαρμογή του άρθρου 260 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2011/C 12/01), σημείο 3.

²³ Υπόθεση C-278/01, σκέψη 30.

58 Το 2023, για το 71 % (το υψηλότερο ποσοστό από το 2012) επί του συνόλου των υποθέσεων που είτε παραπέμφθηκαν για δεύτερη φορά στο Δικαστήριο είτε περατώθηκαν (υποθέσεις BAD/REG/NCF) δεν τηρήθηκε η προθεσμία αναφοράς των 18 μηνών. Για το ίδιο έτος, η Επιτροπή χρειάστηκε 42,8 μήνες για να χειριστεί τις υποθέσεις αυτές, ήτοι περισσότερο χρόνο από ό,τι σε οποιοδήποτε άλλο έτος από το 2012 (βλέπε [γράφημα 22](#)). Ωστόσο, αυτό αντανακλά τη διαδικασία εκκαθάρισης που έλαβε χώρα το 2023, καθώς η Γενική Γραμματεία της Επιτροπής ενθάρρυνε τις γενικές διευθύνσεις να αποφανθούν επί όλων των ειδών υποθέσεων στις οποίες δεν είχε σημειωθεί πρόοδος για μεγάλο χρονικό διάστημα ή να προτείνουν την περάτωσή τους (βλέπε σημείο [34](#)).

Γράφημα 22 – Ποσοστό περατωθεισών υποθέσεων BAD/REG/NCF στις οποίες δεν τηρήθηκε η προθεσμία αναφοράς των 18 μηνών για τη δεύτερη παραπομπή ή την περάτωσή τους

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων του συστήματος Themis (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη δεν έχουν αποκαταστήσει την εκάστοτε παραβίαση του δικαίου της ΕΕ παρότι υπόκεινται σε κυρώσεις επί χρόνια

59 Από τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης του Μάαστριχτ του 1992²⁴, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει την επιβολή χρηματικών κυρώσεων εις βάρος κράτους μέλους σε περίπτωση που προσφύγει κατά αυτού για δεύτερη φορά ενώπιον του Δικαστηρίου, για τον λόγο ότι δεν έχει εκτελέσει την απόφαση με την οποία έχει διαπιστωθεί η παράβαση. Με μεταγενέστερη τροποποίηση που εισήχθη με τη [Συνθήκη της Λισαβόνας](#), χρηματικές κυρώσεις επιβάλλονται και σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος δεν εκπληρώσει την υποχρέωσή του να κοινοποιήσει τα μέτρα μεταφοράς μιας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Οι περισσότερες υποθέσεις παραβάσεων (96,6 %, κατά μέσο όρο, μεταξύ 2012 και 2023) επιλύονται προτού η Επιτροπή υποδείξει κυρώσεις. Σύμφωνα με την Επιτροπή, λόγω του άμεσου κινδύνου να παραπεμφθούν στο Δικαστήριο για την επιβολή χρηματικών κυρώσεων, τα κράτη μέλη επισπεύδουν τη συμμόρφωσή τους.

60 Η παραπομπή κράτους μέλους στο Δικαστήριο αποτελεί την έσχατη λύση για την επιβολή της συμμόρφωσης με το δίκαιο της ΕΕ. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο είναι ζωτικής σημασίας να προσδιορίζονται κυρώσεις που έχουν επαρκώς αποτρεπτικό αποτέλεσμα. Η υπόδειξη καθαρά συμβολικών ποσών ενδέχεται να υπονομεύσει τον μηχανισμό επιβολής κυρώσεων του [άρθρου 260 ΣΛΕΕ](#), όπως και τον απώτερο σκοπό του, ο οποίος συνίσταται στη διασφάλιση της πλήρους συμμόρφωσης με το δίκαιο της ΕΕ²⁵. Οι κυρώσεις που υποδεικνύει η Επιτροπή στο Δικαστήριο πρέπει να είναι συνεπείς αλλά και προβλέψιμες για τα κράτη μέλη και να προσδιορίζονται με τη χρήση μεθόδου που τηρεί τις αρχές τόσο της αναλογικότητας όσο και της ίσης μεταχείρισης των κρατών μελών²⁶.

61 Για τον υπολογισμό του ύψους των κυρώσεων που προτείνει στο Δικαστήριο, η Επιτροπή εφαρμόζει συγκεκριμένη μέθοδο. Τα δύο είδη χρηματικών κυρώσεων — οι ημερήσιες χρηματικές ποινές και τα κατ' αποκοπή ποσά— αποσκοπούν στον εξαναγκασμό και στην αποτροπή, αντίστοιχα. Επομένως, επιτελούν διακριτές λειτουργίες, αλλά έχουν τον ίδιο σκοπό να παρακινούν τα κράτη μέλη να εκτελέσουν την απόφαση του Δικαστηρίου²⁷.

²⁴ Επιτροπή, Εφαρμογή του άρθρου 228 της συνθήκης ΕΚ, [SEC/2005/1658](#).

²⁵ Επιτροπή, Εφαρμογή του άρθρου 228 της συνθήκης ΕΚ, [SEC/2005/1658](#).

²⁶ Wahl and Prete, [Between Certainty, Severity and Proportionality](#) (2014).

²⁷ Υπόθεση [C-304/02](#), σκέψεις 80 και 84.

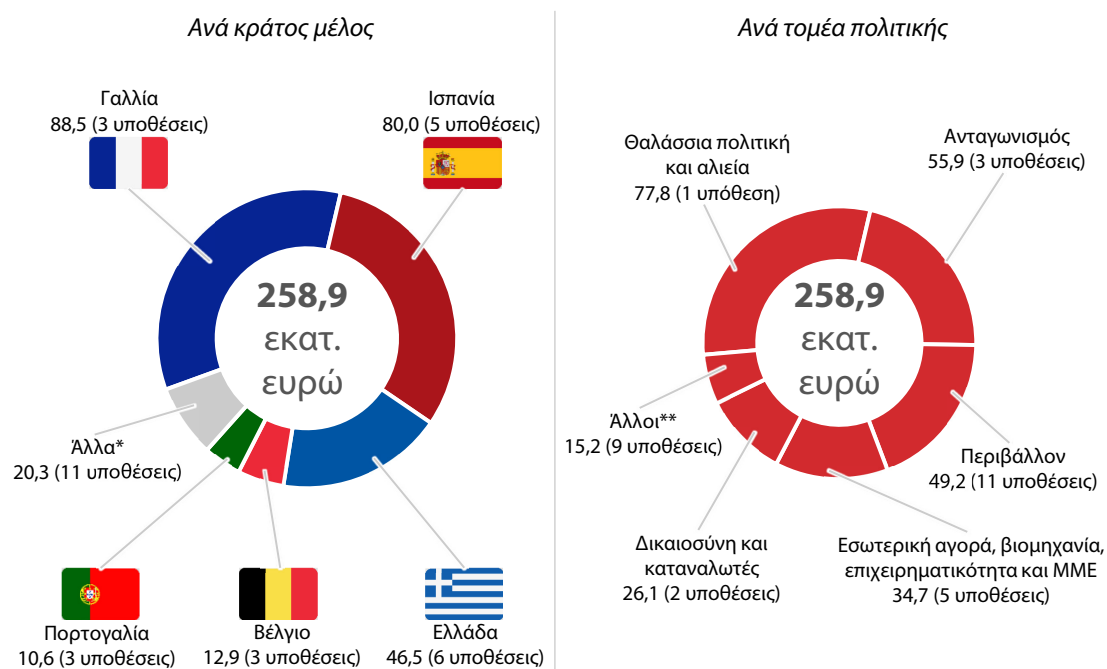
62 Στο δείγμα μας των περιπτώσιολογικών μελετών παραβάσεων, είχαμε έξι περιπτώσεις στις οποίες επιβλήθηκαν κυρώσεις. Αξιολογήσαμε τον τρόπο υπολογισμού των κυρώσεων από την Επιτροπή και διαπιστώσαμε ότι υπήρχε ακρίβεια στους υπολογισμούς της όπως και συμφωνία με τη σχετική ανακοίνωση της Επιτροπής²⁸, βλέπε [παράρτημα VI](#).

63 Η Επιτροπή παρακολουθεί στενά την από μέρους των κρατών μελών πληρωμή των κυρώσεων και είναι επίσης υπεύθυνη να αξιολογεί σε τακτά διαστήματα κατά πόσον τηρούνται οι ημερομηνίες συμμόρφωσης, με γνώμονα τις ημερομηνίες που ορίζονται στις αποφάσεις του Δικαστηρίου. Από τότε που τέθηκε σε ισχύ η [Συνθήκη του Μάαστριχτ](#) το 1992 και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2023, το Δικαστήριο είχε επιβάλει κυρώσεις σε κράτη μέλη στο πλαίσιο 47 υποθέσεων. Σε 31 από αυτές, τα κράτη μέλη τροποποίησαν το εθνικό δίκαιο προκειμένου να συμμορφωθούν με το δίκαιο της ΕΕ, κατά μέσο όρο σε διάστημα 1,3 ετών μετά την επιβολή των κυρώσεων από το Δικαστήριο. Αυτό σήμανε και την περάτωση των υποθέσεων παραβάσεων. Όσον αφορά το σύνολο των περατωθεισών υποθέσεων, τα κράτη μέλη έχουν καταβάλει χρηματικές κυρώσεις ύψους 258,9 εκατομμυρίων ευρώ (βλέπε [γράφημα 23](#)).

²⁸ Επιτροπή, Εφαρμογή του άρθρου 228 της συνθήκης ΕΚ, [SEC/2005/1658](#).

Γράφημα 23 – Χρηματικές κυρώσεις που κατέβαλαν τα κράτη μέλη σε περατωθείσες υποθέσεις παραβάσεων, 1992-2023

(εκατ. ευρώ)

Σημ.:

* Λουξεμβούργο, Ιρλανδία, Ρουμανία, Σουηδία, Σλοβακία, Τσεχία, Σλοβενία.

** Χρηματοπιστωτική σταθερότητα, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και ένωση κεφαλαιαγορών· επικοινωνιακά δίκτυα, περιεχόμενο και τεχνολογία· κινητικότητα και μεταφορές· φορολογία και τελωνειακή ένωση· μετανάστευση και εσωτερικές υποθέσεις.

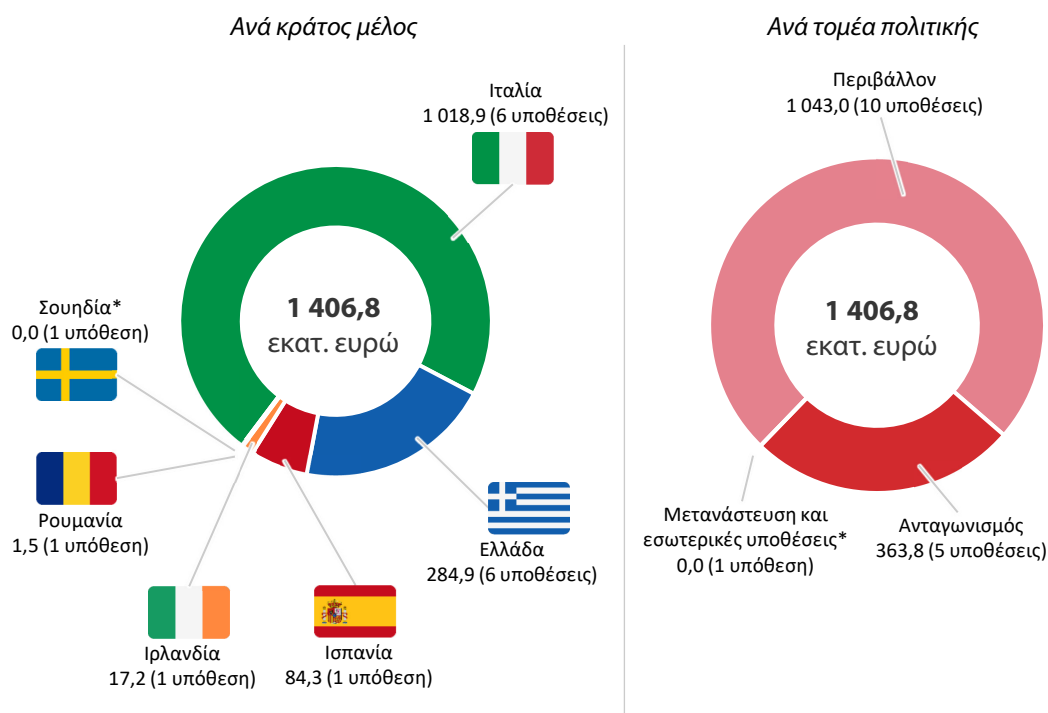
Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων της Επιτροπής (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε παράρτημα III).

64 Τον Δεκέμβριο του 2023, εκκρεμούσαν 16 υποθέσεις (από τις 47 προαναφερθείσες) στις οποίες τα κράτη μέλη εξακολουθούσαν να παραβιάζουν το δίκαιο της ΕΕ και για τις οποίες είχαν επιβληθεί χρηματικές κυρώσεις συνολικού ύψους 1 406,8 εκατομμυρίων ευρώ (βλέπε [γράφημα 24](#)). Σε 13 από τις 16 εν εξελίξει υποθέσεις (στους τομείς του περιβάλλοντος και του ανταγωνισμού), τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη καταβάλλουν χρηματικές κυρώσεις για περισσότερα από τρία χρόνια, ενώ σε έξι από αυτές τις 13, για πάνω από οκτώ χρόνια (βλέπε [παράρτημα VI](#)). Σύμφωνα με την Επιτροπή, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι κάθε απόφαση του Δικαστηρίου καλύπτει ευρύ φάσμα παραβάσεων, η αποκατάσταση των οποίων μπορεί να διαρκέσει πολλά χρόνια, ιδίως σε περιπτώσεις στις οποίες απαιτούνται νέες υποδομές ή σημαντικές επενδύσεις. Όπως επισημαίνεται σε επιστημονικά άρθρα, οι χρηματικές κυρώσεις, που υποτίθεται ότι ασκούν στο κράτος οικονομική πίεση προκειμένου να συμμορφωθεί, δεν είναι πάντοτε ικανές να θέσουν τέλος στις παραβάσεις²⁹.

²⁹ Falkner, 2015 «Fines against member states: An effective new tool in EU infringement proceedings?». Hofmann, 2018 «How long to compliance?». Burelli, 2023 *The Deterrent Effect of Financial Sanctions Pursuant to Article 260(2) TFEU in the Context of Violations of Environmental Obligations*. και Wennerås, 2016 *Making Effective Use of Article 260 TFEU*.

Γράφημα 24 – Χρηματικές κυρώσεις που έχουν καταβάλει τα κράτη μέλη σε ενεργές υποθέσεις παραβάσεων, στο τέλος του 2023

(εκατ. ευρώ)

Σημ.:

* Το Δικαστήριο εξέδωσε πρόσφατα απόφαση, ως εκ τούτου δεν έχουν καταβληθεί ακόμη χρηματικές κυρώσεις.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει ανάλυσης στοιχείων της Επιτροπής (για λεπτομερέστερα στοιχεία, βλέπε [παράρτημα III](#)).

Η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά την επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας και αναφέρει σχετικά στοιχεία, ωστόσο τα στοιχεία αυτά δεν καλύπτουν τη συμμόρφωση με τους χρόνους αναφοράς

65 Οι πολίτες και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη απαιτούν υψηλά επίπεδα διαφάνειας όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή επιβάλλει τη συμμόρφωση των κρατών μελών με το δίκαιο της ΕΕ και τις δικές της δραστηριότητες εποπτείας³⁰. Προϋπόθεση για την κατάλληλη παρακολούθηση και αναφορά στοιχείων σχετικά με τις εργασίες της είναι η χρήση ακριβών δεδομένων, οι αξιολογήσεις επιδόσεων όπως και ο προσδιορισμός των λόγων για τους οποίους δεν τηρούνται πάντοτε οι χρόνοι αναφοράς.

³⁰ Πανοραμική επισκόπηση του ΕΕΣ, με τίτλο «Πώς εφαρμόζεται το δίκαιο της ΕΕ στην πράξη», 2018.

Η Επιτροπή προβαίνει σε τακτικές επανεξετάσεις των μέτρων επιβολής της νομοθεσίας, αλλά οι συστάσεις της δεν εστιάζουν στην καλύτερη τήρηση των χρόνων αναφοράς

66 Η Επιτροπή εκπονεί εκθέσεις συνοχής για εσωτερική χρήση από το 2008. Επιδίωξή της είναι να παρουσιάζει την πρόοδο των μέτρων επιβολής και να συμβάλει στην αξιολόγηση του κατά πόσον τηρούνται οι χρόνοι αναφοράς. Στο πλαίσιο των επανεξετάσεων αυτών αναδεικνύονται βέλτιστες πρακτικές όπως και οι κύριες εξελίξεις πολιτικής το διάστημα που μεσολάβησε από την αμέσως προηγούμενη έκθεση. Προτείνονται επίσης πιθανές δράσεις βελτίωσης για την επόμενη περίοδο. Διαπιστώσαμε ότι οι χρόνοι αναφοράς για τους ελέγχους μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και τους ελέγχους συμμόρφωσης (βλέπε σημεία **23** και **24**) δεν είχαν αποτελέσει αντικείμενο παρακολούθησης σε όλες τις εκθέσεις συνοχής μεταξύ του 2017 και του 2022. Τα συμπεράσματα των εκθέσεων αναφέρονταν σε επίμονα προβλήματα που είχαν να κάνουν με τη μη τήρηση των χρόνων αναφοράς.

67 Το 2021 η Επιτροπή ανακοίνωσε τον απολογισμό στον οποίο προέβη όσον αφορά τις δραστηριότητες εποπτείας και επιβολής της νομοθεσίας³¹. Ο απολογισμός έγινε σε συνέχεια της [πανοραμικής επισκόπησης του 2018](#) και ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2023. Στο πλαίσιο της άσκησης αυτής, προσδιορίστηκαν πτυχές του ισχύοντος διαδικαστικού πλαισίου που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στον σχηματισμό μιας καλύτερης εικόνας του τρόπου με τον οποίο το ενωσιακό δίκαιο μεταφέρεται στις εθνικές έννομες τάξεις, καθώς και του τρόπου ερμηνείας και εφαρμογής του. Οι εργασίες της Επιτροπής όσον αφορά την επιβολή έπρεπε να προτεραιοποιηθούν επαρκώς. Έπρεπε επίσης να καθοριστούν κατάλληλες στρατηγικές εφαρμογής με τις οποίες θα συμπληρώνονται και θα παρακολουθούνται οι εθνικές διαδικασίες μεταφοράς ή εφαρμογής. Στην έκθεση απολογισμού εντοπίστηκαν επίσης ορισμένες προκλήσεις όσον αφορά τον χειρισμό των καταγγελιών, των διαδικασιών EU Pilot και των υποθέσεων παραβάσεων, ενώ διατυπώνονται συστάσεις για βελτίωση (όπως ο αποτελεσματικός χειρισμός των υποθέσεων παραβάσεων, η αναμόρφωση της διαχείρισης των επιδόσεων και ο απλουστευμένος χειρισμός των καταγγελιών). Ωστόσο, διαπιστώσαμε ότι δεν δινόταν κάποιος ορισμός των διαρθρωτικών ή συστηματικών προβλημάτων, δεν καταγραφόταν ο χρόνος που αφιέρωναν οι γενικές διευθύνσεις σε επιμέρους καθήκοντα επιβολής ούτε θίγονταν τυχόν πλεονεκτήματα της εξωτερικής ανάθεσης ή το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των κυρώσεων.

³¹ Επιτροπή, [Βελτίωση της νομοθεσίας: συνένωση δυνάμεων για τη θέσπιση καλύτερων νόμων](#), 2021.

Το σύστημα Themis έχει βελτιώσει τη διαχείριση των υποθέσεων, ωστόσο δεν προσφέρει ορισμένες λειτουργικές δυνατότητες

68 Η εισαγωγή του συστήματος Themis τον Δεκέμβριο του 2020 συνέβαλε στον εξορθολογισμό της διαχείρισης και της τεκμηρίωσης της διαδικασίας επιβολής της ενωσιακής νομοθεσίας. Συνενώνοντας τις λειτουργίες τριών διαφορετικών πλατφορμών, το Themis περιλαμβάνει όλες τις πληροφορίες σχετικά με τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο, τις καταγγελίες και τις παραβάσεις σε μία ολοκληρωμένη πλατφόρμα. Η Επιτροπή μπορεί να παρακολουθεί ευκολότερα την πορεία κάθε υπόθεσης, από την αρχή έως την περάτωσή της. Επιτρέπει επίσης μια περισσότερο απρόσκοπτη μετάβαση από τον εντοπισμό πιθανής παραβίασης στην κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει. Το Themis διαθέτει διεπαφή για την αναζήτηση και την εξαγωγή δεδομένων με την εφαρμογή πληθώρας φίλτρων, όπως η ημερομηνία, το είδος της υπόθεσης και η απόφαση, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για εξατομικευμένες αναφορές δεδομένων. Τον Απρίλιο του 2023 προστέθηκε η ενότητα «Complaints» (καταγγελίες). Ωστόσο, το Themis βρίσκεται ακόμη υπό ανάπτυξη· η Επιτροπή σχεδιάζει να προσθέσει το τελευταίο σημαντικό στοιχείο, τους διαλόγους «EU Pilot», το 2025.

69 Διαπιστώσαμε επίσης ότι ορισμένες λειτουργίες, όπως η δυνατότητα εξαγωγής πληροφοριών σχετικά με τους ελέγχους μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και τους ελέγχους συμμόρφωσης ή το πότε μια ΓΔ εισήγαγε πράγματι ορισμένες υποθέσεις παραβάσεων στο σύστημα, δεν υπήρχαν ακόμη. Οι ημερομηνίες δημιουργίας στην ενότητα του Themis «Infringements» που αφορά τις υποθέσεις παραβάσεων που έχουν κινηθεί κατόπιν καταγγελίας ή σε συνέχεια διαδικασίας EU Pilot, στην πραγματικότητα αναφέρονται στον χρόνο κατά τον οποίο η καταγγελία ή η υπόθεση EU Pilot καταχωρίστηκε στο σύστημα και όχι στην υπόθεση παράβασης αυτή καθαυτή. Ως εκ τούτου, δεν ορίζεται σαφώς το σε τι συνίσταται η «ημερομηνία δημιουργίας». Επιπλέον, δεν παρέχονταν πληροφορίες σχετικά με το αν οι έλεγχοι συμμόρφωσης είχαν ανατεθεί σε εξωτερικούς συνεργάτες. Προς το παρόν, το Themis δεν διαθέτει ενότητα που να εξυπηρετεί τον προγραμματισμό των ελέγχων και των (εσωτερικών και εξωτερικών) πόρων για το μέλλον. Όλα αυτά καθιστούν δύσκολη την από μέρους της Επιτροπής παρακολούθηση των δραστηριοτήτων της σχετικά με την επιβολής της νομοθεσίας.

Η Επιτροπή δημοσιεύει σχετικές μεν όχι όμως πλήρεις πληροφορίες σχετικά με την επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ

70 Από το 1984, η Επιτροπή υποβάλλει ετήσιες εκθέσεις σχετικά με την παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου της ΕΕ. Οι εκθέσεις αυτές καλύπτουν ζητήματα συμμόρφωσης με το δίκαιο της ΕΕ στα κράτη μέλη, καθώς και τις δραστηριότητες εποπτείας της Επιτροπής. Στις εκθέσεις αυτές παρουσιάζονται οι βασικές τάσεις και προσδιορίζεται η συνεργασία με τα κράτη μέλη και ο αριθμός των υποθέσεων που αποτέλεσαν αντικείμενο χειρισμού. Αναφέρεται επίσης ο χρόνος χειρισμού των καταγγελιών από την Επιτροπή μέχρι το 2022, των διαλόγων EU Pilot και των υποθέσεων παραβάσεων.

71 Μέχρι στιγμής, η Επιτροπή αναφέρει στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των υποθέσεων και των χρηματικών κυρώσεων που καταβάλλουν τα κράτη μέλη που έχουν παραπεμφθεί ενώπιον του Δικαστηρίου και για τις οποίες έχει εκδοθεί απόφαση, αλλά δεν αποκαλύπτει τα ποσά των χρηματικών κυρώσεων που αυτή έχει υποδείξει. Η Επιτροπή παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις αναφορές στις οποίες δίνεται συνέχεια, χωρίς ωστόσο να προσδιορίζει συστηματικά το σύνολο όσων υποβάλλονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Κοινοβούλιο έθεσε το ζήτημα αυτό επί τάπητος, ζητώντας ακριβείς πληροφορίες για τον αριθμό των αναφορών που οδήγησαν στο άνοιγμα διάλογου EU Pilot³².

72 Συγκρίναμε μια σειρά στατιστικών στοιχείων σχετικά με υποθέσεις παραβάσεων, υποθέσεις EU Pilot και καταγγελίες από την ετήσια έκθεση για το 2022, προκειμένου να ελέγξουμε την αξιοπιστία και την ακρίβεια των εκεί αναφερόμενων στοιχείων. Συγκρίναμε τον αριθμό των νέων υποθέσεων παραβάσεων που κινήθηκαν από το 2020 έως το 2022 και τις υποθέσεις όπως είχαν καταταχισθεί ανά είδος παράβασης. Εξετάσαμε επίσης το πλήθος των υποθέσεων που περατώθηκαν το 2022 και την κατανομή τους ανά διαδικαστικό στάδιο. Επιβεβαιώσαμε τα στατιστικά στοιχεία της Επιτροπής, εκτός από τον χρόνο χειρισμού των υποθέσεων παραβάσεων. Αυτό δεν μπορέσαμε να το επιβεβαιώσουμε, επειδή κάποιες από τις ημερομηνίες δημιουργίας ορισμένων υποθέσεων παραβάσεων στη βάση δεδομένων Themis δεν ήταν διαθέσιμες για εξαγωγή, βλέπε σημείο 69.

³² Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Επιτροπή Νομικών Θεμάτων, Εκθέσεις σχετικά με την παρακολούθηση της εφαρμογής του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2020, το 2021 και το 2022.

73 Η Επιτροπή δεν δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με τον βαθμό στον οποίο τηρεί τους χρόνους αναφοράς. Παρόλο που οι χρόνοι αναφοράς δεν είναι νομικά δεσμευτικοί, θεωρούμε σημαντικό η Επιτροπή να αναφέρει σχετικά στοιχεία προς διευκόλυνση του δημόσιου ελέγχου των επιδόσεών της.

74 Η Επιτροπή χρησιμοποιεί συμπληρωματικά τον [πίνακα αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς](#) (από το 1997), τον [πίνακα αποτελεσμάτων της ΕΕ στον τομέα της δικαιοσύνης](#) (από το 2015) και την [επισκόπηση της περιβαλλοντικής πολιτικής](#) (από το 2017) στο πλαίσιο της αναφοράς στοιχείων της για συγκεκριμένους τομείς πολιτικής και επισημαίνει εκείνους στους οποίους παρατηρούνται κατ' εξακολούθηση νομικές παραβάσεις. Ελέγξαμε τις στατιστικές για τις υποθέσεις EU Pilot που δημοσιεύθηκαν στον πίνακα αποτελεσμάτων της ενιαίας αγοράς για το 2022, προκειμένου να ελέγξουμε την αξιοπιστία και την ακρίβεια των σχετικών στοιχείων. Οι εργασίες μας επιβεβαίωσαν τα στατιστικά στοιχεία της Επιτροπής.

75 Συγκρίναμε τα στοιχεία που περιέχει το [δημόσιο μητρώο της Επιτροπής](#) για τις υποθέσεις παραβάσεων με εκείνα της βάσης δεδομένων Themis, με σκοπό να ελέγξουμε αν οι δημοσιευμένες πληροφορίες ήταν πλήρεις και επικαιροποιημένες. Επιβεβαιώσαμε ότι η Επιτροπή δημοσίευε χωρίς καθυστέρηση τις πλέον πρόσφατες αποφάσεις σε υποθέσεις παραβάσεων. Παρόλα αυτά, διαπιστώσαμε ότι το δημόσιο μητρώο δεν περιείχε λεπτομερή στοιχεία σχετικά με το αν η υπόθεση παράβασης είχε κινηθεί κατόπιν καταγγελίας, αν είχε κινηθεί υπόθεση EU Pilot πριν από την επίσημη διαδικασία επί παραβάσει ή αν είχαν προταθεί κυρώσεις στο πλαίσιο παραπομπής της υπόθεσης στο Δικαστήριο. Πάντως, οι πληροφορίες αυτές είναι κυρίως διαθέσιμες στο Themis.

Συμπεράσματα και συστάσεις

76 Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι, αν και η Επιτροπή βελτίωσε την από μέρους της διαχείριση των υποθέσεων παραβάσεων, η περάτωσή τους εξακολουθεί να καθυστερεί πολύ. Η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά την επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας και αναφέρει σχετικά στοιχεία, ωστόσο σε ό,τι αφορά την τήρηση των χρόνων αναφοράς δεν έχει σημειωθεί βελτίωση ούτε αναφέρονται σχετικά στοιχεία.

77 Στην [ανακοίνωσή της του 2017](#), η Επιτροπή έθεσε ως προτεραιότητα τους ελέγχους μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και τους ελέγχους συμμόρφωσης. Διαπιστώσαμε ότι ο χρόνος που χρειάζεται η Επιτροπή προκειμένου να ολοκληρώσει τους εν λόγω ελέγχους έχει μειωθεί από το 2017. Ωστόσο, οι μισοί από τους ελέγχους αυτούς διαρκούσαν και πάλι περισσότερο από ό,τι υποδείκνυαν οι χρόνοι αναφοράς. Υπάρχουν αριθμητικά στοιχεία για το πλήθος των οδηγιών των οποίων η προθεσμία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο λήγει σε ένα δεδομένο έτος. Παρόλα αυτά, επισημάναμε ότι οι γενικές διευθύνσεις δεν διέθεταν επαρκώς ανεπτυγμένα εργαλεία για τον εκ των προτέρων προγραμματισμό του σχετικού φόρτου εργασίας. Σε σύγκριση με τους εσωτερικούς ελέγχους, ο μέσος χρόνος που χρειαζόταν για την ολοκλήρωση των ελέγχων που ανετίθεντο σε εξωτερικούς συνεργάτες ήταν πολύ μεγαλύτερος. Διαπιστώσαμε επίσης ότι οι γενικές διευθύνσεις δεν διέθεταν πληροφορίες σχετικά με τις ημερομηνίες ολοκλήρωσης για περίπου το ένα τρίτο των ελέγχων μεταφοράς και των ελέγχων συμμόρφωσης του δείγματός μας, γεγονός που υποδηλώνει κενά στην τεκμηρίωση και την παρακολούθηση των εν λόγω δραστηριοτήτων προτεραιότητας (βλέπε σημεία [23-28](#)).

Σύσταση 1 – Να βελτιώσει τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση των ελέγχων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και των ελέγχων συμμόρφωσης

Η Επιτροπή πρέπει να βελτιώσει τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση των ελέγχων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και των ελέγχων συμμόρφωσης με τους εξής τρόπους:

- α) να προγραμματίζει τις εργασίες που πρέπει να γίνουν για την επιβολή των οδηγιών όσο το δυνατόν νωρίτερα, ιδίως όσον αφορά τυχόν ανάγκες στελέχωσης και πιθανής αναζήτησης εξωτερικών εμπειρογνομόνων· και
- β) να διασφαλίζει ότι οι γενικές διευθύνσεις καταγράφουν τις ημερομηνίες έναρξης και ολοκλήρωσης όλων των ελέγχων.

Ημερομηνία-στόχος: Δεκέμβριος 2025

78 Όσον αφορά την προθεσμία αναφοράς του ενός έτους για τον χειρισμό των καταγγελιών, διαπιστώσαμε ότι στο 38 % των υποθέσεων της περιόδου 2012-2023, η Επιτροπή δεν είχε τηρήσει την εν λόγω προθεσμία. Παρατηρήσαμε επίσης ότι οι χρόνοι χειρισμού παρουσίαζαν ανοδική τάση από το 2021, παρότι ο αριθμός των καταγγελιών δεν είχε αυξηθεί. Στην πλειονότητά τους, οι καταχωρισμένες καταγγελίες αρχειοθετούνται, επειδή οι παρεχόμενες πληροφορίες δεν επαρκούν για να στοιχειοθετηθεί παραβίαση του δικαίου της ΕΕ. Το 2017, η Επιτροπή εισήγαγε ένα τυποποιημένο έντυπο καταγγελίας, για να βελτιωθεί η αποδοτικότητα της όλης διαδικασίας μέσω της υποβολής καλύτερα τεκμηριωμένων καταγγελιών. Επιπλέον, καθόρισε κριτήρια για την προτεραιοποίηση των καταγγελιών, ωστόσο δεν υπήρχαν κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον τρόπο ερμηνείας ορισμένων εξ αυτών (όπως «σοβαρή ζημία εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ» και «συστηματική μη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ»). Επισημάναμε επίσης ότι οι πληροφορίες που παρέχονταν στους καταγγέλλοντες δεν ήταν πάντοτε πλήρεις (βλέπε σημεία [29-38](#)).

79 Πέραν από τις καταγγελίες, η Επιτροπή δέχεται επίσης κάθε χρόνο περίπου 700 αναφορές από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ορισμένες από τις οποίες αφορούν παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ. Η Επιτροπή δεν διαθέτει στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των αναφορών που εξέτασε στη συνέχεια αυτεπάγγελτα είτε στο πλαίσιο διαλόγου EU Pilot είτε μέσω διαδικασίας επί παραβάσει, καθώς δεν υπάρχει σύνδεση μεταξύ της εσωτερικής βάσης δεδομένων για τις αναφορές και της πλατφόρμας Themis (βλέπε σημείο [39](#)).

80 Σε σύνθετες υποθέσεις, ή όταν δεν προκύπτει με σαφήνεια η παραβίαση του δικαίου της ΕΕ, η Επιτροπή χρησιμοποιεί τον διάλογο EU Pilot για να τις αξιολογήσει, προτού αποφασίσει αν θα κινήσει επίσημες διαδικασίες επί παραβάσει.

Διαπιστώσαμε ότι ο χρόνος περάτωσης των υποθέσεων EU Pilot μειώθηκε από 34,9 μήνες το 2020 σε 28,4 μήνες το 2023. Κατά την περίοδο του ελέγχου μας, το 74 % των περατωθεισών υποθέσεων EU Pilot είχαν ως αποτέλεσμα τη συμμόρφωση των κρατών μελών με το δίκαιο της ΕΕ, χωρίς να χρειαστεί η κίνηση επίσημης διαδικασίας επί παραβάσει. Το 2020, με τις νέες κατευθυντήριες γραμμές για τη διαδικασία EU Pilot, καθιερώθηκε προθεσμία αναφοράς εννέα μηνών για τον χειρισμό μιας υπόθεσης, μετά την παρέλευση της οποίας η Επιτροπή πρέπει να επαναξιολογήσει τον διάλογο EU Pilot και να αποφασίσει ποια είναι η κατάλληλη δράση που πρέπει να αναληφθεί (κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει, περάτωση της υπόθεσης ή παράταση του διαλόγου EU Pilot για «περιορισμένο χρονικό διάστημα»).

Μολονότι οι κατευθυντήριες γραμμές δεν αναφέρουν πώς θα πρέπει να λαμβάνονται οι αποφάσεις σχετικά με την παράταση μιας διαδικασίας EU Pilot πέραν των εννέα μηνών, ούτε τον πρόσθετο χρόνο που μπορεί να χρειαστεί, στην πράξη το 65 % των διαλόγων EU Pilot παρατάθηκαν και πέρα από την αρχική εννιάμηνη περίοδο αναφοράς (βλέπε σημεία [41-47](#)).

Σύσταση 2 – Να βελτιώσει τον χειρισμό των καταγγελιών, των αναφορών και των διαλόγων EU Pilot

Η Επιτροπή πρέπει να βελτιώσει τον χειρισμό των καταγγελιών, των αναφορών και των διαλόγων EU Pilot με τους εξής τρόπους:

- α) να καταχωρίζει συστηματικά στον φάκελο της εκάστοτε καταγγελίας τις σχετικές πληροφορίες που της έχουν περιέλθει μέσω άλλων διαύλων (όπως οι αναφορές) και να ομαδοποιεί όλες τις αιτιάσεις παρόμοιας φύσης·
- β) να αναπτύξει κατευθυντήριες γραμμές για την ερμηνεία των κριτηρίων προτεραιοποίησης των καταγγελιών, όπως «σοβαρή ζημία εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ» και «συστηματική μη εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ», ώστε να βελτιωθεί η συνέπεια με την οποία εφαρμόζονται από όλες τις γενικές διευθύνσεις·
- γ) να ενημερώνει συστηματικά τους καταγγέλλοντες για κάθε αλλαγή στην κατάσταση των καταγγελιών τους με σκοπό την ενίσχυση της διαφάνειας· και
- δ) να καθορίσει κριτήρια βάσει των οποίων θα αποφασίζεται η παράταση των υποθέσεων EU Pilot πέραν της προθεσμίας των εννέα μηνών, ώστε να διασφαλίζονται η συνέπεια και η κατάλληλη παρακολούθηση.

Ημερομηνία-στόχος: Δεκέμβριος 2025

81 Όσον αφορά τις υποθέσεις παραβάσεων, διαπιστώσαμε αύξηση του ποσοστού των υποθέσεων που διαρκούν περισσότερο από ό,τι υποδεικνύουν τα κριτήρια αναφοράς. Το 2023, το 72 % των υποθέσεων μη κοινοποίησης διήρκεσε περισσότερο από τον χρόνο αναφοράς του ενός έτους. Ενώ, κατά μέσο όρο, η 3ετής προθεσμία αναφοράς για τις περιπτώσεις πλημμελούς εφαρμογής και μη συμμόρφωσης τηρούνταν κατά την περίοδο 2012-2022, από το 2021 και μετά σημειώθηκε αύξηση στο ποσοστό των υποθέσεων για τις οποίες χρειάστηκε περισσότερος χρόνος. Σημειώσαμε ότι στις υποθέσεις παραβάσεων που είχαν περατωθεί μετά την παρέλευση του χρόνου αναφοράς, το πλήθος των ανταλλαγών μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών ήταν μεγαλύτερο (βλέπε σημεία [48-58](#)).

82 Διαπιστώσαμε ότι οι περισσότερες υποθέσεις παραβάσεων μεταξύ 2012 και 2023 είχαν επιλυθεί προτού η Επιτροπή προτείνει κυρώσεις. Ο υπολογισμός των εν λόγω κυρώσεων από την Επιτροπή ήταν σύμφωνος με τη μεθοδολογία. Επιπλέον, η Επιτροπή παρακολουθούσε την καταβολή των κυρώσεων από τα κράτη μέλη και αξιολογούσε περιοδικά τις ημερομηνίες συμμόρφωσης, με γνώμονα τις ημερομηνίες που ορίζονταν στις αποφάσεις του Δικαστηρίου. Μέχρι τον Δεκέμβριο του 2023, το

Δικαστήριο είχε επιβάλει κυρώσεις σε κράτη μέλη στο πλαίσιο 47 υποθέσεων. Στις περισσότερες περιπτώσεις, τα κράτη μέλη τροποποίησαν την εθνική νομοθεσία προκειμένου να συμμορφωθούν με το δίκαιο της ΕΕ (και η σχετική υπόθεση παράβασης περατώθηκε), κατά μέσο όρο 1,3 έτη μετά την επιβολή των κυρώσεων. Ωστόσο, σε 13 υποθέσεις, επισημάναμε ότι τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη κατέβαλλαν χρηματικές κυρώσεις επί σειρά ετών, χωρίς να έχουν αποκαταστήσει τη σχετική παραβίαση του δικαίου της ΕΕ. Εγείρονται έτσι ανησυχίες σχετικά με το κατά πόσον οι χρηματικές αυτές κυρώσεις έχουν αποτρεπτικό αποτέλεσμα (βλέπε σημεία [59-64](#)).

Σύσταση 3 – Να ενισχύσει τη διαχείριση των υποθέσεων παραβάσεων και να επικαιροποιήσει, κατά περίπτωση, τη μεθοδολογία της για την υπόδειξη κυρώσεων

Η Επιτροπή πρέπει να ενισχύσει τη διαχείριση των υποθέσεων παραβάσεων και τη μεθοδολογία της σχετικά με τις κυρώσεις με τους εξής τρόπους:

- α) να παρακολουθεί την πρόοδο στον χειρισμό των υποθέσεων, προκειμένου να εντοπίζει πιθανά σημεία συμφόρησης και να ενεργεί προδραστικά για την αντιμετώπισή τους, προσαρμόζοντας περισσότερο έγκαιρα τους αναγκαίους πόρους και τις προτεραιότητες, εφόσον συντρέχει ανάγκη·
- β) να επανεξετάσει τη μεθοδολογία βάσει της οποίας υποδεικνύει κυρώσεις, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι κυρώσεις έχουν επαρκώς αποτρεπτικό αποτέλεσμα.

Ημερομηνία-στόχος: Δεκέμβριος 2027 για το σκέλος α), Δεκέμβριος 2026 για το σκέλος β)

83 Με το σύστημα διαχείρισης υποθέσεων Themis βελτιώθηκε σημαντικά η παρακολούθηση των υποθέσεων. Η Επιτροπή επανεξετάζει στο πλαίσιο τακτικών εσωτερικών διαδικασιών τη συνοχή των μέτρων επιβολής της σε όλες τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες. Παρόλα αυτά, διαπιστώσαμε ότι οι επανεξετάσεις δεν συνέβαλαν ικανοποιητικά στη βελτίωση της τήρησης των χρόνων αναφοράς. Η Επιτροπή δημοσίευε πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή και την επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας, οι οποίες είναι συνολικά ακριβείς, όμως τα δεδομένα σχετικά με την τήρηση των χρόνων αναφοράς στερούνται πληρότητας (βλέπε σημεία **66-75**).

Σύσταση 4 – Να βελτιώσει την παρακολούθηση και την αναφορά στοιχείων σχετικά με τις δραστηριότητες επιβολής

Η Επιτροπή πρέπει να ενισχύσει την παρακολούθηση και την αναφορά στοιχείων σχετικά με τις δραστηριότητες επιβολής με τους εξής τρόπους:

- α) να παρακολουθεί τους χρόνους χειρισμού, μεταξύ άλλων με γνώμονα όλους τους συναφείς ενδεικτικούς χρόνους αναφοράς, με την υποστήριξη του συνεχώς βελτιούμενου συστήματος ΤΠ της Επιτροπής για τη διαχείριση υποθέσεων· και
- β) να αναφέρει ετησίως στοιχεία αναφορικά με τις επιδόσεις της Επιτροπής σε σχέση με όλους τους δημοσιευμένους ενδεικτικούς χρόνους αναφοράς.

Ημερομηνία-στόχος: Δεκέμβριος 2026

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα V, του οποίου προεδρεύει ο Jan Gregor, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 13ης Νοεμβρίου 2024.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παραρτήματα

Παράρτημα Ι – Διακυβέρνηση κατά την εφαρμογή και την επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ

Διακυβέρνηση

κατά την εφαρμογή και την επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ

Η Επιτροπή
επιβλέπει την εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ

Νομική υπηρεσία

- διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στη διασφάλιση της νομικής συνέπειας σε όλους τους τομείς πολιτικής
- εκπροσωπεί την Επιτροπή ενώπιον του Δικαστηρίου της ΕΕ

Γενικές Διευθύνσεις (ΓΔ)

- έκαστη είναι αρμόδια για συγκεκριμένο τομέα πολιτικής,
- καθώς και για την εποπτεία του τομέα αυτού

Γενική Γραμματεία

- διαδραματίζει κεντρικό ρόλο στον συντονισμό της εποπτικής λειτουργίας της Επιτροπής

Εσωτερικό δίκτυο ανταποκριτών για τις υποθέσεις παραβάσεων

- Κάθε ΓΔ διαθέτει έναν «ανταποκριτή για τις υποθέσεις παραβάσεων», ο οποίος αποτελεί το σημείο επαφής με τη Γενική Γραμματεία και εκπροσωπεί τη ΓΔ στο εσωτερικό δίκτυο ανταποκριτών για τις υποθέσεις παραβάσεων
- Το δίκτυο αυτό ασχολείται με όλα τα ζητήματα διαχείρισης που σχετίζονται με την παρακολούθηση και την επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ στα κράτη μέλη και προωθεί τη συνοχή και τη συνέπεια μεταξύ των ΓΔ

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ερμηνεύει το ενωσιακό δίκαιο, προκειμένου να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή του σε όλες τις χώρες της ΕΕ, και εκδικάζει νομικές διαφορές

Τα κράτη μέλη

οφείλουν να μεταφέρουν στο εθνικό δίκαιο και να εφαρμόζουν ορθά τη νομοθεσία της ΕΕ

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της Επιτροπής.

Παράρτημα II – Χρόνοι αναφοράς που χρησιμοποιεί η Επιτροπή για σκοπούς παρακολούθησης

Είδος διαδικασίας	Χρόνοι αναφοράς για την παρακολούθηση	Πριν από την ανακοίνωση του 2017	Δημοσιευμένος/ Εσωτερικός
Αξιολόγηση συμμόρφωσης	6 μήνες για τους ελέγχους μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο	Όχι (Ιανουάριος 2017)	Δημοσιευμένος ³³
	24 μήνες για τους ελέγχους συμμόρφωσης	Όχι (Ιανουάριος 2017)	
Χειρισμός καταγγελιών	15 ημέρες για την αποστολή βεβαίωσης παραλαβής	Όχι (Ιανουάριος 2017)	Δημοσιευμένος ³⁴
	2 μήνες για την υποβολή αναπληροφόρησης στον καταγγέλλοντα μετά την προκαταρκτική αξιολόγηση της καταγγελίας (εντός του χρόνου αναφοράς του ενός έτους)	Όχι (Δεκέμβριος 2020)	Δημοσιευμένος ³⁵
	Κατά κανόνα, η Επιτροπή διερευνά τις καταγγελίες που καταχωρίζονται προκειμένου να λάβει απόφαση είτε για αποστολή προειδοποιητικής επιστολής είτε για θέση στο αρχείο εντός ανώτατης προθεσμίας ενός έτους από την ημερομηνία καταχώρισης της καταγγελίας. Διαδικαστικές εγγυήσεις για τους καταγγέλλοντες: σε περίπτωση υπέρβασης του χρόνου αναφοράς του ενός έτους, η ΓΔ πρέπει να ενημερώσει εγγράφως τον καταγγέλλοντα αποστέλλοντας προσωρινή απάντηση. Πληροφορίες σχετικά με τις αποφάσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο υπόθεσης παράβασης πρέπει να διαβιβάζονται στους καταγγέλλοντες μετά από κάθε απόφαση (προειδοποιητική επιστολή, αιτιολογημένη γνώμη, παραπομπή στο Δικαστήριο, θέση στο αρχείο)	Ναι (Απρίλιος 2012)	Δημοσιευμένος ³⁶
Διάλογος EU Pilot	9 μήνες για την ολοκλήρωση του EU Pilot	Όχι (Ιούλιος 2020)	Εσωτερικός
Διαχείριση των υποθέσεων παραβάσεων	3 έτη για τον χειρισμό υποθέσεων BAD, NCF και REG	Ναι (2010)	Εσωτερικός
	1 έτος για την περάτωση ή την παραπομπή στο δικαστήριο παραβάσεων NCM (μη κοινοποίηση εθνικών μέτρων μεταφοράς)	Ναι (2007)	Δημοσιευμένος ³⁷
	18 μήνες για κάθε δεύτερη παραπομπή στο Δικαστήριο ή για την περάτωση	Ναι (2011)	Δημοσιευμένος ³⁸

Σημ.: Είδη παράβασης: μη κοινοποίηση (NCM), μη συμμόρφωση (NCF), πλημμελής εφαρμογή (BAD) και παράβαση που αφορά κανονισμούς, συνθήκες και αποφάσεις (REG).

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει των κατευθυντήριων γραμμών και των ανακοινώσεων της Επιτροπής.

³³ Εργαλειοθήκη για τη βελτίωση της νομοθεσίας, εργαλείο #39.

³⁴ Παράρτημα της ανακοίνωσης με τίτλο «Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα» (2017/C 18/02), σ. 1.

³⁵ Μακροπρόθεσμο σχέδιο δράσης για τη βελτίωση της εφαρμογής και της επιβολής των κανόνων της ενιαίας αγοράς COM(2020) 94 final, δράση 20.

³⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής, Επικαιροποίηση του χειρισμού των σχέσεων με τους καταγγέλλοντες όσον αφορά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, COM(2012) 154, σ. 6.

³⁷ Επιτροπή, Μια Ευρώπη αποτελεσμάτων – εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου [COM(2007) 502], σ. 11

³⁸ Επιτροπή, Εφαρμογή του άρθρου 260 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2011/C 12/01).

Παράρτημα III – Σύνομη περιγραφή της μεθοδολογίας μας για τη διαχείριση δεδομένων

Περιγράφουμε εν συντομία τη μεθοδολογία που εφαρμόσαμε για τα διάφορα σκέλη του ελέγχου μας.

- α) **Περιπτωσιολογικές μελέτες.** Το απαρτιζόμενο από 31 υποθέσεις δείγμα μας επιλέχθηκε με τη χρήση συγκεκριμένων παραμέτρων: γενικές διευθύνσεις με τον μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων παραβάσεων, βάση επί της οποίας άνοιξε υπόθεση παράβασης, υποθέσεις με και χωρίς τη μεσολάβηση διαλόγου EU Pilot, επιβολή χρηματικών κυρώσεων, διάρκεια της υπόθεσης. Για όλες τις υποθέσεις παραβάσεων του δείγματος, δημιουργήσαμε μια χρονογραμμή που εκτεινόταν από την ημερομηνία κατά την οποία είχε ανακύψει το επίμαχο ζήτημα (η καταγγελία καταχωρίστηκε ή το ζήτημα εντοπίστηκε από τη ΓΔ) έως την περάτωση της υπόθεσης. Στο πλαίσιο της ανάλυσής μας επισημαίναμε καλές και κακές πρακτικές και ελέγξαμε όχι μόνο την τήρηση των χρόνων αναφοράς για την παρακολούθηση, αλλά και το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ των διαφόρων σταδίων (προειδοποιητική επιστολή, αιτιολογημένη γνώμη, παραπομπή στο Δικαστήριο, περάτωση).
- β) **Ερωτηματολόγιο που εστάλη σε 15 ΓΔ.** Επιλέξαμε τις γενικές διευθύνσεις που χειρίζονταν καταγγελίες και υποθέσεις παραβάσεων και τους αποστείλαμε τυποποιημένο ερωτηματολόγιο. Στόχος μας ήταν να συγκεντρώσουμε πληροφορίες σχετικά με τον φόρτο εργασίας (π.χ. τον αριθμό των νομοθετικών πράξεων της ΕΕ που παρακολουθούνται) και τους πόρους (π.χ. προσωπικό και χρήση εξωτερικών αναδόχων). Οι πληροφορίες αυτές θα μας επέτρεπαν να αναλύσουμε τους πόρους που χρησιμοποιούνται για τον εντοπισμό και την αποκατάσταση πιθανών παραβάσεων. Οι γενικές διευθύνσεις που επιλέχθηκαν ήταν οι ΓΔ AGRI, CLIMA, CNECT, COMP, EMPL, ENER, ENV, FISMA, SANTE, GROW, JUST, MARE, HOME, MOVE και TAXUD.
- γ) **Γραφήματα και διαγράμματα.** Στον πίνακα που ακολουθεί περιγράφονται τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν.

Αριθ. γραφήματος	Μεθοδολογία
<p><i>Γράφημα 6</i></p>	<p>Το πλήθος των προθεσμιών μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο καλύπτει μόνο τις προθεσμίες που εξέπνεαν μεταξύ 1.1.2012 και 31.12.2023 και δεν περιλαμβάνει όσες προθεσμίες επισημαίνονται ως «Δεν ισχύει για το κράτος μέλος» στη βάση δεδομένων Themis (π.χ. οδηγίες τις οποίες τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να μεταφέρουν στο εθνικό τους δίκαιο).</p>

Αριθ. γραφήματος	Μεθοδολογία
	<p>Ο αριθμός των αναφορών προέρχεται από τα αρχεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Για τον υπολογισμό του ενδέχεται να μην εφαρμόζεται ο ίδιος ορισμός με αυτόν που χρησιμοποιεί για τις πιθανές παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ η Επιτροπή.</p> <p>Ο αριθμός των καταγγελιών καλύπτει καταγγελίες που καταχωρίστηκαν μεταξύ 1.1.2012 και 31.12.2023, πλην όσων έχουν την επιλογή «διπλή καταχώριση» ως καταχωρισμένο είδος περάτωσης στη βάση δεδομένων Themis.</p> <p>Ο αριθμός των καταγγελιών που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας EU Pilot ή για τις οποίες κινήθηκε απευθείας διαδικασία επί παραβάσει αφορά καταγγελίες για τις οποίες ο φάκελος EU Pilot απεστάλη ή η διαδικασία επί παραβάσει κινήθηκε μεταξύ 1.1.2012 και 31.12.2023, αν και ορισμένες από τις καταγγελίες αυτές είχαν καταχωριστεί μεταξύ 1.1.2008 και 31.12.2011.</p> <p>Ο αριθμός των υποθέσεων EU Pilot καλύπτει μόνο τους φακέλους που απεστάλησαν στα κράτη μέλη μεταξύ 1.1.2012 και 31.12.2023 και αντικατοπτρίζει την κατάσταση των υποθέσεων (εκκρεμείς/περατωθείσες) ως είχε στις 31.12.2023.</p> <p>Ο αριθμός των υποθέσεων παραβάσεων καλύπτει μόνο εκείνες για τις οποίες είχε αποσταλεί προειδοποιητική επιστολή (LFN) μεταξύ 1.1.2012 και 31.12.2023 και αντικατοπτρίζει την κατάσταση των υποθέσεων (εκκρεμείς/περατωθείσες) ως είχε στις 31.12.2023.</p>
<i>Γράφημα 7</i>	<p>Οι πληροφορίες καλύπτουν μόνο τις 15 ΓΔ που απαριθμούνται στο στοιχείο β) του συγκεκριμένου παραρτήματος και συγκεντρώθηκαν τον Ιανουάριο του 2024.</p>
<i>Γράφημα 8</i>	<p>Ο μέσος χρόνος για την ολοκλήρωση του ελέγχου μεταφοράς υπολογίζεται από την καταληκτική ημερομηνία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο ή από την ημερομηνία κατά την οποία το κράτος μέλος κοινοποίησε τα πλήρη μέτρα μεταφοράς, εάν αυτή ήταν μεταγενέστερη της καταληκτικής ημερομηνίας, έως την ημερομηνία ολοκλήρωσης του ελέγχου μεταφοράς, όπως κοινοποιήθηκε στο ΕΕΣ από την αρμόδια ΓΔ.</p> <p>Ο μέσος χρόνος για την ολοκλήρωση του ελέγχου συμμόρφωσης υπολογίζεται από την ημερομηνία κατά την οποία το κράτος μέλος κοινοποίησε τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό του δίκαιο έως την ημερομηνία ολοκλήρωσης του</p>

Αριθ. γραφήματος	Μεθοδολογία
	<p>ελέγχου συμμόρφωσης, όπως κοινοποιήθηκε στο ΕΕΣ από την αρμόδια ΓΔ.</p> <p>Τα στοιχεία αφορούν μόνο τις 15 ΓΔ που απαριθμούνται στο στοιχείο β) του εν λόγω παραρτήματος. Παρουσιάζουμε στοιχεία μόνο για τα μέτρα που κοινοποιήθηκαν μεταξύ 2012 και 2020.</p>
<p>Γράφημα 11</p>	<p>Ο αριθμός των καταγγελιών εμφανίζεται ανά έτος καταχώρισής τους. Παρουσιάζουμε το σύνολο των παραδεκτών καταγγελιών που καταχωρίζονταν κάθε χρόνο (για πληροφορίες σχετικά με το κριτήριο αυτό, βλέπε σημείο 30), πλην όσων έχουν ως καταχωρισμένο είδος περάτωσης στη βάση δεδομένων Themis την επιλογή «διπλή καταχώριση».</p> <p>Ο αριθμός των καταγγελιών που εξετάστηκαν υπολογίστηκε με βάση τις υποθέσεις EU Pilot που είχε κινήσει η Επιτροπή ή την προειδοποιητική επιστολή που είχε διαβιβάσει στο κράτος μέλος το οποίο αφορά η καταγγελία. Όλες αυτές οι καταγγελίες θεωρείται ότι άρχισαν να «εξετάζονται» κατά το έτος κίνησης της διαδικασίας EU Pilot ή της επίσημης διαδικασίας επί παραβάσει (μέσω της προειδοποιητικής επιστολής). Παραδείγματος χάριν, εάν μια καταγγελία καταχωρίστηκε το 2015 και η Επιτροπή επισήμανε στο Themis ότι εξετάστηκε στο πλαίσιο διαλόγου EU Pilot που δρομολογήθηκε το 2017, τότε ως χρονιά κατά την οποία ξεκίνησε η εξέταση λογίζεται το 2017.</p>
<p>Γράφημα 12</p>	<p>Τα δεδομένα αφορούν όλες τις παραδεκτές καταγγελίες (ανεξάρτητα από την κατάστασή τους, δηλαδή από το αν παραμένουν σε εκκρεμότητα, έχουν αρχειοθετηθεί ή εξετασθεί στο πλαίσιο διαδικασίας EU Pilot ή επί παραβάσει) που καταχωρίστηκαν μεταξύ 1.1.2008 και 31.12.2023, πλην όσων έχουν ως καταχωρισμένο είδος περάτωσης στη βάση δεδομένων Themis την επιλογή «διπλή καταχώριση», ανά έτος περάτωσης ή προειδοποιητική επιστολή που εστάλη, κατά περίπτωση.</p> <p>Η περίοδος αναφοράς για το εν λόγω γράφημα αρχίζει το 2008 και όχι το 2012, όπως στο γράφημα 6, ώστε να ληφθεί υπόψη ο πραγματικός χρόνος που μεσολάβησε για τις καταγγελίες που διεκπεραιώθηκαν μεν το 2012, αλλά είχαν καταχωριστεί σε προηγούμενα έτη. Εάν εξετάζαμε μόνο τις υποθέσεις που είχαν καταχωριστεί το 2012, οι μέσοι χρόνοι διεκπεραίωσης για το 2012 θα ήταν φαινομενικά μόνο σύντομοι.</p>

Αριθ. γραφήματος	Μεθοδολογία
<p>Γράφημα 13</p>	<p>Τα στοιχεία αφορούν όλες τις παραδεκτές καταγγελίες που καταχωρίστηκαν μεταξύ 1.1.2008 και 31.12.2023, πλην όσων έχουν την επιλογή «διπλή καταχώριση» ως καταχωρισμένο είδος περάτωσης στη βάση δεδομένων Themis, και για τις οποίες είτε εστάλη προειδοποιητική επιστολή είτε περατώθηκαν μεταξύ 1.1.2012 και 31.12.2023, ανά επικεφαλής ΓΔ για τις 15 ΓΔ που απαριθμούνται στο στοιχείο β) του εν λόγω παραρτήματος.</p> <p>Η περίοδος αναφοράς για το εν λόγω γράφημα αρχίζει το 2008 και όχι το 2012, όπως στο γράφημα 6, ώστε να ληφθεί υπόψη ο πραγματικός χρόνος που μεσολάβησε για τις καταγγελίες που διεκπεραιώθηκαν μεν το 2012, αλλά είχαν καταχωριστεί σε προηγούμενα έτη. Εάν εξετάζαμε μόνο τις υποθέσεις που είχαν καταχωριστεί το 2012, οι μέσοι χρόνοι διεκπεραίωσης για το 2012 θα ήταν φαινομενικά μόνο σύντομοι.</p>
<p>Γράφημα 14</p>	<p>Τα στοιχεία αφορούν όλες τις υποθέσεις EU Pilot που κοινοποιήθηκαν στα κράτη μέλη μεταξύ 1.1.2008 και 31.12.2023, έως το έτος περάτωσης της υπόθεσης. Ο χρόνος χειρισμού υπολογίζεται από την ημερομηνία κοινοποίησης της υπόθεσης στο οικείο κράτος μέλος έως την ημερομηνία περάτωσης.</p> <p>Η περίοδος αναφοράς για το συγκεκριμένο γράφημα αρχίζει το 2008 και όχι το 2012, όπως στο γράφημα 6, ώστε να ληφθεί υπόψη ο πραγματικός χρόνος που μεσολάβησε για τις υποθέσεις που περατώθηκαν μεν το 2012, αλλά ο φάκελός τους είχε ανοίξει σε προηγούμενα έτη. Εάν εξετάζαμε μόνο τις υποθέσεις που καταχωρίστηκαν το 2012, οι μέσοι χρόνοι χειρισμού το 2012 θα ήταν φαινομενικά μόνο σύντομοι.</p> <p>Όλες οι επιλυθείσες υποθέσεις είναι περατωθείσες υποθέσεις που έχουν καταχωριστεί υπό τα εξής είδη περάτωσης: «κανονική περάτωση», «περάτωση μέσω του Σώματος [των Επιτρόπων της ΕΕ]» ή «μεταπαρακολούθηση» στη βάση δεδομένων EU Pilot.</p>
<p>Γράφημα 15</p>	<p>Υπολογίζουμε τους χρόνους απάντησης των κρατών μελών και τους χρόνους αξιολόγησης των ΓΔ για όλους τους διαλόγους EU Pilot που κοινοποιήθηκαν στα κράτη μέλη μεταξύ 1.1.2008 και 31.12.2023, και παρουσιάζουμε τα στοιχεία ανά έτος περάτωσης της υπόθεσης.</p> <p>Η περίοδος αναφοράς για το συγκεκριμένο γράφημα αρχίζει το 2008 και όχι το 2012, όπως στο γράφημα 6, ώστε να ληφθεί υπόψη ο πραγματικός χρόνος που μεσολάβησε για τις</p>

Αριθ. γραφήματος	Μεθοδολογία
	<p>υποθέσεις που περατώθηκαν μεν το 2012, αλλά ο φάκελος τους είχε ανοίξει σε προηγούμενα έτη. Εάν εξετάζαμε μόνο τις υποθέσεις που καταχωρίστηκαν το 2012, οι μέσοι χρόνοι απόκρισης και αξιολόγησης το 2012 θα ήταν φαινομενικά μόνο σύντομοι.</p> <p>Ο χρόνος απόκρισης του κράτους μέλους για κάθε υπόθεση υπολογίζεται ως η μέση διάρκεια διαδοχικών συμβάντων όπως καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων EU Pilot και χαρακτηρίζονται, αφενός, ως «υπόθεση που κοινοποιήθηκε στο κράτος μέλος», «αξιολόγηση από τη ΓΔ» ή «πρόσθετες πληροφορίες που ζητήθηκαν» και, αφετέρου, «απάντηση του κράτους μέλους», «τελική απάντηση από το κράτος μέλος» ή «σημείωση που προστέθηκε από το κράτος μέλος».</p> <p>Για κάθε υπόθεση, ο χρόνος αξιολόγησης της ΓΔ που υπολογίσαμε αντιστοιχεί στη μέση διάρκεια των διαδοχικών γεγονότων στο επίπεδο της βάσης δεδομένων EU Pilot, δηλαδή, η απάντηση του κράτους μέλους, η τελική απάντηση από το κράτος μέλος ή η προσθήκη κάποιας σημείωσης από το κράτος μέλος, και, αφετέρου, η αξιολόγηση από τη ΓΔ ή αίτημα για πρόσθετες πληροφορίες.</p>
<p>Γράφημα 16</p>	<p>Η ανάλυση καλύπτει όλες τις υποθέσεις EU Pilot που κοινοποιήθηκαν στα κράτη μέλη μεταξύ 1.1.2008 και 31.12.2023. Οι υποθέσεις που εκκρεμούν στο τέλος κάθε ημερολογιακού έτους υπολογίζονται ως εξής: Στο σύνολο των εκκρεμών υποθέσεων στο τέλος του προηγούμενου ημερολογιακού έτους προστίθεται ο αριθμός των υποθέσεων για τις οποίες άνοιξε φάκελος κατά το τρέχον ημερολογιακό έτος και αφαιρείται ο αριθμός των υποθέσεων που περατώθηκαν κατά το τρέχον ημερολογιακό έτος. Στο γράφημα παρουσιάζουμε στοιχεία μόνο για το διάστημα 2012-2023.</p> <p>Για τους σκοπούς του γραφήματος έχουν χρησιμοποιηθεί οι διαδικασίες EU Pilot που κινήθηκαν από το 2008, διότι υπήρχαν υποθέσεις για τις οποίες είχε ήδη ανοίξει φάκελος πριν από το 2012, οι οποίες περατώθηκαν μετά το εν λόγω έτος.</p> <p>Η απόκλιση στον αριθμό των αναφερόμενων ως εκκρεμών υποθέσεων EU Pilot ως είχαν στις 31.12.2023 στο γράφημα 6 (619) έναντι του αριθμού των υποθέσεων που εκκρεμούσαν στο τέλος του 2023 στο συγκεκριμένο γράφημα (621) οφείλεται σε δύο υποθέσεις για τις οποίες οι αντίστοιχοι φάκελοι εστάλησαν πριν από το 2012, οι οποίες παρέμεναν εκκρεμείς κατά την ημερομηνία που θέσαμε ως καταληκτική.</p>

Αριθ. γραφήματος	Μεθοδολογία
Γράφημα 17	Τα στοιχεία αφορούν όλες τις περατωθείσες υποθέσεις EU Pilot που κοινοποιήθηκαν στα κράτη μέλη μεταξύ 1.1.2012 και 31.12.2023, ανά επικεφαλής ΓΔ, μέχρι τις 31.12.2023. Ο χρόνος χειρισμού υπολογίζεται από την ημερομηνία κοινοποίησης της υπόθεσης στο οικείο κράτος μέλος μέχρι την ημερομηνία περάτωσης.
Γράφημα 18	<p>Τα στοιχεία αφορούν όλες τις περατωθείσες υποθέσεις παραβάσεων NCM για τις οποίες απεστάλησαν προειδοποιητικές επιστολές στα κράτη μέλη μεταξύ 1.1.2008 και 31.12.2023, ανά έτος περάτωσης της υπόθεσης.</p> <p>Η περίοδος αναφοράς για το συγκεκριμένο γράφημα αρχίζει να μετράει από το 2008 και όχι το 2012, όπως στο γράφημα 6, ώστε να ληφθεί υπόψη ο πραγματικός χρόνος που μεσολάβησε για τις υποθέσεις που περατώθηκαν ή παραπέμφθηκαν το 2012, αλλά κινήθηκαν πριν από το εν λόγω έτος. Εάν εξετάζαμε μόνο τις υποθέσεις για τις οποίες άνοιξε φάκελος το 2012, οι μέσοι χρόνοι χειρισμού για το συγκεκριμένο έτος θα ήταν φαινομενικά μόνο σύντομοι.</p>
Γράφημα 19	<p>Για κάθε ημερολογιακό έτος, ο αριθμός των υποθέσεων για τις οποίες είχε ανοίξει φάκελος μέχρι το τέλος του έτους, αλλά δεν είχαν παραπεμφθεί στο Δικαστήριο, υπολογίζεται ως εξής: στον συνολικό αριθμό υποθέσεων που είναι σε εκκρεμότητα, αλλά δεν παραπέμφθηκαν στο Δικαστήριο στο τέλος του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, προστίθεται ο αριθμός των νέων υποθέσεων για τις οποίες άνοιξε φάκελος κατά το υπό εξέταση ημερολογιακό έτος και αφαιρείται ο αριθμός των υποθέσεων που περατώθηκαν πριν από την παραπομπή στο Δικαστήριο ή που παραπέμφθηκαν σε αυτό κατά το εξεταζόμενο ημερολογιακό έτος.</p> <p>Στην ανάλυση συμπεριλάβαμε όλες τις υποθέσεις NCM για τις οποίες είχε αποσταλεί προειδοποιητική επιστολή μεταξύ 1.1.2008 και 31.12.2023, αλλά στο γράφημα παρουσιάζουμε στοιχεία μόνο για την περίοδο 2012-2023. Περιλαμβάνουμε υποθέσεις από το 2008, δεδομένου ότι υπήρχαν υποθέσεις για τις οποίες ο φάκελος είχε ήδη ανοίξει πριν από το 2012, οι οποίες περατώθηκαν ή παραπέμφθηκαν μετά το εν λόγω έτος.</p>
Γράφημα 20	Τα στοιχεία αφορούν όλες τις περατωθείσες υποθέσεις παραβάσεων BAD/REG/NCF για τις οποίες απεστάλησαν προειδοποιητικές επιστολές στα κράτη μέλη μεταξύ 1.1.2008 και 31.12.2023, ανά έτος περάτωσης της υπόθεσης.

Αριθ. γραφήματος	Μεθοδολογία
	<p>Η περίοδος αναφοράς για το συγκεκριμένο γράφημα αρχίζει το 2008 και όχι το 2012, όπως στο γράφημα 6, ώστε να ληφθεί υπόψη ο πραγματικός χρόνος που μεσολάβησε για τις υποθέσεις που περατώθηκαν ή παραπέμφθηκαν μεν το 2012, αλλά είχαν κινηθεί σε προγενέστερο χρόνο. Εάν εξετάζαμε μόνο τις υποθέσεις για τις οποίες άνοιξε φάκελος το 2012, οι μέσοι χρόνοι χειρισμού για το συγκεκριμένο έτος θα ήταν φαινομενικά μόνο σύντομοι.</p>
<p>Γράφημα 21</p>	<p>Για κάθε ημερολογιακό έτος, ο αριθμός των υποθέσεων που κινήθηκαν στο τέλος του έτους και δεν παραπέμφθηκαν στο Δικαστήριο υπολογίζεται ως εξής: στον συνολικό αριθμό υποθέσεων που είναι σε εκκρεμότητα, αλλά δεν παραπέμφθηκαν στο Δικαστήριο στο τέλος του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, προστίθεται ο αριθμός νέων υποθέσεων που κινήθηκαν κατά το υπό εξέταση ημερολογιακό έτος και αφαιρείται ο αριθμός υποθέσεων που περατώθηκαν πριν την παραπομπή στο Δικαστήριο ή που παραπέμφθηκαν σε αυτό κατά το εξεταζόμενο ημερολογιακό έτος.</p> <p>Στην ανάλυση συμπεριλάβαμε όλες τις υποθέσεις BAD/REG/NCF για τις οποίες είχε αποσταλεί προειδοποιητική επιστολή μεταξύ 1.1.2008 και 31.12.2023, αλλά στο γράφημα παρουσιάζουμε στοιχεία μόνο για την περίοδο 2012-2023. Ξεκινάμε από το 2008 ακριβώς επειδή υπήρχαν υποθέσεις που εκκρεμούσαν ήδη πριν από το 2012, οι οποίες περατώθηκαν ή παραπέμφθηκαν μετά το εν λόγω έτος.</p>
<p>Γράφημα 22</p>	<p>Τα στοιχεία αφορούν όλες τις περατωθείσες υποθέσεις BAD/REG/NCF για τις οποίες απεστάλησαν προειδοποιητικές επιστολές μεταξύ 1.1.2008 και 31.12.2023 και για τις οποίες το Δικαστήριο είχε εκδώσει μια πρώτη απόφαση, ανά έτος περάτωσης της υπόθεσης.</p>
<p>Γράφημα 23</p>	<p>Τα στοιχεία αφορούν όλες τις κυρώσεις που έχουν καταβάλει τα κράτη μέλη στο πλαίσιο περατωθεισών υποθέσεων παραβάσεων, σε συνέχεια έκδοσης απόφασης του Δικαστηρίου μετά από άσκηση προσφυγής ενώπιόν του, σύμφωνα με το άρθρο 260 ΣΛΕΕ, υπολογισμένες στις τρέχουσες τιμές την 31.12.2023.</p>

Αριθ. γραφήματος	Μεθοδολογία
Γράφημα 24	Τα στοιχεία αφορούν όλες τις κυρώσεις που έχουν καταβάλει τα κράτη μέλη σε εκκρεμείς (ενεργές) υποθέσεις παραβάσεων, σε συνέχεια έκδοσης απόφασης του Δικαστηρίου μετά από άσκηση προσφυγής ενώπιόν του, σύμφωνα με το άρθρο 260 ΣΛΕΕ, υπολογισμένες στις τρέχουσες τιμές την 31.12.2023.

Πηγή: ΕΕΣ.

Παράρτημα IV – Περιπτωσιολογικές μελέτες (καταγγελίες)

ΓΔ	Κράτος μέλος	Είδος παράβασης	Ημέρες μέχρι την έναρξη EU Pilot	Ημέρες μέχρι την κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει*	Η βεβαίωση παραλαβής απεστάλη εντός 15 ημερών από την παραλαβή της καταγγελίας;	Ενημερώθηκε ο καταγγέλλων για κάθε βήμα;**	Αριθμός προσωρινών απαντήσεων ετησίως επί του συνολικά απαιτούμενου
FISMA	AT	NCF	428	1 106	ΝΑΙ	Εν μέρει	2/3
CNECT	PT	NCF	171	977	ΝΑΙ	Εν μέρει	0/2
MOVE	IT	NCF	186	1 222	ΟΧΙ	Εν μέρει	0/3
GROW	BG	BAD	444	732	ΝΑΙ	Εν μέρει	0/2
GROW	PT	BAD	120	667	ΝΑΙ	ΟΧΙ	0/1
GROW	AT	BAD	96	488	ΝΑΙ	Εν μέρει	0/1
JUST	FR	BAD	169	2 416	ΝΑΙ	Εν μέρει	0/6
GROW	CY	REG	85	352	ΝΑΙ	Εν μέρει	0/1
TAXUD	BE	REG	174	955	ΝΑΙ	Εν μέρει	1/2
ENV	ES	BAD	92	/	ΟΧΙ	Εν μέρει	/
GROW	SK	REG	92	582	ΝΑΙ	ΝΑΙ	0/1
ENV	HR	BAD	135	543	ΝΑΙ	Εν μέρει	0/1
FISMA	EL	REG	ά.α.	470	ΝΑΙ	ΝΑΙ	1/1

Σημ.: Είδη παράβασης: μη κοινοποίηση (NCM), μη συμμόρφωση (NCF), πλημμελής εφαρμογή (BAD) και παράβαση που αφορά κανονισμούς, συνθήκες και αποφάσεις (REG).

* Προθεσμία αναφοράς το 1 έτος (365 ημέρες).

** Διάλογος EU Pilot, προειδοποιητική επιστολή, αιτιολογημένη γνώμη, παραπομπή στο Δικαστήριο, αποφάσεις, επιστολή πριν από την περάτωση της υπόθεσης, περάτωση της διαδικασίας επί παραβάσει.

Πηγή: ΕΕΣ, 31 περιπτωσιολογικές μελέτες με πληροφορίες από την Επιτροπή.

Παράρτημα V – Επισκόπηση 31 περιπτώσιολογικών μελετών παραβάσεων

✓ – τήρηση της προθεσμίας αναφοράς

X – μη τήρηση της προθεσμίας αναφοράς

ά.α. – δεν ισχύει προθεσμία αναφοράς (άνευ αντικειμένου)

Επικεφαλής ΓΔ	Είδος παράβασης	Κράτος μέλος	Ημερομηνία*	Κινήθηκε η διαδικασία επί παραβάσει σε εύθετο χρόνο**	Έκλεισε η διαδικασία επί παραβάσει / 1η παραπομπή;***	Έκλεισε η διαδικασία επί παραβάσει / 2η παραπομπή;****	Συνολική διάρκεια (έτη)
FISMA	NCF-CPTL	AT	30/01/2019	X	✓	ά.α.	3,7
CNECT	NCF-CPTL	PT	25/06/2012	X	X	✓	9,1
MOVE	NCF-CPTL	IT	18/06/2012	X	X	ά.α.	10,7
GROW	BAD-CPTL	BG	21/06/2010	X	✓	ά.α.	3,8
GROW	BAD-CPTL	PT	16/09/2015	X	✓	ά.α.	3,4
GROW	BAD-CPTL	AT	25/03/2015	X	✓	✓	6,5
JUST	BAD-CPTL	FR	13/12/2012	X	X	ά.α.	10,1
GROW	REG-CPTL	CY	06/03/2013	X	✓	ά.α.	2,1
TAXUD	REG-CPTL	BE	14/02/2012	X	✓	ά.α.	5,3
ENV	BAD-CPTL	ES	30/08/2012	X	✓	ά.α.	7,2
GROW	REG-CPTL	SK	15/07/2015	X	✓	ά.α.	3,3
ENV	BAD-CPTL	HR	30/09/2013	X	✓	X	Ακόμη σε εκκρεμότητα
FISMA	REG-CPTL	EL	16/06/2021	X	✓	X	2,1
JUST	NCF-OIC	FI	27/11/2012	✓	✓	✓	2,4
ENV	NCF-OIC	BG	09/12/2010	X	X	ά.α.	10
ENER	BAD-OIC	EL	21/03/2013	X	✓	✓	4,2
MOVE	REG-OIC	HR	ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	X	✓	✓	
MOVE	REG-OIC	PL	01/01/2013	X	✓	✓	5,1
ENER	NCF-OIC	SI	03/02/2015	X	✓	✓	4,6
ENV	BAD-OIC	MT	ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	X	✓	ά.α.	

Επικεφαλής ΓΔ	Είδος παράβασης	Κράτος μέλος	Ημερομηνία*	Κινήθηκε η διαδικασία επί παραβάσει σε εύθετο χρόνο**	Έκλεισε η διαδικασία επί παραβάσει / 1η παραπομπή;***	Έκλεισε η διαδικασία επί παραβάσει / 2η παραπομπή;****	Συνολική διάρκεια (έτη)
ENV	BAD-OIC	ES	23/03/2016	X	✓	✓	5,2
GROW	NCF-OIC	SE	24/01/2019	✓	X	ά.α.	4,4
MOVE	REG-OIC	IT	ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	✓	✓	ά.α.	
HOME	NCM	LU	15/05/2015	X	X	ά.α.	3,5
SANTE	NCM	HU	31/08/2019	✓	✓	ά.α.	0,2
FISMA	NCM	RO	26/06/2017	✓	✓	ά.α.	4,0
EMPL	NCM	LT	20/08/2014	✓	X	ά.α.	5,6
FISMA	NCM	IE	26/06/2017	✓	✓	ά.α.	4,0
CNECT	NCM	BE	01/01/2016	✓	X	ά.α.	4,9
FISMA	NCM	SI	03/07/2017	✓	✓	ά.α.	3,9
JUST	NCM	ES	06/05/2018	✓	X	ά.α.	3,8

CPTL – υπόθεση βάσει καταγγελίας.
OIC – υπόθεση αυτεπαγγέλτως εξετασθείσα.

*:

Για τις υποθέσεις NCF/BAD/REG-CPTL, η ημερομηνία κατά την οποία καταχωρίστηκε η καταγγελία.
Για τις αυτεπαγγέλτως εξετασθείσες υποθέσεις NCF/BAD/REG-OIC, η ημερομηνία κατά την οποία η ΓΔ εντόπισε την υπόθεση.
Για τις υποθέσεις NCM, η ημερομηνία εκπνοής της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

**:

Για τις υποθέσεις CPTL, 1 έτος από την καταχώριση της καταγγελίας.
Για τις υποθέσεις OIC, 1 έτος από τον εντοπισμό της υπόθεσης.
Για τις υποθέσεις NCM, 9 μήνες από την εκπνοή της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

***:

Για τις υποθέσεις NCF/BAD/REG, 3 έτη από την αποστολή προειδοποιητικής επιστολής μέχρι την απόφαση περάτωσης της υπόθεσης ή παραπομπής της στο Δικαστήριο.
Για τις υποθέσεις NCM, 1 έτος από την αποστολή προειδοποιητικής επιστολής μέχρι την απόφαση περάτωσης της υπόθεσης ή παραπομπής της στο Δικαστήριο.

****:

Για όλες τις υποθέσεις παραβάσεων, 8-18 μήνες από την ημερομηνία της πρώτης απόφασης έως την ημερομηνία της απόφασης παραπομπής της υπόθεσης για δεύτερη φορά ή την ημερομηνία περάτωσης.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει πληροφοριών προερχόμενων από την Επιτροπή και των δεδομένων του Themis.

Παράρτημα VI – Χρηματικές κυρώσεις

Μολονότι η Επιτροπή μπορεί να υποδείξει χρηματικές κυρώσεις, εναπόκειται στο Δικαστήριο να προσδιορίσει τα ποσά που κρίνει κατάλληλα. Οι κυρώσεις που επιβάλλονται από το Δικαστήριο μπορεί να συνίστανται σε **κατ' αποκοπή ποσό** (το οποίο υπολογίζεται από την ημερομηνία της παράβασης έως την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου ή την πλήρη συμμόρφωση, εάν επιτευχθεί νωρίτερα), **συν ημερήσια χρηματική ποινή** (για να παρακινηθεί το κράτος μέλος να τερματίσει την παράβαση το συντομότερο δυνατόν μετά την έκδοση της απόφασης).

Τα βασικά κατ' αποκοπή ποσά για την ημερήσια χρηματική ποινή και το κατ' αποκοπή ποσό, καθώς και το κατώτατο κατ' αποκοπή ποσό και ο συντελεστής «n» για κάθε κράτος μέλος, επικαιροποιούνται ετησίως από την Επιτροπή³⁹. Ο συντελεστής «n» αντικατοπτρίζει την ικανότητα πληρωμής του κράτους μέλους και υπολογίζεται με βάση τους συντελεστές στάθμισης του ΑΕΠ και του πληθυσμού του.

Η **ημερήσια χρηματική ποινή** ισούται με το γινόμενο του βασικού κατ' αποκοπή ποσού της ημερήσιας ποινής (όπως επικαιροποιείται ετησίως από την Επιτροπή), επί των συντελεστών σοβαρότητας και διάρκειας της παράβασης και, στη συνέχεια, επί του συντελεστή «n».

Για το **κατ' αποκοπή ποσό**, υπολογίζεται ένα ημερήσιο (κατ' αποκοπή) ποσό το οποίο ισούται με το γινόμενο του βασικού κατ' αποκοπή ποσού επί συντελεστή σοβαρότητας και, στη συνέχεια, επί του συντελεστή «n». Το **κατ' αποκοπή ποσό** ισούται με το γινόμενο του ημερήσιου (κατ' αποκοπή) ποσού επί τον αριθμό των ημερών κατά τις οποίες η παράβαση συνεχίζεται μεταξύ της ημερομηνίας της πρώτης δικαστικής απόφασης και της ημερομηνίας λήξης της παράβασης ή της ημερομηνίας έκδοσης της δικαστικής απόφασης, σύμφωνα με το [άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ](#).

Η Επιτροπή προτείνει την επιβολή **κατ' αποκοπή ποσού** με βάση το ημερήσιο (κατ' αποκοπή) ποσό όταν το αποτέλεσμα του προαναφερόμενου υπολογισμού υπερβαίνει το κατώτατο κατ' αποκοπή ποσό για το εν λόγω κράτος μέλος⁴⁰.

³⁹ Διαδικασίες επί παραβάσει, [χρηματικές κυρώσεις](#).

⁴⁰ Ενότητα 4, [ανακοίνωση 2023/C 2/01](#).

Υπολογισμός χρηματικών κυρώσεων

Συντελεστής σοβαρότητας (Cs) – Σοβαρότητα της παράβασης
(η τιμή κυμαίνεται από 1 έως 20)

Συντελεστής διάρκειας (Cd) – Διάρκεια της παράβασης
(η τιμή κυμαίνεται από 1 έως 3)

n – συντελεστής «n»
(ικανότητα πληρωμής του κράτους μέλους)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει παρουσίασης της Επιτροπής σχετικά με τη διαδικασία επί παραβάσει και την επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ, Φεβρουάριος 2023.

Για διαδικασίες επί παραβάσει που κινήθηκαν έως τις 19 Ιανουαρίου 2017 (ημερομηνία δημοσίευσης της ανακοίνωσης με τίτλο «[Δίκαιο της ΕΕ: Καλύτερη εφαρμογή για καλύτερα αποτελέσματα](#)»), η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει **μόνο χρηματική ποινή** όταν προτείνει την παραπομπή μιας υπόθεσης παράβασης στο Δικαστήριο. Ωστόσο, σύμφωνα με την ανακοίνωση, η Επιτροπή θα ζητεί την επιβολή τόσο **χρηματικής ποινής** όσο και **κατ' αποκοπή ποσού** για όλες τις υποθέσεις που εμπίπτουν στο [άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ](#), και για τις οποίες η απόφαση για την αποστολή προειδοποιητικής επιστολής ελήφθη μετά τις 19 Ιανουαρίου 2017 (βλέπε σημείο [10](#)).

Υπολογισμός χρηματικών κυρώσεων – Βέλγιο (NCM)

Η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει το Βέλγιο στο Δικαστήριο στις 13 Ιουλίου 2017 και να ζητήσει την επιβολή χρηματικών κυρώσεων κατ' εφαρμογή του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ. Το Βέλγιο είχε κοινοποιήσει τότε μόνο ένα μέτρο μεταφοράς της οδηγίας 2014/61/ΕΕ για μέτρα μείωσης του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Το βασικό κατ' αποκοπή ποσό της χρηματικής ποινής (F-Rap) για τον υπολογισμό των χρηματικών κυρώσεων στην προκειμένη περίπτωση ήταν 680 ευρώ.

Βάσει της ανάλυσής της, η Επιτροπή πρότεινε στην προκειμένη περίπτωση **συντελεστή σοβαρότητας (Cs) 9**.

Ο **συντελεστής διάρκειας (Cd)** υπολογίζεται μετρώντας σε μήνες την περίοδο από την επομένη της λήξης της προθεσμίας μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο μέχρι και την ημερομηνία της απόφασης για την παραπομπή του Βελγίου στο Δικαστήριο και εφαρμόζοντας συντελεστή 0,10 σε μηνιαία βάση.

Η προθεσμία για τη μεταφορά της οδηγίας 2014/61/ΕΕ στο εθνικό δίκαιο εξέπνευσε την 1η Ιανουαρίου 2016. Δεδομένου ότι η απόφαση παραπομπής έπρεπε να ληφθεί από την Επιτροπή στις 13 Ιουλίου 2017, ως διάρκεια λογίζονταν 18 μήνες. Με την εφαρμογή συντελεστή 0,10 σε μηνιαία βάση, ο **συντελεστής διάρκειας** ήταν 1,8.

Ο συντελεστής «n» αντικατοπτρίζει την ικανότητα πληρωμής του εν λόγω κράτους μέλους. Το «n» για το Βέλγιο ήταν 4,96.

Ημερήσια χρηματική ποινή (Dp) = $(F-Rap \times Cs \times Cd) \times n = 54\,639,30$ ευρώ

Η Επιτροπή παρέπεμψε την υπόθεση στο Δικαστήριο, προτείνοντας αρχικά ημερήσια χρηματική ποινή ύψους 54 639,30 ευρώ ανά ημέρα καθυστέρησης στη μεταφορά της οδηγίας 2014/61/ΕΕ.

Μετά την απόφαση του Δικαστηρίου επί της σχετικής προσφυγής, το Βέλγιο κοινοποίησε περαιτέρω μέτρα μεταφοράς, χωρίς ωστόσο να διασφαλίσει την πλήρη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο. Υπό το πρίσμα των μέτρων αυτών, η Επιτροπή αποφάσισε στις 8 Μαρτίου 2018 να προσαρμόσει τις χρηματικές κυρώσεις. Ο συντελεστής σοβαρότητας (Cs) μειώθηκε σε 2 και τροποποιήθηκε τελευταία σε 1.

Μετά τις τροποποιήσεις αυτές, το τελικό ποσό της ημερήσιας χρηματικής ποινής που πρότεινε η Επιτροπή μειώθηκε σε 6 071,04 ευρώ ανά ημέρα καθυστέρησης στη μεταφορά της οδηγίας 2014/61/ΕΕ, και πρέπει να επιβληθεί από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης. Το Δικαστήριο εξέδωσε την απόφασή του

στις 8 Ιουλίου 2019, με την οποία επέβαλε στο Βέλγιο ημερήσια χρηματική ποινή ύψους 5 000 ευρώ έως ότου μεταφερθεί η οδηγία στο εθνικό του δίκαιο.

Το Βέλγιο συμμορφώθηκε και ενημέρωσε την Επιτροπή στις 22 Οκτωβρίου 2019, 106 ημέρες μετά την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου (8 Ιουλίου 2019). Επομένως, η χρηματική ποινή, συμπεριλαμβανομένων τόκων υπερημερίας, ανήλθε σε 643 530,24 ευρώ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της Επιτροπής και του Δικαστηρίου.

Υπολογισμός χρηματικών κυρώσεων – Ρουμανία (NCM)

Η Ρουμανία δεν είχε κοινοποιήσει στην Επιτροπή κανένα μέτρο μεταφοράς της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 στο εθνικό δίκαιο και, ως εκ τούτου, δεν είχε συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του άρθρου 67 της οδηγίας. Στις 19 Ιουλίου 2018, η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει την υπόθεση στο Δικαστήριο, σύμφωνα με το [άρθρο 258](#) και το [άρθρο 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ](#).

Το βασικό κατ' αποκοπή ποσό της ημερήσιας χρηματικής ποινής (F-Rap) για τον υπολογισμό των χρηματικών κυρώσεων στην προκειμένη περίπτωση ήταν 700 ευρώ.

Η Επιτροπή πρότεινε στην προκειμένη περίπτωση **συντελεστή σοβαρότητας (Cs) 8**.

Ο **συντελεστής διάρκειας (Cd)** υπολογίζεται μετρώντας σε μήνες την περίοδο από την επομένη της λήξης της προθεσμίας μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο μέχρι την ημερομηνία της απόφασης για την παραπομπή της Ρουμανίας στο Δικαστήριο, εφαρμόζοντας συντελεστή 0,10 σε μηνιαία βάση. Το αποτέλεσμα μπορεί να είναι τουλάχιστον 1 και το πολύ 3.

Στη συγκεκριμένη υπόθεση, η προθεσμία μεταφοράς της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849 στο εθνικό δίκαιο εξέπνεε στις 26 Ιουνίου 2017. Μεσολάβησαν 12 μήνες από την επομένη της λήξης της εν λόγω προθεσμίας (27 Ιουνίου 2017) έως την απόφαση της Επιτροπής για παραπομπή του κράτους μέλους στο Δικαστήριο (19 Ιουλίου 2018).

Με την εφαρμογή συντελεστή 0,10 σε μηνιαία βάση, ο συντελεστής διάρκειας είχε υπολογιστεί στο 1,2.

Ο **συντελεστής «n»** για τη Ρουμανία ήταν 3,27.

Ημερήσια χρηματική ποινή (Dp) = (F-Rap × Cs × Cd) × n = 21 974,40 ευρώ

Επομένως, η προτεινόμενη από την Επιτροπή ημερήσια χρηματική ποινή ανερχόταν σε **21 974,40 ευρώ**, αρχής γενομένης από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης στην υπόθεση C-549/18 και για κάθε ημέρα καθυστέρησης της Ρουμανίας να κοινοποιήσει τα μέτρα μεταφοράς.

Κάθε φορά που η Επιτροπή θέτει μια υπόθεση υπό την κρίση του Δικαστηρίου, μπορεί επίσης να προτείνει την καταβολή κατ' αποκοπή ποσού ίσου τουλάχιστον με το κατώτατο ποσό που καθορίζεται για κάθε κράτος μέλος. Κατά τον χρόνο εκκρεμοδικίας της συγκεκριμένης υπόθεσης, το **κατώτατο κατ' αποκοπή ποσό για τη Ρουμανία ανερχόταν σε 1 887 000 ευρώ**.

Το βασικό κατ' αποκοπή ποσό (F-Rap) για τον υπολογισμό του ημερήσιου κατ' αποκοπή ποσού στην προκειμένη υπόθεση ήταν 230 ευρώ την ημέρα.

Ημερήσιο κατ' αποκοπή ποσό = F-rap x Cs x n = **60 160,80 ευρώ**

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή πρότεινε στο Δικαστήριο να επιβάλει την καταβολή κατ' αποκοπή ποσού βάσει ημερήσιου ποσού ύψους **60 160,80 ευρώ** (το οποίο πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των ημερών που μεσολαβούν μεταξύ της καταληκτικής ημερομηνίας για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και της ημερομηνίας συμμόρφωσης). Το ημερήσιο ποσό πολλαπλασιάστηκε επί 754, δηλαδή με τον αριθμό των ημερών που μεσολάβησαν μεταξύ της καταληκτικής ημερομηνίας για τη μεταφορά (27 Ιουνίου 2017) και της πραγματικής ημερομηνίας μεταφοράς (20 Ιουλίου 2019). Επομένως, το κατ' αποκοπή ποσό ανήλθε συνολικά σε 4 536 667,20 ευρώ.

Στις 16 Ιουλίου 2020, το Δικαστήριο εξέδωσε απόφαση με την οποία υποχρέωσε τη Ρουμανία να καταβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατ' αποκοπή ποσό ύψους 3 000 000 ευρώ.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει εγγράφων της Επιτροπής και του Δικαστηρίου.

Παραδείγματα εκκρεμών υποθέσεων στο πλαίσιο των οποίων τα κράτη μέλη καταβάλλουν επί χρόνια χρηματικές κυρώσεις χωρίς να επιτυγχάνεται πλήρης συμμόρφωση με το δίκαιο της ΕΕ

Η Ιταλία καταβάλλει χρηματικές κυρώσεις από το 2011, κατ' εφαρμογή της διάταξης του Δικαστηρίου στην υπόθεση [C-496/09](#), λόγω μη συμμόρφωσης με την απόφαση της 1ης Απριλίου 2004 στην υπόθεση [C-99/02](#), Επιτροπή κατά Ιταλίας. Επρόκειτο για υπόθεση που αφορούσε την ανάκτηση από τους δικαιούχους ενισχύσεων που χορηγήθηκαν από την Ιταλία για την προώθηση της απασχόλησης, οι οποίες κρίθηκαν παράνομες και ασύμβατες με την κοινή αγορά. Το Δικαστήριο υποχρέωσε την Ιταλία να καταβάλει χρηματική ποινή ίση με το γινόμενο του κατ' αποκοπή ποσού των 30 εκατομμυρίων ευρώ επί το ποσοστό των παρανόμων ενισχύσεων των οποίων η ανάκτηση δεν είχε ακόμη πραγματοποιηθεί ή δεν είχε αποδειχθεί. Το συνολικό αρχικό κεφάλαιο που είχε καταβληθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 ανερχόταν σε 86,48 εκατομμύρια ευρώ και η παράβαση εξακολουθούσε 12 χρόνια αργότερα.

Κατόπιν καταγγελιών, ερωτήσεων και εκθέσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την ύπαρξη παράνομων και ανεξέλεγκτων χώρων διαθέσεως αποβλήτων στην Ελλάδα καθώς και με τη μη τήρηση της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ, η Επιτροπή άσκησε προσφυγή κατά της Ελλάδας για μη εκτέλεση της απόφασης στην υπόθεση [C-502/03](#) (Επιτροπή κατά Ελλάδας). Στην υπόθεση [C-378/13](#), που κινήθηκε μετά τη δεύτερη παραπομπή λόγω παράβασης, το Δικαστήριο υποχρέωσε την Ελλάδα να καταβάλει κατ' αποκοπή ποσό ύψους 10 εκατομμυρίων ευρώ και χρηματική ποινή σε εξαμηνιαία βάση, με το αρχικό ποσό να προσδιορίζεται στα 14,52 εκατομμύρια ευρώ. Το συνολικό αρχικό κεφάλαιο που καταβλήθηκε έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 ανερχόταν σε 70 εκατομμύρια ευρώ και οι υποθέσεις εξακολουθούσαν να εκκρεμούν εννέα χρόνια αργότερα.

Στην υπόθεση [C-196/13](#), σχετικά με παράνομους χώρους υγειονομικής ταφής, το Δικαστήριο υποχρέωσε την Ιταλία να καταβάλλει στην Επιτροπή χρηματική ποινή ύψους 256 819,20 ευρώ ανά ημέρα καθυστέρησης, αρχής γενομένης από τις 2 Δεκεμβρίου 2014, λόγω μη εκτέλεσης της απόφασης στην υπόθεση [C-135/05](#) (Επιτροπή κατά Ιταλίας), καθώς και κατ' αποκοπή ποσό 40 εκατομμυρίων ευρώ και χρηματική ποινή που προσδιορίστηκε σε εξαμηνιαία βάση, βάσει αρχικού ποσού ύψους 42 800 000 ευρώ. Το συνολικό αρχικό κεφάλαιο που είχε καταβληθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2023 ανερχόταν σε 261,8 εκατομμύρια ευρώ και η υπόθεση εξακολουθούσε να εκκρεμεί εννέα χρόνια αργότερα.

Συντομογραφίες

ΓΔ: Γενική διεύθυνση Επιτροπής

ΓΔ AGRI: Γενική Διεύθυνση Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης

ΓΔ CLIMA: Γενική Διεύθυνση Δράσης για το Κλίμα

ΓΔ CNECT: Γενική Διεύθυνση Επικοινωνιακών Δικτύων, Περιεχομένου και Τεχνολογιών

ΓΔ COMP: Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού

ΓΔ EMPL: Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης

ΓΔ ENER: Γενική Διεύθυνση Ενέργειας

ΓΔ ENV: Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος

ΓΔ FISMA: Γενική Διεύθυνση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας, Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών και Ένωσης Κεφαλαιαγορών

ΓΔ GROW: Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ

ΓΔ HOME: Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων

ΓΔ JUST: Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών

ΓΔ MARE: Γενική Διεύθυνση Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας

ΓΔ MOVE: Γενική Διεύθυνση Κινητικότητας και Μεταφορών

ΓΔ SANTE: Γενική Διεύθυνση Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων

ΓΔ TAXUD: Γενική Διεύθυνση Φορολογίας και Τελωνειακής Ένωσης

Γλωσσάριο

Αναφορά: Αίτημα ή καταγγελία που απευθύνεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέμα που εμπίπτει στους τομείς δραστηριότητας της ΕΕ και αφορά άμεσα κάθε πολίτη της ΕΕ ή φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε κράτος μέλος της ΕΕ.

Διαδικασία EU Pilot: Μηχανισμός ανεπίσημου διαλόγου μεταξύ της Επιτροπής και του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους σχετικά με ζητήματα που αφορούν πιθανή μη συμμόρφωση με το δίκαιο της ΕΕ.

Διαδικασία επί παραβάσει: Διαδικασία πολλών σταδίων με την οποία η Επιτροπή στρέφεται κατά κράτους μέλους της ΕΕ που δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει της ενωσιακής νομοθεσίας.

Προειδοποιητική επιστολή: Γραπτή επικοινωνία της Επιτροπής προς κράτος μέλος της ΕΕ, που συνιστά το πρώτο στάδιο διαδικασίας επί παραβάσει.

BAD: Διαδικασία επί παραβάσει που κινείται λόγω πλημμελούς εφαρμογής οδηγίας από κράτος μέλος.

CHAP: Η ηλεκτρονική πλατφόρμα διαχείρισης υποθέσεων της Επιτροπής για τις καταγγελίες, η οποία χρησιμοποιούνταν μέχρι τον Απρίλιο του 2023.

MNE: Η ηλεκτρονική πλατφόρμα της Επιτροπής για τη διαχείριση της ενσωμάτωσης των οδηγιών της ΕΕ από τα κράτη μέλη στο εθνικό δίκαιο, η οποία χρησιμοποιούνταν μέχρι τον Δεκέμβριο του 2020. **NCF:** Διαδικασία επί παραβάσει που κινείται λόγω μη συμμόρφωσης των εθνικών μέτρων για την ενσωμάτωση οδηγίας της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο.

NCM: Διαδικασία επί παραβάσει που κινείται λόγω μη κοινοποίησης εθνικών μέτρων για την ενσωμάτωση οδηγίας της ΕΕ στο εθνικό δίκαιο.

NIF: Η ηλεκτρονική πλατφόρμα διαχείρισης υποθέσεων της Επιτροπής για παραβάσεις, η οποία χρησιμοποιούνταν μέχρι τον Δεκέμβριο του 2020.

REG: Διαδικασία επί παραβάσει που κινείται λόγω πλημμελούς εφαρμογής από κράτος μέλος συνθήκης, κανονισμού ή απόφασης της ΕΕ.

Themis: Το σύστημα διαχείρισης υποθέσεων για τις διαδικασίες επιβολής της νομοθεσίας της ΕΕ που τέθηκε σε λειτουργία τον Δεκέμβριο του 2020.

Απαντήσεις της Επιτροπής

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2024-28>

Χρονογραμμή

<https://www.eca.europa.eu/el/publications/sr-2024-28>

Κλιμάκιο ελέγχου

Στις ειδικές εκθέσεις του ΕΕΣ παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργεί το κλιμάκιο επί πολιτικών και προγραμμάτων της ΕΕ ή επί διαχειριστικών θεμάτων που αφορούν συγκεκριμένους τομείς του προϋπολογισμού. Το ΕΕΣ επιλέγει και σχεδιάζει τα εν λόγω ελεγκτικά έργα κατά τρόπο ώστε αυτά να αποφέρουν τον μέγιστο αντίκτυπο, λαμβανομένων υπόψη των κινδύνων για τις επιδόσεις ή για τη συμμόρφωση, του επιπέδου των σχετικών εσόδων ή δαπανών, των επικείμενων εξελίξεων και του πολιτικού και δημόσιου συμφέροντος.

Ο εν προκειμένω έλεγχος επιδόσεων διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχου V (Χρηματοδότηση και διοίκηση της Ένωσης), του οποίου προεδρεύει ο Jan Gregor, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του ελέγχου ήταν ο Λευτέρης Χριστοφόρου, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενος από τον Θεοδόση Τσιόλα, προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του, την Παναγιώτα Λιάπη, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο του, τη Margit Spindelegger, διοικητικό στέλεχος, τον Attila Horvay-Kovacs, υπεύθυνο έργου, τις Kristina Kosor και Elitsa Pavlova, ελέγκτριες, και τους Quirino Mealha και Marco Fians, ελεγκτές. Η Jennifer Schofield παρείχε γλωσσική υποστήριξη και ο Jesús Nieto Muñoz υποστήριξη στη δημιουργία των γραφικών.

Από αριστερά: Παναγιώτα Λιάπη, Θεοδόσης Τσιόλας, Jesús Nieto Muñoz, Attila Horvay-Kovacs, Elitsa Pavlova, Λευτέρης Χριστοφόρου, Marco Fians και Margit Spindelegger.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2024

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Γραφήματα 1 και 6 και γράφημα στο παράρτημα VI – Εικονίδια: Τα γραφήματα αυτά σχεδιάστηκαν με τη χρήση πόρων της [Flaticon.com](#). © Freerik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του οργάνου.

HTML	ISBN 978-92-849-3455-3	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/3277660	QJ-01-24-027-EL-Q
PDF	ISBN 978-92-849-3456-0	ISSN 1977-5660	doi:10.2865/0301716	QJ-01-24-027-EL-N

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΕΚΘΕΣΗ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, [ειδική έκθεση 28/2024](#), με τίτλο «Επιβολή του δικαίου της ΕΕ – Η Επιτροπή βελτίωσε τη διαχείριση των υποθέσεων παράβασης, αλλά οι χρόνοι περάτωσης τους παραμένουν μεγάλοι», Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024.

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη της εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ από τα κράτη μέλη και για την επιβολή της συμμόρφωσης με αυτή. Με τον εν προκειμένω έλεγχο, στόχος μας ήταν να αξιολογήσουμε τη διαχείριση που ασκεί στον τομέα αυτό η Επιτροπή, και συγκεκριμένα κατά πόσον διασφάλιζε τον έγκαιρο εντοπισμό τυχόν παραβάσεων, ότι δινόταν συνέχεια σε αυτές, καθώς και ότι οι υποθέσεις παραβάσεων τύγχαναν κατάλληλης παρακολούθησης και ότι αναφέρονταν τα απαραίτητα στοιχεία. Καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή βελτίωσε την από μέρους της διαχείριση ώστε να μπορεί να εντοπίζει και να διορθώνει παραβάσεις του δικαίου της ΕΕ, ωστόσο η περάτωση των υποθέσεων παραβάσεων εξακολουθεί να καθυστερεί πολύ. Η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά την επιβολή της ενωσιακής νομοθεσίας και αναφέρει σχετικά στοιχεία, αλλά σε ό,τι αφορά την τήρηση των χρόνων αναφοράς δεν σημειώνει βελτίωση ούτε αναφέρονται σχετικά στοιχεία. Συνιστούμε στην Επιτροπή να βελτιώσει τον σχεδιασμό και την τεκμηρίωση των ελέγχων, καθώς και τον χειρισμό των καταγγελιών, των αναφορών και των άτυπων διαλόγων· να ενισχύσει τη διαχείριση των υποθέσεων παραβάσεων και τη μεθοδολογία της σχετικά με τις κυρώσεις· και να ενισχύσει την από μέρους της παρακολούθηση και αναφορά στοιχείων.

Ειδική έκθεση του ΕΕΣ, υποβαλλόμενη δυνάμει του άρθρου 287, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Υπηρεσία Εκδόσεων
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/contact
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors